

tre

lê thị thanh lâm

TƯỜNG NĂNG TIẾN

khế iêm và những gặp gỡ văn nghệ

KHẾ IÊM

chung quy tại... vua hùng

DU UYÊN

điệu valse mùa cũ

VƯƠNG HOÀI UYÊN

tặng giá dịp tết

NGUYỄN SINH

Vũ khí mới tàu ngầm không người lái

VŨ HIẾN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnquyên (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LUU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

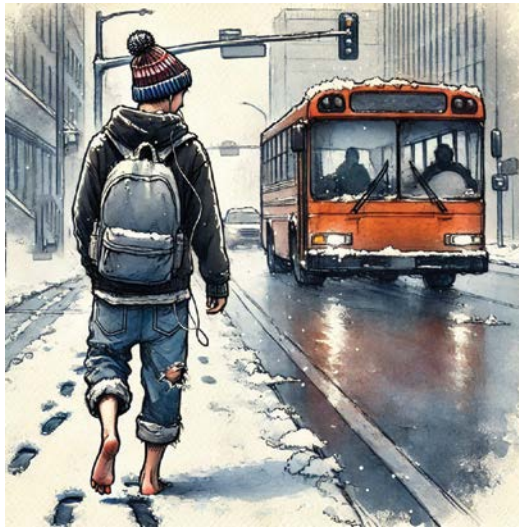
Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy lạng (glossy) xin gọi trước
một tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Đi chân không trên tuyết
5		Mộc Mạc	Hai tờ mì
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Vũ khí mới tàu ngầm không người lái
9	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Y Tế Hoa Kỳ & Bảo Hiểm
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Những tin hiệu vui trong mùa đông
16	TRUYỆN NGẮN	Hoàng Quân	Tuổi ngọc cho nàng nơi xứ người
19	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Thuốc “ky” bươi
20	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Chung quy tại... Vua Hùng
27	HỘP THƯ TRẺ	Trẻ	
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Trong Parking lot
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Chuẩn bị sẵn khi lái xe vào mùa Đông
30	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Trung sĩ Nick
34		Tạ Phong Tấn	“Mùa” lửa tiền
36		Thạch Thảo	New York cuối năm
40		Ian Bùi	Những nhà ga đẹp
43	MẸO VẬT	Hoàng Hương	Vệ sinh đồ dùng
44		Đào Thị Thanh Tuyền	Mắm nêm & nắm nước
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Thời trang người đứng tuổi
48	TRANG THƠ	Sao Khuê	Thơ cuối năm
50		Tám Vạn	Nhạc sĩ Trương Sa & một lần xa bến
53	PHÓNG SỰ	Lê Kung Diễm	Mùa Đông khắc nghiệt không của riêng ai!
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Hans Christian Andersen
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RẺ KA	Trẻ	Kim tiêm
60		Hồng Đăng	Tiêu chuẩn đàn ông?
63	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Đèn pin mạnh
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	“Trăm Năm Cô Đơn” lên màn ảnh
65	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Tuyết
66	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Người bán bánh bột lọc
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Nhà nhỏ
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sưu tầm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Khế Lêm	Khế lêm và Những Gặp Gỡ Văn Nghệ
76	TRUYỆN NGẮN	Tiểu Tử	Đi xe đồ, đi xe ôm
82	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Hồng Anh	“Tôi chỉ là người kể chuyện”
86	TRUYỆN NGẮN	Vương Hoài Uyên	Điệu valse mùa cũ
91		Tiểu Lục Thần Phong	C-130J đệ nhất ngựa thồ
94		Gió Vivu	Buổi dạ tiệc
96	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Mẹo chụp ảnh mùa Đông
98		Phi Khanh	Sò nướng
100	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Tặng giá dịp Tết
106	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
108	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
112	SỔ TAY THƯỜNG DÂN	Tưởng Năng Tiến	Lê Thị Thanh Lâm
117	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Đi chân không trên tuyết

BAO HUAN MICROSOFT AI

Một bà cụ đi chân đất nặng nhọc lê bước trên đường phố tuyết phủ.

Một đôi trẻ, tay xách lĩnh kính những túi to, vừa nói chuyện vừa cười đến nỗi không để ý thấy bà cụ.

Một người mẹ dẫn hai đứa con nhỏ tới nhà bà ngoại. Họ quá vội nên cũng không để ý.

Một viên chức ôm một chồng sách đi qua. Mãi suy nghĩ nên cũng không nhìn thấy bà lão nghèo.

Khi tới trạm xe buýt, bà cụ dùng cả hai tay để khẹp vạt áo đút hết khuy, rồi đứng lại, nép vào một góc. Một quý ông ăn mặc lịch lãm cũng đứng đợi xe buýt. Ông cố đứng tránh xa bà cụ một chút. Tất nhiên là bà già rồi, chẳng làm hại được ai, nhưng nhờ bà ấy bị bệnh lây nhiễm thì sao...

Một cô gái cũng đứng đợi xe buýt. Cô liên tục liếc xuống chân bà cụ, nhưng cũng không nói gì.

Xe buýt tới và bà cụ nặng nhọc bước lên xe. Bà ngồi trên chiếc ghế ngay sau người tài xế. Quý ông và cô gái vội vã chạy xuống cuối xe ngồi. Người lái xe liếc nhìn bà cụ và nghĩ: “Mình không thích phải

nhìn thấy cảnh nghèo khổ này chút nào!”.

Một cậu bé chỉ vào bà cụ và kêu lên với mẹ:

- “Mẹ ơi, bà ấy đi chân đất! Mẹ bảo những ai hư mới đi chân đất, đúng không mẹ?”

Người mẹ hơi ngượng ngập kéo tay con xuống:

- “Andrew, không được chỉ vào người khác!” Rồi bà mẹ nhìn ra cửa sổ.

- “Bà cụ này chắc phải có con cái trưởng thành rồi chứ!”. Một phụ nữ mặc áo choàng lông thì thầm- “Con cái của bà ấy nên cảm thấy xấu hổ mới phải!”

Người phụ nữ này bỗng cảm thấy mình quả là người tốt, vì mình luôn quan tâm đầy đủ đến mẹ mình.

- “Đấy, ai cũng phải học cách tiết kiệm tiền.” Một chàng trai ăn mặc bảnh bao thêm vào. “Nếu bà ấy

biết tiết kiệm từ khi còn trẻ thì bà ấy chẳng nghèo như bây giờ!”

Một doanh nhân hào phóng bỗng cảm thấy ái ngại. Ông lấy trong ví ra một tờ 1 đôla, ấn vào bàn tay nhăn nheo của bà cụ, nói giọng hãnh diện:

- “Đấy, biểu bà! Bà nhớ mua đôi giày mà đi!” Rồi ông ta quay về chỗ ngồi, cảm thấy hài lòng và tự hào về mình.

Xe buýt dừng lại khi tới bến và một vài người khách bước lên. Trong số đó có một cậu bé khoảng 7, 8 tuổi. Cậu ta mặc chiếc áo khoác to màu xanh và đeo balô cũng to, đang nghe headphone. Cậu trả tiền xe buýt và ngồi ngay vào ghế ngang hàng với bà cụ. Rồi cậu nhìn thấy bà cụ đi chân đất.

Cậu tắt nhạc. Cảm thấy lạnh người. Cậu nhìn từ chân bà cụ sang chân

mình. Cậu đang đi một đôi giày cổ lông dành cho trời tuyết. Đôi giày mới tinh và ấm sục. Cậu phải tiết kiệm tiền tiêu vật khá lâu mới mua được. Bạn bè đứa nào cũng khen!

Nhưng cậu cúi xuống và bắt đầu cởi giày, cởi tất, rồi ngồi xuống sàn xe, bên cạnh bà cụ.

- “Bà, cháu có giày đây này!” Cậu nói.

Một cách cẩn thận, cậu ta nhấc bàn chân lạnh cóng, co quắp của bà cụ lên, đi tất và đi giày vào chân bà. Bà cụ sưng người, chỉ khe khẽ gật đầu và nói lời cảm ơn rất nhỏ.

Lúc đó, xe buýt dừng. Cậu thanh niên chào bà cụ và xuống xe. Đi chân đất trên tuyết.

Những người khách trên xe thò đầu ra cửa sổ, nhìn đôi chân cậu thanh niên, xôn xao bình phẩm.

- “Cậu ta làm sao thế nhỉ?” Một người hỏi.

- “Một thiên thần chăng?”

- “Hay là con trai của Chúa!”

Nhưng cậu bé, người bạn này chỉ vào bà cụ, quay sang nói với mẹ:

- “Không phải đâu mẹ ạ! Con đã nhìn rõ rồi mà! Anh ấy là người bình thường như chúng ta thôi!”

NS

(THEO TIN INTERNET)

Hai tô mì

MỘC MẠC

Vào một buổi chiều cuối năm lạnh lẽo, hai vị khách bước vào quán. Cậu con trai trạc 15, 16 tuổi, quần áo đơn giản, dẫn theo người cha bị mù vào quán.

Cậu nói to: “Bác cho cháu hai tô mì bò ạ!”

Tôi đang định viết hoá đơn thì cậu bé hướng mắt về phía tôi và xua xua tay, rồi chỉ tay vào bảng giá treo ở trên tường phía sau lưng tôi, ra dấu dặn chỉ làm một tô mì cho thịt bò, tô kia chỉ cần rắc chút hành là được. Hoá ra, cậu ta cố tình để cho người cha nghe thấy, tôi đoán cậu không đủ tiền, nhưng lại không muốn cho người cha biết. Tôi mỉm cười gạt đầu thông cảm với cậu bé.

Nhà bếp nhanh nhẹn bê lên ngay hai tô mì nóng hổi. Cậu con trai chuyển tô mì bò đến trước mặt cha: “Cha ơi, có mì rồi, cha ăn đi thôi, cha cẩn thận kéo nóng!” Rồi cậu ta tự bưng tô hành về phía mình.

Người cha không vội ăn, ông cầm đũa dò dẫm đưa qua đưa lại tìm những miếng thịt, để gấp qua tô của người con. “Ăn đi con, con ăn nhiều thêm một chút, ăn no rồi học hành chăm chỉ, sắp thi rồi, nếu mà thi đậu đại học, sau này làm người có ích cho xã hội”. Người cha nói với giọng hiền từ, đôi mắt tuy mờ đục vô hồn, nhưng trên khuôn mặt sạm nắng, nhăn

nheo lại sáng lên nụ cười ấm áp và mãn nguyện. Người con trai không hề cản trở, chỉ lặng lẽ gấp những miếng thịt đó trả về tô mì của cha.

Cứ lặp đi lặp lại như vậy, dường như người cha nhận ra gì đó, ông cười: “Cái quán này thật tử tế quá, một tô mì mà biết bao nhiêu là thịt”.

Trong tô chỉ có vài mẩu thịt tội nghiệp, quắt queo bằng móng tay, lại mỏng chẳng khác gì xác ve, nhưng con trai nghe vậy vội vàng tiếp lời cha: “Cha à, cha mau ăn đi, tô của con đây ắp không biết để vào đâu rồi đây này”.

“Ừ, ừ, con ăn nhanh lên”.

Hành động và lời nói của hai cha con đã làm tôi rất xúc động. Tôi nhờ cậu đầu bếp làm thêm phần thịt bò đặt lên bàn của hai cha con họ. Cậu con trai ngăn lại: “Chúng tôi không gọi thêm thịt”.

Tôi cười hì hì: “Không nhầm đâu, hôm nay chúng tôi kỷ niệm ngày mở quán, đây là quà biếu khách hàng”.

Cậu con trai mỉm cười, không hỏi gì thêm. Cậu lại gấp thêm vài miếng thịt vào tô người cha, sau đó, bỏ phần còn thừa vào trong một cái hộp. Chúng tôi âm thầm quan sát hai cha con ăn xong, tính tiền, tiễn họ ra khỏi quán.

BẢO HUÂN

Một hồi sau, cậu dọn bàn la lên. Hoá ra, cậu con trai đã để mấy tờ tiền giấy xếp gọn bên dưới tô mì của cậu, vừa đúng giá tiền của một đĩa thịt bò được viết trên bảng giá của cửa hàng.

Vũ khí mới

Tàu ngầm không người lái

Tàu ngầm không người lái Manta Ray - NORTHROP GRUMMAN

Nói tới “drones” chúng ta thường hiểu ngay đó là những loại máy bay không người lái bay trên không được điều khiển từ xa. Nhưng “drones” còn được áp dụng với những loại tàu, thuyền bơi trong nước - và đây là loại vũ khí quân sự mới nhất đang được phát triển.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Trong những cuộc xung đột gần đây nhất như tại Ukraine và Trung Đông, người ta đã chứng kiến máy bay drones đã làm một cuộc cách mạng hoá chiến tranh hiện đại trên bầu trời. Nay, nhiều công ty quốc phòng và hải quân đang dồn nỗ lực chế tạo và tin rằng loại vũ khí điều khiển từ xa này cũng có thể làm được điều tương tự ở dưới nước.

Những tàu ngầm không người lái mới này, với những cái tên còn rất lạ như Ghost Shark, Herne và Manta Ray, thường có

thể lặn sâu hàng ngàn bộ Anh dưới nước và hoạt động hầu như không cần sự tương tác của con người trong nhiều ngày liền. Khả năng đó khiến chúng trở thành những thiết bị quân sự lý tưởng để thu thập thông tin tình báo, bảo vệ cơ sở hạ tầng dưới nước và chống lại các mối đe dọa tiềm tàng ở Thái Bình Dương.

Hoàn thiện được loại kỹ thuật mới này không phải là chuyện dễ dàng. Duy trì thông tin liên lạc dưới nước sâu được cho là khó hơn rất nhiều so với trên không và điều kiện thiên nhiên bên

dưới bề mặt nước biển có thể rất khắc nghiệt.

Tàu ngầm không người lái đã được các viện nghiên cứu và các công ty năng lượng ngoài khơi sử dụng trong nhiều thập niên qua. Ví dụ, một chiếc tàu ngầm không người lái dưới nước đã tìm thấy được xác tàu Titanic vào năm 1985. Hải quân từ lâu cũng đã sử dụng các tàu ngầm nhỏ hơn - thường được điều khiển từ xa - để rà phá bom mìn và thực hiện một số nhiệm vụ khác.

Hiện nay, một số công ty quốc phòng đang phát triển các loại tàu lớn hơn,

tự động hơn, có thể di chuyển quãng đường dài hơn và làm được nhiều việc hơn.

Tàu ngầm không người lái

Công ty Boeing cuối năm 2025 sẽ giao cho hải quân Hoa Kỳ 5 chiếc tàu ngầm không người lái Orca loại lớn. Với chiều dài lên tới 85 bộ Anh (gần 30 mét). Orca có thể di chuyển và hoạt động với chiều dài tương đương gần 7,500 dặm và cần rất ít sự điều khiển của con người.

Ở nơi khác, chính phủ Úc cũng đang hợp tác với một công ty quốc phòng mới là Anduril để sản xuất loại tàu ngầm không người lái có tên gọi là Ghost Shark. Dự án này là một phần trong khoản đầu tư \$4.65 tỷ mà Úc đang

Thử nghiệm
Manta Ray.
NORTHROP
GRUMMAN / SWNS

thực hiện để chế tạo vũ khí tiềm năng sử dụng cho chiến tranh ngầm dưới nước và các tàu hải quân mới tự động và không người lái.

Các loại tàu ngầm không người lái khác có tàu ngầm Herne của công ty BAE Systems, đang được thử nghiệm

tại Vương quốc Anh và tàu ngầm Manta Ray của công ty Northrop Grumman, có hình dạng tương tự như loài cá thò bốn khổng lồ.

Pháp, Nam Hàn và Đức cũng đang nghiên cứu chế tạo tàu ngầm không người lái mới. Ukraine đang thử nghiệm loại

tàu ngầm tấn công không người lái có tên gọi là Marichka.

Một yếu tố hỗ trợ cho sự phát triển của loại tàu ngầm không người lái mới này là sự tiến bộ về kỹ thuật. Hệ thống bình điện (batteries) có thể sử dụng lâu hơn, thiết bị cảm biến chính xác hơn và thiết bị điện tử có kích cỡ nhỏ hơn. Những tiến bộ này có nghĩa là tàu có thể tự hoạt động có hiệu quả hơn, di chuyển xa hơn và làm được nhiều công việc hơn.

Đối diện với đe dọa

Những tiến bộ kỹ thuật này xảy ra vào đúng thời điểm mà các lực lượng hải quân phương Tây đang rất cần để phát triển. Trung Quốc đã xây dựng được hạm đội

Tàu ngầm Herne
đang được hạ thủy -
BAE SYSTEMS

hải quân trên nước lớn nhất thế giới và một số tàu ngầm tự hành của họ.

Tại châu Âu, những vụ dây cáp quang đặt dưới lòng biển bị cắt gần đây đã làm dấy lên mối lo ngại rằng Nga và một số quốc gia thù nghịch khác có thể nhắm mục tiêu phá hoại vào các tuyến đường quan trọng vận chuyển năng lượng và dữ liệu tin học xuyên qua đại dương giữa các châu lục. Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương gần đây đã tiến hành một cuộc tập trận ngoài khơi bờ biển Phần Lan, trong đó tàu ngầm không người lái được sử dụng để bảo vệ các cơ sở hạ tầng dưới nước.

Các lực lượng hải quân châu Âu được thành lập để nhằm chống lại các mối đe dọa như trên đã ngày càng thu hẹp về quy mô, trong khi Hoa Kỳ đang gặp khó khăn trong việc đóng những con tàu loại lớn đúng với hạn kỳ. Hải quân Hoàng gia Anh, từng là lực

lượng trên biển lớn nhất thế giới, hiện có chưa tới 20 tàu khu trục và khinh hạm, và khoảng 10 tàu ngầm.

Tàu ngầm Herne

Tàu ngầm Herne của BAE được chế tạo dựa trên mẫu tàu ngầm không người lái đã được công ty Cellula Robotics của Canada sản xuất để sử dụng cho ngành kỹ nghệ năng lượng. BAE đã bổ sung thêm hệ thống máy điện toán, camera và thiết bị cảm biến cho phép tàu hoạt động tự động cũng như thu thập và phân tích thông tin tình báo.

Herne, trông giống như một tàu ngầm loại nhỏ, tự mình vạch đường đi ở dưới nước bằng cách sử dụng các thiết bị cảm biến nhận diện môi trường xung quanh rồi phối hợp với hệ thống bản đồ được cài sẵn trong máy điện toán. Herne có khả năng phân tích các tàu thuyền mà nó nhìn thấy bằng cách so sánh chúng với hồ sơ dữ liệu ở

trung ương để phân biệt đâu là tàu quân sự và đâu là tàu dân sự.

Vào một buổi sáng gần đây trên bờ biển phía nam nước Anh, một chiếc cần cẩu đã hạ thủy một con tàu nặng 8 tấn và dài 40 bộ Anh trước khi bắt đầu một nhiệm vụ huấn luyện đã được lập trình sẵn. Trong một cuộc thử nghiệm, Herne đã nhô lên khỏi mặt nước, xác định chính xác hai tàu hải quân và sau đó lặn xuống trở lại bên dưới những ngọn sóng một cách êm ru.

Theo một cựu giới chức của Hải quân Hoàng gia Anh cho biết việc sử dụng tàu ngầm không người lái để tiến hành nhiệm vụ giám sát thường xuyên khiến cho việc đưa một tàu ngầm đắt tiền và thủy thủ đoàn đi làm một nhiệm vụ giám sát bình thường nhưng có khả năng gặp rủi ro là điều không cần thiết. Kích thước nhỏ hơn của tàu ngầm không người lái cũng cho phép nó hoạt động ở

vùng nước nông hơn.

Công ty BAE bắt đầu chế tạo tàu ngầm Herne khoảng gần một năm qua và đặt mục tiêu trong vòng một năm rưỡi nữa có thể đưa loại tàu ngầm này vào tư thế sẵn sàng chiến đấu.

Hệ thống bình điện của Herne hiện nay có thể hoạt động tới 3 ngày. Công ty Cellula đang thử nghiệm loại bình điện hydrogen có thể cho phép tàu hoạt động trong 45 ngày và có phạm vi hoạt động khoảng 3,000 dặm – gần bằng khoảng cách giữa Ireland và New York.

Trong khi Herne chủ yếu được thiết kế để trinh sát, BAE đang nghiên cứu việc bổ sung để tàu ngầm có thể mang theo ngư lôi và mìn.

Thử thách kỹ thuật

Thông tin liên lạc với tàu ngầm không người lái gặp nhiều khó khăn hơn so với máy bay trên không vì sóng vô tuyến không thể truyền qua vùng nước sâu. Tuy nhiên, tàu có thể nổi lên mặt nước để nhận chỉ thị.

Tàu ngầm không người lái còn phải chịu được áp suất rất lớn khi lặn sâu dưới nước và phải thật sự bền bỉ khi hoạt động một mình ngoài biển – là vì nếu có trục trặc nào xảy ra, sẽ không có ai ở dưới tàu để sửa chữa.

VH

Tàu ngầm
Ghost Shark
của Úc -
AUSTRALIAN
GOVERNMENT

Tuần lễ vừa qua, cái chết của ông Thompson, sếp lớn của công ty United Healthcare, đã trở thành đề tài bàn luận sôi nổi về hệ thống bảo hiểm y tế tại Hoa Kỳ. Tiếc một đời sống bị cắt ngắn thì ít mà mả mai chê trách các công ty bảo hiểm y tế thì đầy rẫy. Sự căm phẫn của khách hàng dẫn đến việc giết người để giải quyết vấn nạn. Hai cuộc đời bị hủy hoại, hai gia đình đau khổ vì mất mát.

Thấy bá tánh rùng rùng ủng hộ người trẻ tội phạm Đề Mèn chạnh lòng lắm nên mày mò tìm hiểu. Bài viết này chỉ đề cập đến một số chi tiết về bảo hiểm y tế tại Hoa Kỳ.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Y Tế Hoa Kỳ & Bảo Hiểm

Dù được xem là “tiến bộ” nhất nhì trên thế giới nhưng hệ thống y tế của Hoa Kỳ không được hoan nghênh cho lắm. Người thế giới lác đác và ngay cả cư dân trên đất nước này cũng không mấy hoan hỷ khi cần sử dụng các dịch vụ y tế.

Y tế là một hệ thống bao gồm nhiều lãnh vực: y học (nghiên cứu, phòng ngừa & chữa trị bệnh tật), chuyên viên (bác sĩ, nha sĩ, điều dưỡng, y tá...), bệnh viện & phòng mạch (công & tư), và bảo hiểm. Mỗi lãnh vực liên quan đến y tế đều phức tạp, người tò mò như Đề Mèn đây ngó qua chỉ thấy chóng mặt vì lạc vào

ma trận, nhiều chi tiết và các “con đường” tròn trẻo loằng ngoằng trên “bản đồ” chỉ dẫn.

Không mấy bệnh nhân /khách hàng biết rõ chi tiết về hệ thống y tế của Hoa Kỳ. Khởi đầu là chuyên viên, những người cung cấp dịch vụ, hầu hết đều làm việc trong các tổ hợp/ công ty lớn nhỏ, làm chủ cũng như làm công. Những tổ hợp / công ty này thường làm ăn theo hợp đồng với công ty bảo hiểm y tế. Giản dị, vòng tròn “dịch vụ - lệ phí” bao gồm chuyên viên, bảo hiểm là hai thành phần và khách hàng / bệnh nhân là thành phần ... thứ ba. Chuyên viên thương lượng với hãng bảo hiểm

về lệ phí cho mỗi dịch vụ cung cấp [cho thân chủ của hãng bảo hiểm]. Hãng bảo hiểm rao bán các dịch vụ theo hợp đồng, các chương trình bảo hiểm từng phần hoặc “trộn gói” với giá cả khác nhau, khách hàng theo đó mà lựa chọn.

Với chuyên viên [y tế], thành phần thứ ba là “bệnh nhân”, người đau ốm, cần chữa trị trong khi với hãng bảo hiểm, thành phần thứ ba là “khách hàng” và chuyên viên là “đối tác” làm ăn. Để kiếm bạc, hãng bảo hiểm cần tiết giảm phần “chi” [trả lệ phí cho chuyên viên càng ít càng tốt] và gia tăng phần “thu” [bán nhiều “gói” bảo hiểm và bán

cho nhiều người]. Tạm hiểu, công ty bảo hiểm là người trung gian, làm ăn với hai “thành phần” kia để kiếm tiền. Cung cách làm ăn là thắt chặt các món chi tiêu và quảng cáo kịch liệt về những cái “hay” của công ty họ. Đây là việc làm ăn buôn bán nên công ty bảo hiểm tỉnh rụi, thông thả cò kè thương lượng, so sánh các con số. Khách hàng và “đối tác” [chuyên viên/bệnh viện] chẳng bao giờ “thắng” trong mỗi giao tiếp này.

Khách hàng / bệnh nhân sử dụng dịch vụ y tế nhưng không mấy khi thấu hiểu chi tiết về các dịch vụ ấy. Lúc mua bảo hiểm ta mạnh khỏe nên thường chọn món rẻ nhất cho đến khi cần sử dụng mới nhận ra những hay / dở của “gói” bảo hiểm nọ. Giá thấp đi đôi với ít dịch vụ và khi cần sẽ phải trả tiền túi nặng nề chưa kể những khiếm khuyết khác. Bác sĩ gia đình / chuyên viên trong danh sách của hãng bảo hiểm thay đổi hàng năm, kiểu nay còn mai mất, khó lòng “giữ” mối giao tình quen thuộc với chuyên viên. Các chi phí y tế và thuốc men hay bị công ty bảo hiểm từ chối hoặc chỉ trả phần nhỏ... Lúc cần dịch vụ chuyên môn / specialist sẽ gặp muôn vàn khó khăn. Khi đi xa chẳng may đau ốm thì phiền phức vô cùng vì bệnh viện/chuyên viên không nằm trong “hệ

thống” [làm ăn] của hãng bảo hiểm và chi phí tất nhiên là cao vì “out-of-network” chưa kể những giấy tờ lồi thối...

Theo KFF, một tổ chức nghiên cứu về y tế tại California, phần lớn cư dân Hoa Kỳ đã than phiền về việc sử dụng bảo hiểm y tế vì khi cần thường bị hãng bảo hiểm từ chối. Lượng than phiền tăng cao hơn nữa với những người bệnh mãn tính. Họ cần dịch vụ nhưng các dịch vụ ấy ít khi được công ty bảo hiểm chi trả đầy đủ. Tạm hiểu là dịch vụ y tế cần nhất lại là những [người gặp] trở ngại nhiều nhất.

Khó khăn trở ngại khi dùng bảo hiểm y tế là chuyện cũ, từ những năm 90 của thế kỷ trước Quốc Hội Hoa Kỳ đã ban hành đạo luật “Patient’s Bill of Right” để khách hàng dễ dàng phản đối khi bị hãng bảo hiểm từ chối chi trả dịch vụ cần thiết và có thể thưa kiện khi bị “xử ức”.

Công ty bảo hiểm tất nhiên là bảo vệ cách làm ăn, lập luận rằng bằng cách giới hạn các dịch vụ y tế, họ loại bỏ các dịch vụ “không cần thiết” hoặc “tai hại” [cho bệnh nhân] và do đó tiết giảm chi phí y tế [có lợi cho ngân sách cá nhân / quốc gia?!] qua việc “điều hành dịch vụ y tế” hay “managed care”. Bằng không bệnh nhân phải chi tiêu nhiều hơn khi trả tiền chữa bệnh,

mua thuốc men hoặc bỏ luôn việc chữa trị bệnh tật vì thiếu tiền. Nghĩa là công ty bảo hiểm đang làm một công việc ích quốc lợi dân?!

“Managed care” xuất phát từ khái niệm “chăm sóc sức khỏe toàn diện” chú trọng đến việc duy trì sức khỏe, phòng ngừa và khi bệnh tật thì các chuyên viên phối hợp với nhau trong việc chữa trị bệnh nhân. Kiểu mẫu “nonprofit cooperative” được đề xướng từ nông trại, hãng xướng tại Hoa Kỳ trong thế kỷ trước; ngày nay hóa thân thành “Health Maintenance Organization, HMO, điển hình là Henry Kaiser, một công ty bảo hiểm sức khỏe “có giá” [hữu hiệu] nhất tại Hoa Kỳ. Cư dân mua bảo hiểm. Chuyên viên được trả lương nhất định, không dựa trên số lượng dịch vụ cung cấp. Tựa tựa như hệ thống y tế “universal healthcare” tại nhiều quốc gia Âu châu.

Dịch vụ y tế Hoa Kỳ đắt đỏ nhất thế giới mà cư dân chẳng “khỏe mạnh” hơn chút nào. Một trong những yếu tố chính của bảng giá ngất ngưỡng kia là lệ phí của chuyên viên/bệnh viện. Bệnh viện tha hồ tính tiền nếu không bị nhìn ngắm kỹ lưỡng bởi bệnh nhân và cả hãng bảo hiểm. Chuyên viên cung cấp dịch vụ “đặc biệt” (ít người làm việc trong ngành chuyên môn) thường đặt lệ phí rất cao, nguyên tắc cung / cầu được áp dụng triệt để. Đôi khi các dịch vụ đặc biệt kia chưa hẳn là cần thiết hoặc hữu hiệu trong việc chữa trị bệnh tật, ta thấy mấy chữ “misuse” và “overuse” được nhắc đến thường xuyên trong bài bản của công ty bảo hiểm. Và bài bản ấy có đôi phần chính xác.

Để kiểm soát việc chi tiêu, công ty bảo hiểm

đòi khách hàng phải “hỏi ý” trước khi sử dụng các dịch vụ bên ngoài danh sách định sẵn qua mục “prior authorization”. Theo ông Wendell Potter (trước đây là sếp lớn của một công ty bảo hiểm sức khỏe) từ Center for Health and Democracy (một tổ chức chuyên việc phân tích chính sách y tế) mỗi ngày một gia tăng, công ty bảo hiểm sử dụng cung cách kiểm soát này thường xuyên hơn.

Trang nhà ValuePenguin, chuyên phân tích tài liệu về công ty bảo hiểm y tế, tường trình rằng Kaiser từ chối chi trả khoảng 7% dịch vụ và UnitedHealthcare (ông Thompson là sếp lớn lúc sinh tiền) từ chối 32% dịch vụ [so với mức trung bình của kỹ nghệ bảo hiểm y tế là 16%]. Nghĩa là UnitedHealthcare từ chối chi trả dịch vụ y tế thường xuyên.

Ngoài số lượng “từ chối” chi trả, kỹ nghệ bảo hiểm y tế còn bị chê trách bởi cung cách giao tiếp với khách hàng khi [bệnh nhân] tiếp xúc với họ, khó lòng được tiếp chuyện chỉ dẫn ... Cứ nhìn ngắm các con số và chi tiết của những vụ kiện tụng, mấy cuộc điều trần trước Quốc Hội và nhiều bài điều tra trên báo chí là ta có thể hiểu ra ít nhiều những vấn đề của bệnh nhân /khách hàng và kỹ nghệ bảo hiểm y tế.

Bà Miranda Yaver, giáo sư môn chính sách y tế tại University of Pittsburgh, viết cả một cuốn sách (sắp xuất bản) về kỹ nghệ bảo hiểm y tế tại Hoa Kỳ và cách “thắt chặt” các dịch vụ y tế. Hậu quả là tình trạng sức khỏe của nhiều bệnh nhân trở nên tệ hại vì không được [phép] sử dụng dịch vụ cần thiết kể cả mua thuốc men và vào bệnh viện.

Đối đầu với công ty bảo hiểm là việc có thể nhưng mấy ai đủ khả năng để làm việc ấy? Thời giờ, tiền bạc và cả sự hiểu biết cần thiết để thu góp chứng từ mà trình bày trước ba tòa quan lớn?!

Nhìn chung, hệ thống y tế Hoa Kỳ đang tuột dốc, phí tổn cao mà kết quả lại thấp. Câu hỏi nặng ký là làm thế nào để thay đổi? Tất nhiên sự thay đổi cần thiết phải xuất phát từ cả ba thành phần, chuyên viên, kỹ nghệ bảo hiểm và khách hàng / bệnh nhân nhưng quan trọng nhất vẫn là sự kiểm soát [giá cả] của chính phủ về các dịch vụ, mua / bán bảo hiểm y tế.

Ý tưởng “bán cái” bảo hiểm y tế cho người già, chương trình Medicare, cho kỹ nghệ bảo hiểm (privatize, chuyển “công” thành “tư”) khiến phe ta rùng mình. *Giao trứng cho ác?*

TLL

TRẦN HOÀNG VY

mùa đông trên cánh đồng mùa xuân

*Mùa đông buồn như bấy quạ lang thang
đàn sóc dễ thương trốn vào basement tìm hơi ấm
hóa thành những chú chuột với cái đuôi to
ta bắt gặp mùa lau quê nhà một thuở!*

*những mùa đông phong phanh áo mỏng, cồng trên lưng sách vở
học trò
nghe thêm mùi cơm mới,
giọt mồ hôi suốt quãng đường mong đợi
ta đưa người qua bờ chữ nghĩa mà lo ...*

*mùa đông buồn, ủ trong những ướm lạnh của tuyết bay
con chim sẽ tìm môi, lân la tận cổng
cái lon rỗng,
lăn dưới chân khách bộ hành ...
khô như tiếng sữa của chú chó rong chơi cùng chủ,
buổi sáng tập thể dục làm nóng người bằng cách đếm ... one,
two ...*

*giấc mơ trên cánh đồng mùa xuân ... giọt nắng
mồ hôi nồng nã rạ rơm
mùa vàng thơm
nhẹ nhàng những con cò trắng.*

*quê nhà báo tin trên messenger,
mùa đông vừa qua cửa sổ
chạm mùa xuân vàng nắng
lúa được mùa,
mất giá...
giọt mồ hôi hoen trên mắt kính nhật nhòa...*

*ta đang ở cuối đông trên cánh đồng mùa xuân lan man tuyết
tiếng quạ rơi buồn
ai cúi nhặt
hạt xuân?...*

THV

“Cánh đồng mùa xuân”, dịch từ chữ Spring field.

LUKE Lehen

Luke Lehen là quarterback của đội North Central College of Illinois.

Năm Lehen giành được cúp Gagliardi Trophy năm 2023 với tư cách là cầu thủ xuất sắc nhất của Division III. (NCAA Division III Football Offensive Player of the Year).

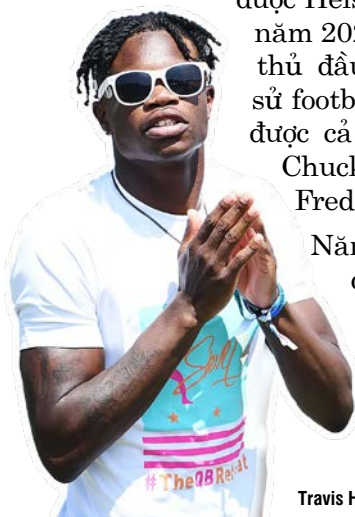
Để lọt vào danh sách cầu thủ của AP không dễ dàng, ngoài thành tích xuất sắc và vượt trội trong thể thao, phải là một cầu thủ có tư cách và ảnh hưởng tích cực đến người xem, nhất là giới trẻ.

TRAVIS Hunter

Travis Hunter Jr. là cầu thủ bóng bầu dục (football) chơi ở vị trí *wide receiver* và *cornerback* cho đội Colorado Buffaloes.

Với tài năng đặc biệt, Hunter giành được Heisman Trophy vào năm 2024 và cũng là cầu thủ đầu tiên trong lịch sử football đại học giành được cả hai giải thưởng Chuck Bednarik và Fred Biletnikoff.

Năm 2024 này, anh được AP chọn là “College Football Player of the Year”

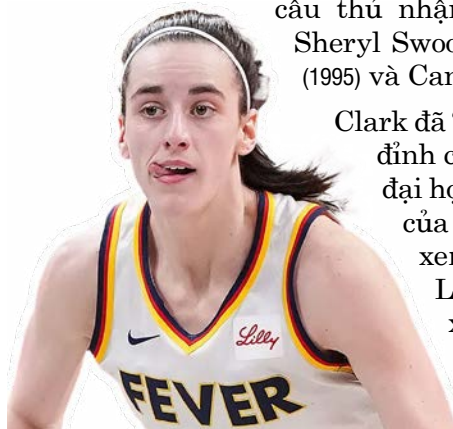
Travis Hunter

Năm mới của người Việt nói riêng và châu Á nói chung rất gần nhưng chưa đến, nhưng với Dương lịch, năm 2024 đã khép lại.

Liên đoàn Báo chí Hoa Kỳ (AP) đã chọn ra những cầu thủ xuất sắc nhất trong năm qua. Mời bạn theo dõi vài gương mặt tiêu biểu ...

CAITLIN Clark

Clark là cầu thủ bóng rổ nữ thứ 4 được AP (Associated Press: Liên đoàn Báo chí Hoa Kỳ) vinh danh là nữ thể thao gia xuất sắc nhất trong năm. Kể từ năm 1931, chỉ có 3 nữ cầu thủ nhận được danh hiệu này: Sheryl Swoopes (1993), Rebecca Lobo (1995) và Candace Parker (2008, 2021).

Clark đã “đẩy” môn bóng rổ nữ lên đỉnh cao chưa từng có ở cả cấp đại học và WNBA, sự xuất hiện của cô đã bơm lượng người xem ti vi tăng hơn 300%.

Lần đầu tiên khán giả xem bóng rổ nữ vượt mặt nam giới sau gần nửa thế kỷ. Clark không chỉ tài năng trên sân mà phong cách của cô ảnh hưởng rất lớn đến giới trẻ bên ngoài sân đấu.

Clark (trên) và Swoopes, Lobo và Parker (trái qua)

SHOHEI Ohtani

ngôi sao bóng chày (baseball) Shohei Ohtani (Nhật) của đội Los Angeles Dodgers giành được giải thưởng “Cầu thủ xuất sắc trong năm” của AP lần thứ 3, như vậy anh đồng hạng với ngôi sao bóng rổ Michael Jordan.

Ohtani giúp Dodgers vô địch World Series và ký tiếp một hợp đồng trị giá 700 triệu đô la. Ohtani trước chơi cho đội Hokkaido Nippon-Ham Fighters (Nhật) và sang Mỹ “lập nghiệp” từ năm 2017.

Shohei Ohtani

Ngày này năm xưa...

9-1

1977

Roscoe Tanner (Mỹ) vô địch giải Grand Slam Australia đầu tiên và duy nhất của mình, sau khi đánh bại Guillermo Vilas của Argentina 6-3, 6-3, 6-3 vào ngày 9 tháng 1 năm 1977

Roscoe Tanner

9-1

1993

Franziska van Almsick (Đức) 2 lần phá kỷ lục thế giới ở cự ly bơi 100 mét thể loại bơi sải (freestyle) tại FINA Swimming World Cup tổ chức ở Thượng Hải (TQ), 4 ngày sau, Almsick phá tiếp một kỷ lục thế giới nữa do chính cô lập trước đó.

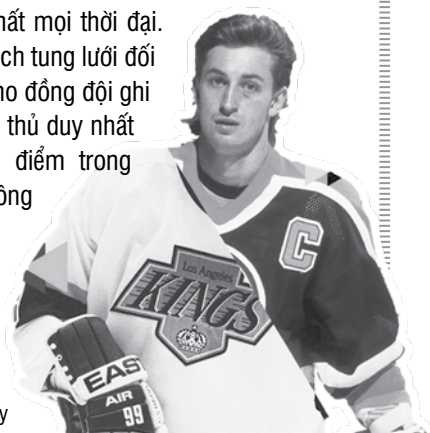
Franziska van Almsick

10-1

1988

Wayne Gretzky (Canada) được NHL (National Hockey League: Liên đoàn Khúc côn cầu Quốc gia) vinh danh là cầu thủ khúc côn cầu (hockey) xuất sắc nhất mọi thời đại. Căn cứ vào thành tích tung lưới đối phương, kiến tạo cho đồng đội ghi bàn. Gretzky là cầu thủ duy nhất từng ghi hơn 200 điểm trong một mùa giải, không chỉ một mà lặp lại thành tích này đến 4 lần.

Wayne Gretzky

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JAN 18

THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs VENEZUELA

2:00 PM CST | SÂN CHASE STADIUM, FORT LAUDERDALE, FLA., USA

FEB 20

SHEBELIEVES CUP

NỮ HOA KỲ vs COLUMBIA

2:45 PM CDT | SÂN SHELL ENERGY STADIUM, HOUSTON, TX, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Những tín hiệu vui trong mùa đông

Mùa Đông thường là bức tranh màu xám, mang dáng hình bà phù thủy trong truyện cổ tích. Tuy nhiên, mùa Đông cũng có thể đem đến cho chúng ta đôi chút ấm áp, nếu có một ngọn lửa được đốt lên. Hoặc là có tín hiệu những bông hoa sẽ mọc lại từ lòng đất giá băng. Hay một tiếng chim trong buổi sáng trời hửng nắng.

Sau đây, Nguyễn xin gửi đến các bạn những hy vọng tốt lành của mùa Đông.

Trước hết, một vài suy nghĩ trong khi chờ uất kim hương và thủy tiên nở

Mùa này thủy tiên và uất kim hương còn ngủ yên trong lòng đất. Tôi biết phải còn khá lâu nữa tôi mới được thấy lại những bông hoa mùa trước – như dogwood, bluebonnet, primroses, tulip, hyacinth, cúc trắng cúc vàng,

thủy tiên, và đỗ quỳen azalea... Trong khi chờ hoa nở, ngồi trong đêm mùa Đông, ngóng chờ một tín hiệu vui, như tiếng chuông điện thoại của người ở rất xa rất xa..., tôi chợt nhớ tới câu chuyện đã đọc được từ lâu lắm trên Reader's Digest. Chuyện kể, một ông bố rất thương con gái, ngày ngày thường sang thăm con và chơi với hai cháu nhỏ, có khi tới đêm mới trở về lại ngôi nhà của mình ở cách đó một con phố ngắn. Một hôm, vào độ đầu Đông, ông bố cũng sang chơi nhà con gái nhưng không ở trong nhà mà quanh quẩn ngoài vườn. Cô con gái hé bức blind cửa sổ ra xem, thấy bố đang dùng xẻng loay hoay đào bới một khoảnh đất quanh gốc sồi già. Hình như ông đang vùi cái gì đó vào lòng đất. Tuy nhiên, cô bận sửa soạn đi làm nên không kịp hỏi. Thế rồi, ít lâu sau, ông bố lâm trọng bệnh qua đời. Nỗi tiếc thương sâu khổ làm cô quên hết hiện thực chung quanh. Rồi mùa Đông băng giá qua đi, mùa Xuân trở về cùng với những đàn chim xa. Một buổi sáng, cô con gái mở cửa ra ngoài nắng ấm. Bỗng cô ngạc nhiên đến bàng hoàng: trên khoảnh đất quanh gốc sồi già, chỗ bố cô lúi húi đào xới hôm nào, mọc lên những bông thủy tiên vàng rọi và tulip đỏ thắm, tưởng như có sự nhiệm mầu nào đó làm cho đất nở hoa. Cô biết, đây là tặng phẩm của bố cô, và với lòng yêu thương, bố đã gửi cho cô một thông điệp tuyệt vời.

Thưa bạn đọc thân mến, thi sĩ đến giữa đời cho dấu chỉ ca hát những mối tình sâu hay kể chuyện buồn

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

vui thiên hạ, thì phải chăng anh ta cũng đã làm cái công việc của người bố kia, là gởi lại cho đời sau một lời chúc tốt lành. Giản dị và khiêm tốn thế thôi, nhưng trong đó có ẩn sắc màu của những loài hoa quý. Trong cái nhìn và hy vọng đó, những điều Nguyễn cùng bạn bè viết ngày hôm nay có thể được xem là những củ uất kim hương và thủy tiên chôn vào lòng đất, đợi mùa Xuân nắng ấm trở về.

... Và kìa, con chim nhỏ của buổi sáng mùa Đông

Sáng hôm 11 tháng 1 vừa rồi, trời Garland đầy nắng nhưng gió rét căm căm. Nguyễn mở cửa bước xuống đường định lên xe đi tới tòa báo. Mùa Đông, đường sá trong khu vắng tanh. Xuống vừa hết các bậc tam cấp, nơi chỗ bé Nguyệt Quỳnh vẫn thường ngồi chơi những ngày hè, bỗng Nguyễn nhìn thấy một con chim nhỏ nằm nép bên bờ cỏ. Nó có vẻ sợ hãi nhưng vẫn nằm yên.

Nguyễn tự nghĩ: Tội nghiệp, con chim còn nhỏ quá mà trời lại rét và gió thổi mạnh như thế này, chắc nó không đủ sức bay lên. Mẹ nó đâu, để nó yếu ớt, bơ vơ dưới trời mùa Đông hun hút? Hay nó ham chơi, đi ta bà tám hướng rồi lạc mẹ? Thấy thương quá, Nguyễn bèn cúi xuống lấy tay ử thân

BẢO HUÂN

chim nâng lên. Nó ngoan ngoãn, không vùng vẫy hay cất tiếng kêu. Gió vẫn thổi mạnh trên ngọn sồi và dọc theo hàng cây khô. Sợ con chim bị lạnh, Nguyễn mang nó vào nhà. Vợ Nguyễn kêu lên: chim đâu vậy, xinh quá, có bé Quỳnh ở đây chắc nó thích lắm. Mà quả thật chim rất xinh. Lông nó màu nâu pha xanh ngọc thạch, đầu điểm một vệt trắng, đuôi tẽ ra màu vàng rực. Để giúp cho chim được ấm trong giây lát, Nguyễn kéo chiếc khăn quàng cổ của mình ử lên mình chim. Một lát, ý chừng đã hoàn hồn, chim tỏ vẻ tươi tỉnh và cất tiếng kêu. Nguyễn bàn với

vợ đem thả con chim để nó tự do bay và hót giữa trời. Nàng đồng ý. Thế là Nguyễn đem chim ra chỗ hời này ở cuối các bậc tam cấp. Lúc này hình như nắng rực hơn, và trời bớt gió. Nguyễn nhẹ nhàng đặt chim xuống bờ cỏ. Nó khê cử động rồi đứng lên, nhảy từng bước ngắn. Nhìn theo chim, Nguyễn thấy lòng mình thật nhẹ và trong. Con chim vẫn nhảy trên lối đi rồi vụt cất cánh bay lên, lẩn vào trong lá cây magnolia nhà bên cạnh. Không biết có phải do tưởng tượng không, Nguyễn nghe tiếng chim hót từ trong cây. Cảm ơn và tạm biệt bạn hiền.

Chim ơi, hãy bay xa và vui nhé. Cuộc đời này, sau bao đổi thay và nỗi buồn, còn có điều gì đó để ta tìm kiếm. Thi sĩ cũng như chim, muốn bay vào không gian vô tận để gặp lại tiếng cười.

Viết thêm: Sáng nay, 15 tháng 1, lúc đang ngồi gõ bàn phím, con chim nhỏ lại trở về, đứng hót trên ngọn sồi. Nguyễn nghĩ: đúng là con chim buổi sáng ngày 11 tháng 1 ấy. Vẫn màu lông xanh lam, đầu có chấm trắng, đuôi màu vàng. Nó trở về đứng hót trên cành sồi, ý chừng muốn an ủi người bạn cô đơn. Này bạn ơi, sáng tạo là cô đơn, cũng như người leo núi vậy. Cố gắng lên nghe, bạn hiền!

TN - 2009

BẢO HUÂN

Tuổi ngọc cho nàng nơi xứ người

HOÀNG QUÂN
GERMANY

T háng Giêng, nàng rời Việt Nam, khi đang năm cuối Đại Học Sư Phạm, Sài Gòn. Từ đó, mỗi tháng đầu năm nơi xứ người, nàng bồi hồi đếm. Lại thêm một mùa xuân tha hương. Năm nọ, khi hai mẹ con ngồi nói chuyện như hai người bạn, nàng bồi hồi tâm sự:

- Năm nay, thời gian mẹ ở Đức cũng bằng thời gian mẹ ở Việt Nam đó.

Thằng nhóc, vờ nhảm tính. Dù rất rành rẽ ngày tháng năm sinh của Mẹ, năm nào cũng quà cáp, chúc tụng chu đáo, thằng nhóc cười hóm hỉnh:

- À, vậy là Mẹ ở Đức 30 năm rồi phải không? Mẹ phải uống *Doppelherz Ginseng* đó nghe.

Gheo mẹ cho vui, chứ cu cậu cũng “tâm lý” lắm. Cu cậu mở *album* cũ, xem hình nàng chụp trong sân trường vài ngày trước khi rời Việt Nam, rồi khen:

- Trong hình này Mẹ 22 tuổi. Mà thấy trẻ như mấy đứa con gái nhỏ trong trường của con.

Ngày ấy, nàng hầu như không còn hy vọng được xuất ngoại, mặc dầu người anh ở Đức xin được giấy phép nhập cảnh cho gia đình đã

vài năm. Thật bất ngờ, thật tình cờ, gia đình nàng biết tin được phép rời Việt Nam. Từ lúc biết tin cho đến khi lên máy bay chỉ vài tuần lễ. Giữa những bận rộn hoàn tất thủ tục xuất ngoại, lòng nàng ngổn ngang buồn. Bạn bè trong lớp của nàng chuyên tay nhau cuốn vở. Ngày cuối nàng đến trường, chào thầy cô, bạn bè, cuốn vở đã đầy kín những tâm tình. Dẫu thi giờ ngắn ngủi nơi sân trường, nàng vẫn dành cho mình đôi phút với cuốn lưu bút viết vội của bạn bè. Mắt nàng đã dừng lâu hơn khi đọc những dòng chữ, bài thơ, đoạn văn

ngắn, anh bạn cùng lớp viết cho nàng. Anh bảo, để nàng đọc cho đỡ buồn. Bởi vì, sẽ không có báo *Tuổi Ngọc* trên đất nước của Goethe. Nàng bỗng thấy mình *lệ sâu tràn mi**. Nàng bỗng nghe mình *bước đi nhưng chưa nở rời**. Vậy mà, cho đến ngày lên đường, nàng chẳng có dịp nào nói với anh đôi câu từ già. Bao năm sau đó, xa khỏi Việt Nam, nàng cũng chẳng có cố, tổ đôi lời hứa hẹn băng quơ. Nhưng hầu như năm nào, nàng cũng ít nhất một lần đem cuốn lưu bút ra ngắm, đọc. Mỗi khi mở cuốn tập, đã vàng ố màu giấy cũ, nàng như thấy lại cô sinh viên đang những bước tập tành làm cô giáo nhỏ.

Năm nay nàng thật sự sống 3 thập niên nơi xứ người. Chứ không phải lời nói đùa của con trai cách đây mấy năm. Nàng đã bước hẳn vào ngưỡng cửa tuổi tác của tri thiên mệnh. Bạn bè nàng đã nhiều người lên chức nội ngoại. Những tiếng “chào cô” đang dần được thay thế bằng “chào bác”, “chào bà”. Khách quan mà xét, nàng sắp sửa hội đủ điều kiện để trở thành hội viên của các hội cao niên đó đây. Vậy mà, rất nhiều khi, nàng tưởng mình vẫn là cô bé ở tuổi đôi mươi. Ngược lên thấy trời xanh, mây hồng. Cúi xuống thấy cỏ biếc, hoa tươi. Mặc cho yếu tố thời gian, không gian chẳng thuận lợi, nàng vẫn dùng dằng, nấn ná ở tuổi mộng mơ, tuổi hoa, tuổi hồng.

Tháng Giêng lại về, nàng đang nghiêng đầu lật vài trang lưu bút cũ. Mời bạn

cùng nàng đọc bài báo ngày xưa.

" Nàng

Nàng có cái trán gồ. Người có trán gồ thường là người búng bình. Tôi cũng có trán gồ, nên tôi cũng búng bình quá trời. Lũ con gái trong lớp lại bảo nàng có đôi mắt đẹp như hai vì sao. Có những vì sao đã tắt ánh sáng từ lâu rồi, nhưng vẫn nhìn thấy được trên bầu trời. Lạ trời cho lũ con gái trong lớp không so sánh đôi mắt nàng với những vì sao ấy. Nàng không có hộ khẩu ở thành phố. Nghĩa là nàng không có 250 gờ – ram đường mỗi tháng như tôi. Không trách được nàng thiếu sự ngọt ngào. Nàng có cái kiểu nói chua như chanh và cay như ớt. Tôi nhủ thầm: “Cũng chẳng sao. Chanh có nhiều sinh tố C, rất cần cho một đứa con trung thành của nhà ăn tập thể như tôi.” Sinh tố A thường có trong những trái cây chín đỏ. Thật lạ lùng, trong mấy năm học đầu, tôi không chú ý gì đến nàng. (Quý vị cũng có thể không chú ý gì đến một cô gái đẹp ở gần nhà, khi cô ta còn là một đứa trẻ nít.) Tôi không hiểu nàng đã xuất hiện ở lớp tôi như thế nào. Một hôm, cô bạn cùng lớp, hỏi: “Sao bác lại chú ý đến bạn cháu?” Tôi lúng túng trả lời: “Bởi vì bác có cảm giác là bác đang muốn cầm dao tự đâm vào trái tim mình.” Tôi chưa hề làm nghề mổ heo. Tôi cũng đi hỏi vợ mấy lần ở nhà quê, nhưng thất bại vì không biết làm gà, làm vịt. Nhưng tôi tin chắc sẽ đâm trúng trái

tim mình, vì tôi biết nó nằm chỗ nào.

Hôm đi thực tập ở Hóc Môn, nàng đã kê bàn ghế, giường tủ đầy ắp mồm tôi, làm tôi không còn hơi sức đâu thưởng thức bữa cơm thịnh soạn mà quý vị phụ nữ lớp bạn chiêu đãi. Trở về trường học, nàng rút rề đưa cho tôi một cuốn tiểu thuyết để đọc. Lúc đó nàng lại dễ thương hết sức. Chiều hôm đó, tôi đã lập tức đến nhà thờ xưng tội, vì đã nghĩ xấu về nàng. Sau đó, tôi gửi biếu nàng một con dế gáy. Sáng hôm sau, nàng tươi cười bảo tôi rằng, nàng đã cho nó lên thiên đàng. Tôi nhìn đôi bàn tay xinh đẹp của nàng, mà lo sợ cho lũ gà, vịt, ngỗng... ở nhà nàng. Chắc là nàng bề cổ chúng nó tới bởi hoa lá.

Một hôm, một tên bạn của nàng bảo rằng, nàng giống như một con mèo. Tôi đại dột cái lại, bảo, nàng là một con cạp. Lập tức, nàng tròn mắt nhìn tôi. Ôi, đôi mắt kinh khủng quá trời! Nàng thật nóng nảy như một cái bếp lò. (Thưa quý vị, điều này cũng không có gì khó hiểu. Nếu quý vị bay vào vũ trụ bao la, đến gần hai vì sao, quý vị cho là đẹp nhất, quý vị sẽ thấy chúng như hai quả cầu rực lửa, vậy thôi!). Nhưng nói cho cùng, nàng thật dễ thương. Ở dưới nước, nàng giống như một con cá vàng. Ở trên bờ, nàng giống như một con mèo khoang. (Tên bạn của nàng thật có mắt tinh đời!) Nàng cười khi khi thật giống một đứa trẻ con. Nàng tính toán y hệt một bà già. Nàng là con nít, nhưng cũng là người lớn. Nàng

ngịch ngợm như con trai, nhưng dịu dàng thật là con gái. Tóm lại, có cả chim, cả cá, cả mèo, cả cọp, có cả già, cả trẻ, cả trai, cả gái trong con người nàng. Đứng trước mặt nàng, tức là đứng trước một cái ngã bảy. Nếu quý vị thấy nàng ngồi một mình gặm bánh mì thịt thì thật là tuyệt vời. Tôi cầu trời cho nàng không bao giờ bị sún răng. Tôi lại lẩm cẩm tự hỏi, ở đất nước của Beethoven không biết có bánh mì thịt như ở Việt Nam chăng? Có rau má 50 xu, có chè thập cẩm, có sữa đậu nành, sữa đậu phộng, có cà phê kho, có trà đá, có khoai mì, có trăm nghìn món ăn, mà đồng bào tôi nghĩ ra để đánh lừa bao tử của mình. Nếu được phép khuyên nàng một câu, tôi khuyên nàng không nên ăn nhiều bơ sữa, bởi vì tôi sợ nàng sẽ mập như... cháu gái tôi. Lớp tôi có một băng xì-trum. Nhưng tôi tin rằng, nàng không bao giờ là thành viên của băng này, vì nàng thiếu tiêu chuẩn về kích thước, chiều rộng cũng như chiều dài.

Hôm thứ Ba đến trường học, người ta báo tin ngày 14 nàng rời Việt Nam. Tôi buồn rầu hết sức. Buổi chiều về, tôi vét hết tiền trong túi để mua vé số. Tôi hy vọng sẽ có được một món tiền kha khá. Tôi muốn tặng nàng cái đàn tranh, để nàng có dịp thi thố tài nghệ với con cháu của Bach, của Brahms. Nhưng ông trời hình như cay cú với tôi. Tôi đành để nàng đi và nghĩ rằng tôi hà tiện. Dù sao, tôi phải chia vui với con

cháu Einstein, sắp được đón tiếp nàng. Tôi chúc nàng khoẻ. (Con gái chỉ cần khoẻ, không cần mạnh.) Tôi chúc nàng vui và yêu đời. (Không yêu ai càng tốt.) Tôi chúc nàng thông minh, để hạ đo ván đám Đức con trong lớp học. Tôi lạy trời cho những ai xúc phạm đến nàng bị điện giật chết tươi! (Tôi vốn sống hiền lành như con chim bồ câu, nhưng khôn ngoan như con rắn.) Bây giờ đã 11 giờ khuya. Tôi buồn ngủ và cũng không dám viết tiếp vì sợ hết giấy, hết mực. Cây bút của tôi đã bơm mực 5, 7 lần rồi. Tôi ước gì mình có một tô phở. Ở dưới đường, thằng bé bán lạc rang rao hàng như một con dế gáy cô đơn. Tôi lên giường đọc kinh và đi ngủ. Không biết phải cầu nguyện cho ai, tôi bèn cầu nguyện cho tất cả người bán lạc rang trên thế giới. Tôi tự hỏi, không hiểu nàng có thích ăn lạc rang chăng?

Con Dế Gáy - Quên đời

*Tặng em con dế nhỏ
Bởi vì em tóc dài
Như dòng sông nước chảy
Trên bờ vai sớm mai
Không là con sâu đo
Bởi đời cần ngang dọc
Không là con bọ xít
Con dế gáy đơn sơ
Cho quên đời nhọc mệt
Hà hơi cho dế thở
Thì xin em thật thà
Tặng em con dế nhỏ
Nhưng lòng anh bao la*

*Nhìn dòng sông chảy qua
Ngõ hồn mình ở đó
Không là cánh chim cao
Đành làm thân cỏ bọ
Như ngày xưa nghịch ngợm
Bỏ đầu con dế mái
Như môi con dế trai
Anh xòe tay gây guộc
Tính số đời hôm mai
Đời anh nhiều lận đận
Nên nào anh yêu ai!
Vì em là con gái
Vì anh là con trai
Nên em thường mắc cỡ
Anh quá đỗi ngây ngô
Tìm anh không biết giận
Nên thường yêu vu vơ
Tìm anh chưa lận đận
Nên nào tính hơn thua
Nhà anh xa phố chợ
Nên nghèo hơn năm xưa
Lo đời anh vất vả
Anh buồn nên làm thơ
Anh về nhà làm thơ
Chiều nghe con dế gáy
Anh lại buồn vu vơ
Anh hay buồn vu vơ
Chắc yêu em dạo nợ
Nên thường buồn vu vơ"*

(H. Văn)

Bạn mến, dù ở tuổi nào, dù ở nơi nao, chẳng phải Việt Nam, nàng mong rằng, cũng như nàng, bạn sẽ sống lại đôi phút Tuổi Ngọc khi đọc đoạn văn, bài thơ này, bạn nhé.

HQ

* Giác Mơ Hối Hương, nhạc sĩ Vũ Thành

TRIỀU MINH

Tại sao?

- Khi ta uống thuốc, cơ thể có thể phân hủy (còn gọi là chuyển hóa - metabolize) và hấp thụ thuốc theo nhiều cách khác nhau. Bưởi ảnh hưởng đến tiến trình phân hủy này, khiến lượng thuốc trong cơ thể có thể quá nhiều hoặc quá ít.
- Khoảng 50% các loại thuốc được chuyển hóa bởi một loại enzyme trong đường tiêu hóa có tên là CYP3A4. Bưởi và nước bưởi ép có thể ngăn chặn sự hoạt động của enzyme này, khiến thuốc ở lại trong cơ thể lâu hơn mức cần thiết. Việc ngăn chặn CYP3A4 cũng làm cho thuốc dễ dàng đi vào máu hơn, làm tăng nguy cơ gặp phải các tác dụng phụ nghiêm trọng.
- Một hóa chất có tên là furanocoumarin có thể là nguyên nhân gây ra sự tương tác với CYP3A4. Furanocoumarin có trong nhiều loại trái cây họ cam quýt, gồm bưởi, cam Seville, chanh, và lựu.
- Bưởi cũng ảnh hưởng đến các protein giúp vận chuyển thuốc vào tế bào để được hấp thụ.

Rủi ro khi bưởi tương tác với thuốc

Mức độ nghiêm trọng của sự tương tác giữa bưởi và thuốc phụ thuộc vào nhiều yếu tố, bao gồm từng cá nhân, loại thuốc, lượng enzyme CYP3A4 và các enzyme chuyển hóa khác trong cơ thể, cũng như lượng bưởi tiêu thụ.

Khi nào cần gặp bác sĩ

Nếu ăn bưởi và bắt đầu gặp các triệu chứng hoặc tác dụng phụ bất thường, hãy nói chuyện với bác sĩ. Các triệu chứng có thể liên quan đến thuốc (khi quá nhiều hoặc quá ít thuốc trong cơ thể) hoặc tình trạng sức khỏe mà thuốc được dùng để điều trị.

Nếu muốn tiêu thụ bưởi khi đang hoặc sắp dùng thuốc, hãy thảo luận với chuyên gia y tế để giúp xác định bưởi có tương tác với thuốc không.

Bưởi (*Citrus paradisi*) thuộc họ cam quýt, chứa nhiều vitamin C, kali, chất xơ và các chất dinh dưỡng quan trọng khác, nhưng lại có thể tương tác với nhiều loại thuốc, ảnh hưởng đến hiệu quả của thuốc.

Thuốc “kỵ” bưởi

15 loại thuốc “kỵ” bưởi

1. **STATINS** - là loại thuốc phổ biến để trị cholesterol cao; gồm Zocor (simvastatin), Lipitor (atorvastatin) và Crestor (rosuvastatin).
2. **BENZODIAZEPINES** - là thuốc trầm cảm để trị lo lắng, co thắt cơ và co giật, gồm Valium (diazepam), Versed (midazolam) và Klonopin (clonazepam).
3. **CALCIUM CHANNEL BLOCKERS** - trị huyết áp cao và các bệnh tim khác, gồm Procardia (nifedipine), Norvasc (amlodipine) và Cardizem (diltiazem).
4. **CYCLOSPORINE** - dùng ngăn cơ thể đào thải các cơ quan cấy ghép.
5. **BUSPIRONE** - trị chứng lo âu.
6. **BUDESONIDE** - trị các tình trạng viêm như bệnh Crohn và viêm loét đại tràng.
7. **ESTROGEN** - dùng để thay thế nồng độ estrogen và trị các bệnh liên quan đến nồng độ estrogen thấp, như bốc hỏa; bao gồm thuốc tránh thai, như Premarin và Estrace.
8. **AMIODARONE** - trị nhịp tim bất thường (loạn nhịp tim).
9. **FEXOFENADINE** - Allegra (fexofenadine) là thuốc kháng histamine dùng để trị dị ứng.
10. **CARBAMAZEPINE** - điều trị động kinh.
11. **QUETIAPINE** - Trị các tình trạng như rối loạn lưỡng cực, tâm thần phân liệt và trầm cảm.
12. **TACROLIMUS** - giúp ngăn cơ thể từ chối các cơ quan cấy ghép.
13. **PRASUGREL** - là chất làm loãng máu giúp ngừa cục máu đông ở một số người có nguy cơ.
14. **CLOPIDOGREL** - là thuốc kháng tiểu cầu giúp ngừa cục máu đông ở người có nguy cơ bị đau tim hoặc đột quỵ.
15. **SILDENAFIL** - VIAGRA (sildenafil) dùng để trị rối loạn cương dương và tăng huyết áp động mạch phổi.

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Thưa cô Đài Thi, tôi có hai câu hỏi mong cô giúp đỡ tư vấn:

1. Hiện thu nhập của hai vợ chồng tôi là 3,000 đô la mỗi tháng, từ hưu trí An Sinh Xã Hội. Năm 2024 chúng tôi có lấy 16,000 đô la từ trường mục hưu trí IRA, gồm có 13,000 đô từ IRA của tôi, và 3,000 đô từ IRA của vợ. Chúng tôi không có thu nhập nào khác. Vậy chúng tôi có phải khai thuế năm 2024 cho khoản tiền IRA 16,000 đô này không? Nếu không phải khai, chúng tôi có phải báo cho Sở Thuế IRS biết không? Nếu phải khai thuế thì phải khai như thế nào?

2. Ngoài mục thuế vụ cô vẫn giúp đỡ cộng đồng người Việt hàng tuần trên báo Trẻ, cô có nhận thêm dịch vụ nào khác nữa không (có trả phí)?

Cảm ơn công đức vô lượng, chúc cô và gia đình cùng quý biên tập báo và gia đình một mùa Giáng Sinh ấm áp an lành và một Năm Mới mạnh khỏe tràn đầy hạnh phúc.

ĐÁP: Chân thành cảm ơn những lời chúc thân thiện ấm áp ông đã gửi đến cho tôi và ban biên tập báo Trẻ. Tôi cũng xin kính chúc gia đình ông và tất cả quý độc giả báo Trẻ một năm mới vui khỏe và an lành.

Theo như ông giải thích thì trong năm 2024, tổng cộng số tiền thu nhập của vợ chồng ông là 52,000 đô la, gồm có 36,000 đô tiền

An Sinh Xã Hội (ASXH) và 16,000 đô tiền hưu trí IRA. Ông bà có phải khai thuế hay không thì tùy theo trường mục hưu trí IRA của ông bà thuộc loại nào.

Nếu quỹ hưu trí là Roth IRA thì được miễn thuế hoàn toàn, không được tính là thu nhập. Như vậy thì thu nhập của ông bà chỉ còn lại 36,000 đô từ hưu trí ASXH. Với số tiền ASXH này thì không phải khai thuế và đóng thuế.

Còn nếu như quỹ hưu của ông bà là Traditional IRA thì không được miễn thuế. Tất cả số tiền ông bà rút ra từ trường mục này đều được tính là thu nhập. Tuy nhiên, vì tổng số thu nhập của ông bà không nhiều cho nên tuy rằng ông bà phải khai thuế, số tiền đóng thuế rất ít, chỉ trên dưới 100 đô la. Tiền lệ phí trả cho người khai thuế có lẽ nhiều hơn số tiền phải đóng thuế.

Rất tiếc tôi xin miễn chỉ dẫn cách khai thuế qua báo. Thứ nhất là vì khuôn khổ báo có giới hạn. Thứ nhì là vì luật thuế phức tạp và khó hiểu cho những ai không chuyên về ngành thuế, tôi ngại sẽ có ít nhiều hiểu lầm. Những gì tôi chia sẻ, tôi mong giúp giải đáp được vài thắc mắc của ông bà.

Cho dù ông bà có quyết

định khai thuế hay không thì cũng không cần phải khai báo với Sở Thuế về số tiền lấy ra từ tương mục IRA. Nhà bank hoặc công ty quản lý tương mục IRA luôn báo cho Sở Thuế biết số tiền mình bỏ vào hoặc rút ra.

Ngoài chuyện giúp đỡ đồng hương qua Mục Thuế Vụ hàng tuần trên báo Trẻ và trên đài phát thanh Radio Saigon Dallas 1160 AM, tôi có nhận dịch vụ tư vấn đặc biệt về thuế cho cá nhân và doanh nghiệp.

Tôi cũng chuyên đảm nhận đại diện cho những ai bị rắc rối với Sở Thuế, bị kiểm toán (audit), bị Sở Thuế truy tìm, xiết tài sản v.v. Xin mời quý vị liên lạc văn phòng dưới đây để tham khảo:

IRS Tax Pro
445 Walnut Street,
Suite 105
Richardson, TX 75081
214-799-1040
NguyenTaxFirm@gmail.com

HỎI: Chào cô Đài Thi, tôi có biết một người Việt Nam qua Mỹ bằng diện du lịch rồi kết hôn giá để ở lại, nay đã được 10 năm, nhưng đó là chuyện của sở di trú. Vấn đề tôi muốn hỏi ở đây là họ không bao giờ đóng thuế, mặc dù họ có thu nhập, chẳng hạn như có nhà cho thuê, có tiệm nail. Từ năm 2020 thời điểm COVID đến nay họ mượn tiền và xin tiền của Sở Thuế

không thiếu năm nào, mặc dù khỏe mạnh không hề bị ảnh hưởng gì của Covid. Họ có một tổ chức biết cách làm thế nào để xin tiền. Những chuyện như thế này có phạm pháp không? Trường hợp này có đáng để Sở Thuế audit không? Tôi thấy rất bất nhân khi mọi người đi làm đóng thuế để những người gian lận hưởng lợi. Cám ơn cô. Chúc cô luôn khỏe mạnh.

ĐÁP: Xin thưa, Sở Thuế có những đội ngũ chuyên điều tra các hành vi gian lận thuế. Vì Sở Thuế thiếu nhân sự cho nên họ chọn lọc những hồ sơ nào đáng nghi ngờ nhất thì họ sẽ ưu tiên tiến hành điều tra cấp tốc hơn.

Nếu những gì chị kể là đúng sự thật thì có lẽ sớm muộn gì Sở Thuế cũng “hỏi thăm sức khỏe” những ai trốn thuế hoặc khai thuế gian lận, nhất là những tổ chức phạm pháp.

Còn nếu như chị có bằng chứng cụ thể để giúp cho Sở Thuế bắt tay vào điều tra hữu hiệu và nhanh chóng hơn, thì chị có thể báo thẳng cho Sở Thuế biết. Sở Thuế sẽ giữ kín tên tuổi của chị. Có hai cách báo như sau:

1. Điền mẫu 211, nếu muốn nhận được tiền thưởng của Sở Thuế, khoảng 15-30 phần trăm số tiền thuế Sở Thuế thu được. Nhớ kèm theo bằng chứng cụ thể, không phải lời

đồn chung chung.

2. Điền mẫu 3949-A, nếu không cần nhận tiền thưởng.

HỎI: Chúc Thi được nhiều sức khỏe và may mắn trong Năm mới nhé. Chị không khai thuế hàng năm vì thu nhập của chị là từ tiền lãi suất cho vay. Chị nghĩ rằng tiền lời cho vay thì làm sao mà khai thuế được. Vậy nếu chị mua nhà thì Sở Thuế có tịch thu nhà của chị không, nhất là khi chị đã không khai thuế bấy lâu nay mặc dù chị là công dân Hoa Kỳ? Còn nữa, hiện tại chị có hai địa chỉ ở hai tiểu bang khác nhau, một là của chị và một là của ông anh chị. Như vậy có vi phạm pháp luật không em? Cám ơn em nhiều!

ĐÁP: Thưa chị, theo luật thuế thì thu nhập dưới bất cứ hình thức nào cũng được xem là lợi tức, và nếu thu trên một mức nào đó thì phải khai thuế và đóng thuế. Thu nhập ít thì miễn khai thuế.

Tiền lãi cho vay cá nhân cũng là một dạng thu nhập, đáng lý ra chị tự tính sổ xem chị lời hàng năm bao nhiêu và tự động khai thuế, chứ Sở Thuế không biết được chị thu vào được bao nhiêu.

Chị không khai thuế bấy lâu nay mà lại tậu nhà cửa thì thật ra Sở Thuế cũng không biết. Nhưng nếu chẳng may chị xui xẻo bị Sở Thuế kiểm toán

(audit) thì chắc chắn rằng họ sẽ tra khảo về tài sản của chị và xuất xứ từ đâu mà có.

Họ sẽ không tịch thu tài sản của chị nhưng họ sẽ phạt thuế, phạt nặng hay nhẹ là tùy họ quyết định chị có cố tình trốn thuế hay không. Nếu cố tình thì bị phạt rất nặng và thậm chí bị họ truy tố tội hình sự và có thể phải vào tù. Nếu vô tình thì chỉ bị đóng thuế, đóng tiền phạt, tiền lãi. Chỉ khi nào chị không chịu trả số tiền thuế chị thiếu thì họ mới tịch thu tài sản để giải quyết số nợ thuế.

Thì có một người khách là luật sư. Ông ta đã trốn né khai thuế 10 năm nay và ung dung tưởng mình đã thoát được tầm ngắm của Sở Thuế. Vậy mà cách đây vài tuần ông ta bị Sở Thuế đòi gặp mặt hỏi tội đấy. Cho nên, Thi thường khuyên mọi người rằng hãy cẩn thận, chơi dao có ngày đứt tay.

Chị hỏi về nơi chốn ở của chị, thật ra ở Mỹ này chị muốn dùng bao nhiêu địa chỉ cũng được. Nhưng bằng lái xe hoặc căn cước ID ở Mỹ thì chỉ được chọn một nơi thôi. Khi đổi địa chỉ từ nơi này qua nơi khác thì phải bỏ bằng lái hoặc ID cũ đi, không được dùng cả hai.

NOT

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

09-01-2024 - 15-01-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
SPIRIT/CHINA	3	LAS, LAX, TPE	\$1.276
VIETNAM/STARLUX	3	LAS, LAX, TPE	\$1.430
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.531
EVA AIR	3	LAS, LAX, TPE	\$1.589
ASIANA AIRLINES	2	SFO, ICN	\$1.747
AMERICAN/ASIANA	2	SFO, ICN	\$1.747
ANA	2	SFO, HDN	\$1.798
CATHAY PACIFIC	2	SFO, HKG	\$1.868
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$1.955

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,195 VN ĐỒNG
EURO	\$25,747 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,258 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,455 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$155.93 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	157,780 YEN NHẬT
	0.95999 EURO
	0.79826 BẢNG ANH
	1.44127 CANADA
	0.89901 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

9/1/1788

Ngày 9 tháng 1 năm 1788, Connecticut trở thành tiểu bang thứ 5 gia nhập Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ.

VÀI CON SỐ VỀ TIỂU BANG CONNECTICUT

- Thủ phủ là Hartford,
- Thành phố lớn nhất là Bridgeport
- Diện tích 14,537 km vuông (thứ 48 của Mỹ)
- Dân số khoảng trên 3 triệu.
- Tên "Connecticut" từ tiếng Mohegan là "Quinnehtukqut" (bên con sông dài), đây là tiểu bang thứ 5 mà người Thanh Giáo (Puritan) đến định cư.

10/1/1226

Ngày 10 tháng 1 năm 1226, Vua Trần Thái Tông lên ngôi, trở thành vua đầu tiên của triều nhà Trần.

Trần Thái Tông tên húy là Trần Cảnh. Ông nắm ngôi từ ngày 10 tháng 1 năm 1226 tới ngày 30 tháng 3 năm 1258, sau đó làm Thái thượng hoàng cho đến khi qua đời năm 1277. Thọ 60 tuổi.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thuốc ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thuốc đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Từ nay, chữ "đổi mới" có nghĩa là "u như kỹ"...

"CÓ NGƯỜI NÓI ĐÂY LÀ ĐỔI MỚI LẦN THỨ 2, NHƯNG KHÔNG PHẢI. ĐỔI MỚI THỂ CHẾ ĐỂ PHÁT TRIỂN CHỨ KHÔNG PHẢI NÓI QUÁ LÊN LÀ ĐỔI MỚI CHÍNH TRỊ. MỤC TIÊU CHÍNH TRỊ XÁC ĐỊNH RẤT RÕ TRONG CƯƠNG LĨNH, ĐIỀU LỆ, KHÔNG AI CÓ QUYỀN THAY ĐỔI. PHẢI GIỮ RẤT ĐÚNG NGUYÊN TẮC."

Tô Lâm
Tổng bí thư CSVN

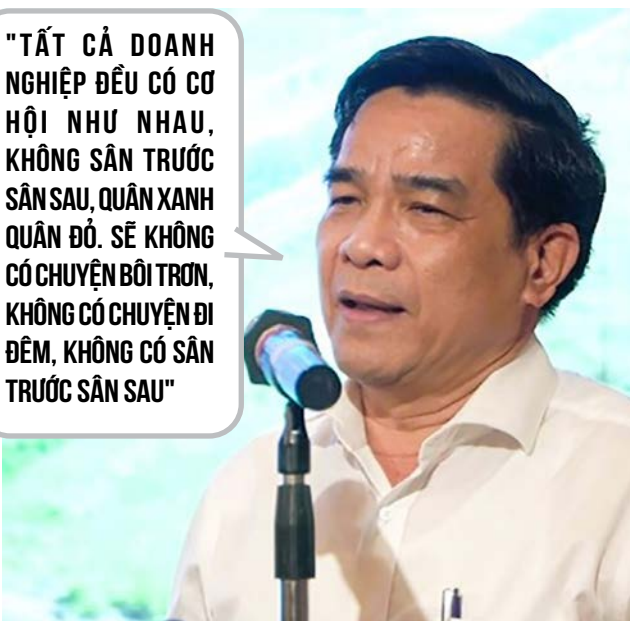
Câu trả lời tuy vô tri, độc ác nhưng rất trung thực từ một quan chức ở tù vì tham nhũng, trục lợi từ các chuyến bay giải cứu mùa đại dịch COVID-19, gián tiếp gây cái chết của hàng trăm ngàn đồng bào.

Trần Tùng
Cục Phó Giám đốc Sở Ngoại vụ tỉnh Thái Nguyên

Quan trọng nhất là: không... nên tin lời Cộng sản nói.

"TẤT CẢ DOANH NGHIỆP ĐỀU CÓ CƠ HỘI NHƯ NHAU, KHÔNG SÂN TRƯỚC SÂN SAU, QUÂN XANH QUÂN ĐỎ. SẼ KHÔNG CÓ CHUYỆN BÔI TRƠN, KHÔNG CÓ CHUYỆN ĐI ĐÊM, KHÔNG CÓ SÂN TRƯỚC SÂN SAU"

Lê Văn Dũng
Chủ tịch tỉnh Quảng Nam

CSVN buôn gì cũng "lở nặng" nhưng cứ giành độc quyền...

Nguyễn Tiến Thỏa - Nguyên Cục trưởng Cục Quản lý giá - Bộ Tài chính CSVN, Chủ tịch Hội Thẩm định giá CSVN

Chung quy tại... Vua Hùng

Hội vịt còn có nhiều loại thì con người đâu thể phức tạp thua hội vịt...

“Người hùng” Nguyễn Đăng Văn - NGUỒN: MINH HẢI/TUOITRE.VN

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Việt Nam không có phim về “siêu anh hùng” nhưng từ Bắc ra Nam đều có những “người hùng không áo choàng” - thi ân bất cầu báo. Có người giúp tha nhân theo sức bản thân, từ những vật chất nhỏ bé hay những lời khuyên ngọt ngào. Có người thấy nguy là nhảy vào phụ một tay liền, dầu đôi khi có thể thiệt thân. Bản thân tôi từng được giúp đỡ rất nhiều nên mới còn tồn tại tới giờ này, nên tôi luôn không từ bỏ niềm tin rằng cuộc đời này rất đẹp ...

Tháng 9-2023, một chung cư mini ở Hà Nội cháy.

Không quản nguy hiểm, chàng trai làm nghề giao hàng Nguyễn Đăng Văn đã cứu 9 người mắc kẹt trong chung cư mini này, nhưng điều buồn nhất là cháu gái của anh đã không qua khỏi vì mắc kẹt trên sân thượng tòa nhà. Anh Văn nói “Tôi rất buồn vì không thể cứu được cháu gái. Nhưng tôi cũng mừng cho 9 người mà tôi đã cứu có cơ hội được đoàn tụ với gia đình.”

Ngày 20-12-2024, anh Khương Thế Mỹ (sinh năm 1966, nhà ở quận Tân Bình, Saigon) đã tay không bắt được... tay gần 10 nạn nhân ở trong ngôi nhà bị cháy, đồ họ leo qua nhà kế bên - cũng là nhà

anh Mỹ để thoát khỏi đám cháy. “Thấy mấy đứa nhỏ tội nghiệp quá, phần lớn là con gái, đứa nào chạy ra mặt cũng đen nhẻm, hốt hoảng, khóc la. Nhìn cảnh tượng đó không kìm lòng được” - anh Mỹ chia sẻ. Đừng quên, nhà anh sát bên căn nhà đang cháy, sau khi cật lực cứu người, chính anh và các nạn nhân cũng phải tiếp tục tháo chạy...

Bản thân tôi, thấy đám cháy chắc chỉ biết... chạy. Nên mỗi lần đọc về những anh hùng trên, tôi đều khóc vì cảm động, ngoài ra còn khóc vì sợ hãi. Tại sao dạo gần đây có quá nhiều vụ cháy ở Việt Nam? Không thấy cơ

quan hữu trách nào trả lời và giải quyết, vậy chứ khen họ là những người hùng của dân là họ tin liền, chê là họ bất liên.

Bên cạnh những người hùng là những người... khùng - thích xé áo choàng khoác áo... tù. Ví dụ như “người hùng” Nguyễn Duy Thanh (38 tuổi ngụ Đồng Nai) làm nghề lượm ve chai kiếm sống qua bữa.

Sáng ngày 15-12-2024, khi đang lượm ve chai, anh Thanh thấy anh Kiều Xuân Mậu bị té xe, anh Thanh quăng hết “sự nghiệp” trên tay để lao vào giúp đỡ. Do đoạn đường vắng, tình thế éo le nên “người hùng” đã trực tiếp lái mô-tô của nạn nhân để đưa anh Mậu đến bệnh viện cứu chữa.

Có người làm đúng rồi hối hận, cũng có người làm sai rồi hối hận, Thanh là loại người thứ nhất. Dù vừa làm một việc vô cùng nghĩa hiệp nhưng xét thấy đó là hành động bất kỳ ai cũng sẽ làm vào thời điểm ấy nên Thanh chỉ nhếch mép nở một nụ cười tự tin, châm điếu thuốc, phả một làn khói trắng lên trời, rồi lặng lẽ... dắt xe của nạn nhân - Kiều Xuân Mậu định đem đi bán.

Khi trong đầu Thanh đang suy nghĩ sẽ làm gì với số tiền bán xe, thì có người mách nước hình ảnh Thanh đã lan truyền khắp cõi. Thế là Thanh không bán xe nữa, đưa

“Người hùng” Khương Thế Mỹ - NGUỒN: CẨM TUYẾT/SGGP.ORG.VN

xe ra đồn công an và đầu thú...

Rất may, dầu rơi vào bất kỳ hoàn cảnh nào, tôi cũng sẽ không như Thanh. Thứ nhất, tôi không biết lái xe, vì vậy không thể tự chở nạn nhân đi cấp cứu. Thứ 2,

tôi không biết đường sá, hay đi lạc, nên tôi không chắc chở nạn nhân tới bệnh viện an toàn. Thứ 3, tôi sẽ không bán xe người khác để lấy tiền, vì tôi không biết chỗ thu xe gian... Đôi khi, vô tri cũng là một lợi thế.

Người hùng chúng ta thoải mái tôn vinh, người khùng chúng ta thoải mái chê bai, tuy nhiên, có những người chúng ta tôn vinh thì ngại miệng, chê bai thì hại thân, bởi họ cùng phe với thế lực tà ác... Nhất là tại Việt

Nam, lãnh vực nào cũng có những kẻ như vậy. Họ tự tạo ra khuôn, rồi tự đúc tượng cho bản thân. Tin rằng khi ở trên cao rồi thì đám đông dưới kia sẽ quỳ xuống khi nhìn thấy họ chói lọi dưới ánh mặt trời đỏ rực. Tuy nhiên, đám đông có thể hèn chứ đâu có đui, họ nhìn thấy hết, có người nói, có người không nói mà thôi.

Ví dụ như lãnh vực hàng không thì Việt Nam có một vài hãng hàng không luôn quảng cáo bán giá vé rẻ nhất nhưng dịch vụ tồi nhất. Họ đi bài truyền thông về sự tử tế... Thực tế thì, nhiều năm qua, đã hàng trăm triệu bài viết tố cáo “dịch vụ tồi nhất” của hãng này đều là bán kèm “giá vé rẻ nhất” và những “dịch vụ tồi nhất” đó đều nhứt... cư. Có lẽ họ chưa đủ “béo” để bị “thịt”, có lẽ bức tượng họ đúc còn cao lớn quá, nên họ chưa may mắn rớt cộng lông... Bởi vậy, cứ dân mạng hề hước nhĩ thế giới - Việt Nam, mới truyền tay nhau một câu chuyện cà khịa:

Người... đường cùng Nguyễn Duy Thanh

- NGUỒN: NHẬT QUANG/BAODONGNAI.COM.VN

“Chị T. - chủ một hãng hàng không giá rẻ nhất Việt Nam bước vào một tiệm ăn và gọi món mì. Người phục vụ gặt đầu và nói: “Dạ hết 10 ngàn, thưa chị T.”

Chị T. ngạc nhiên: “Chà, rẻ quá!” và đưa 10 ngàn.

Người nhân viên mỉm cười và nói: “Chúng tôi mong muốn đánh bại đối thủ. Món mì của chúng tôi rẻ nhất Saigon.”

Sau đó, người phục vụ thông báo: “Chị T., chị không có dưa và muống. Một bộ dưa muống là 30 ngàn”.

Chị T. thở dài nhưng vẫn trả tiền, hãng của chị vẫn thường bán dịch vụ kèm với vé máy bay như thế nên chị hiểu. Rồi chị T. cầm dưa muống đi đến ngồi cạnh của sổ trong khi chờ món mì được phục vụ.

“Chị T. ơi, phí ngồi cạnh của sổ là 50 ngàn, hoặc

chị có thể đặt trước online với phí là 30 ngàn.”

Bực mình, chị T. giận dữ ngồi xuống chỗ cũ và đặt túi xách xịn lên ghế bên cạnh.

“Chị T., chị ngồi hai ghế thì phải trả thêm 100 ngàn nữa,” người phục vụ nói.

Chị T. đứng dậy và hét lên: “Đồ ăn của tôi đâu? Đồ ăn của tôi chưa có ở đây mà tôi đã bị tính phí nhiều quá!”

2 hours later, người phục vụ thông báo: “Chúng tôi xin lỗi vì sự chậm trễ vì lý do kỹ thuật trong bếp. Đồ ăn dự kiến sẽ được phục vụ trong 2h tới”.

“Tôi chịu đủ rồi, tôi đến dùng bữa và đây là cách tôi bị đối xử? Tôi muốn nói chuyện với quản lý!”

“Vâng ạ, chị có thể liên lạc với anh ấy thông qua tính năng nhắn tin trong ứng dụng của quán ạ.”

“Tôi sẽ không bao giờ quay lại nhà hàng này nữa!” Chị T. hét lên.

“Không sao đâu chị T., nhưng hãy nhớ rằng chúng tôi là nhà hàng duy nhất ở Saigon bán mì với giá 10 ngàn đấy nhé”.

(Nguồn: Việt Dzũng Art)

Riêng Du Uyên thấy tội chị T., tại chỉ bán hàng “giá rẻ” nhưng chị toàn xài đồ giá mắc, sao chị chịu nổi và hiểu nổi những cảnh tình trên. Con người mà, phải phức tạp hơn trứng vịt chứ!

DU

Người
cùng
phe...
- NGUỒN:
GOOGLE

NGÀY 19-12-2024

Diem Luong

Cám ơn cô Đài Thi đã trả lời trong số báo 1429, nhờ đó tôi biết trường hợp của con tôi. Để an tâm hơn xin cô cho phép tôi có thêm vài câu hỏi.... Vô cùng biết ơn sự giúp đỡ của cô.

Chúng tôi đã chuyển câu trả lời của bạn đến cô Đài Thi. Hy vọng bạn sẽ được giải đáp sớm.

NGÀY 27-12-2024

Aeikin Dan Dung

Trên báo Trẻ số 1430 trang... có đoạn viết là xuất cảng sang Mỹ có thể giảm tới 15% nếu ông Trump đánh thuế vào các ngành kỹ nghệ xe hơi và được phẩm, người Mỹ sẽ bị ảnh hưởng nặng nề sẽ bị tăng từ 32% đến 35%. Theo tôi thì việc đánh thuế quan đó là một cái chiêu thức chứ không phải cách để làm tăng hay là làm giảm đi cái giá tiền. Đây không phải là chiến lược của ông Trump hay bất kỳ đảng phái nào mà ai cầm quyền trong quốc gia, chắc chắn phải nghĩ đến hệ lụy dây chuyền và cách đối phó...

NGÀY 29-12-2024

Thu Thao Nguyen

Nghe nói vụ ở Tây mà ăn phải mang chén theo rồi xách về nhà rửa thì tôi thấy nó mệt mỏi quá, dây cắm dụng cụ điện phải cần rút ra sau khi xài... Không lẽ mỗi bữa sau nấu ăn, tôi phải rút điện cái ổ cắm oven, cái microwave, cái ấm nấu nước? Rút kiểu này ban luôn ổ điện chứ lợi đâu không thấy. Tôi biết người ta tiết kiệm nhưng mà ở Mỹ có điều kiện nó khá hơn thì không phải làm cái đó, chứ sống ở Mỹ quen rồi mà thấy mấy cái này rất là oải chề đầu luôn... (bài "Lối sống khác nhau giữa Tây và Mỹ" của Thủy Messegee, đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/tap-ghi/loi-song-khac-nhau-giua-tay-va-my.baotre>)

NGÀY 30-12-2024

Cuong Chi

Gần đây, khi đến tuổi 72 thì tôi chủ trương "sống lành", đề tâm trí thanh thoi, không muốn xem ba chuyện "nhức đầu", nhưng ma xui quỷ khiến sao lại đọc nhầm "Dân Đức và Quan Đức" của ông TNT. Biết là ông này ưa phang tùm lum, nhưng rồi bị ông "dắt" đi tới cuối bài, không cưỡng được, vì nó thuyết phục, quá liên lạc và dừng lại ở một câu kết không thể có lý hơn... (bài "Dân Đức và Quan Đức" của Tường Năng Tiến, đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/so-tay-thuong-dan/dan-duc-quan-duc.baotre>)

VĂN PHÒNG LUẬT &

CHICAGO TITLE

VĂN PHÒNG TITLE ĐẦU TIÊN DO LUẬT SƯ NGƯỜI VIỆT ĐẢM TRÁCH

- CHUYÊN VIẾT HỢP ĐỒNG
- CÓ THỂ THAM KHẢO TRỰC TIẾP VỚI LUẬT SƯ BẰNG TIẾNG VIỆT
- CHUYÊN COMMERCIAL LANDLORD-TENANT
- NHANH CHÓNG - THÀNH THẬT
- TẬN TÂM- UY TÍN - TIẾT KIỆM CHO KHÁCH HÀNG

LUẬT SƯ ANH THƯ
(ARTHURINE KAMPHAUS)

- DI CHÚC
- THỪA KẾ
- BẤT ĐỘNG SẢN
- ĐẦU TƯ
- BUSINESS
- SANG NHƯỢNG

VĂN PHÒNG TẠI ARLINGTON

1140 E. PIONEER PKWY., #300
ARLINGTON, TX 76010
PHONE: 817-400-4033 | 623-341-8835 (CELL)
FAX: 817-394-0505

VĂN PHÒNG TẠI GARLAND

3202 N. SHILOH RD., #101
GARLAND, TX 75044
PHONE: 623-341-8835
FAX: 817-394-0505

I Suy Đi Ngẫm Lại I

Một cuộc hôn nhân mà không có ái tình thì chẳng khác nào có tiền mà thiếu vắng hạnh phúc.

ANTOINE DE RIVAROL

Nếu anh người yêu cũ vẫn sốt sắng quan tâm khi bạn cần, không đồng nghĩa là anh ta còn yêu nhưng chỉ vì anh ta tử tế.

KHUYẾT DANH

Bạn có thể hạnh phúc, hoặc bạn có thể bất hạnh. Điều đó chỉ phụ thuộc vào cách bạn nhìn mọi chuyện.

WALT DISNEY

MINH HẢI

Trong Parking lot

Những dịp lễ như Noel, New Year, Tết Ta ... bãi đậu xe (parking lot) của các siêu thị thường rất đông đúc, do đó người lái xe cần rất thận trọng để khỏi xảy ra điều đáng tiếc. Sau đây xin nhắc lại vài quy tắc ứng xử cần lưu ý.

- Triệt để tôn trọng những bảng ngừng (stop signs) và bảng ưu tiên (yield signs) trong parking lot, bảng giới hạn tốc độ (speed limits). Ở những bãi đậu xe lớn thường có những bảng này mà vì an toàn của người đi bộ và những người lái xe khác.

- Những dấu hiệu ghi lối đi một chiều (one way signs and markings). Trong một số parking lot lớn có những chỗ đậu xe hai bên chéo nhau và cùng chiều với nhau. Đừng lái xe ngược chiều để khỏi gây ùn tắc xe hay trở ngại cho người lái xe khác.

- Phải lưu ý lối dành cho người đi bộ, ở ngay cửa ra vào siêu thị, được đánh dấu bằng những đường kẻ chéo hoặc có dựng bảng stop. Bạn chỉ được ngừng xe ở lối dành riêng này khi có người cần xuống xe hay để đem những kiện hàng nặng xuống. Và nhớ ra khỏi chỗ ngay để tránh trở ngại cho người đi bộ.

- Thông thường ở parking lot, gần ngay cửa ra vào siêu thị, có những chỗ đậu ghi dấu dành riêng cho người tàn tật. Bạn không được đậu xe ở những chỗ đó.

- Không được xả rác (hóa đơn, giấy vụn, bao đựng thức ăn nhanh, chai lọ...) ở bãi đậu xe. Tất cả phải được bỏ vào thùng rác. Cũng đừng để xe đầy bữa bãi mà phải cho vào khu tập trung. Nếu bạn thấy một cái xe đầy nằm lang thang không đúng chỗ cũng nên tiện tay đẩy vào đúng chỗ dành cho nó.

Cuối cùng, người viết xin gửi một lời nhắn chung: Nếu bạn có đôi chân khỏe, cái lưng tốt, và không có việc gấp, lại gặp buổi đẹp trời, thì nên đậu xe ở xa một chút, nhường chỗ gần cho những người già hoặc phụ nữ có con nhỏ. Đây là dịp để bạn exercise, có lợi cho sức khỏe và sống lâu đấy.

MH - THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Chuẩn bị sẵn khi lái xe vào mùa Đông

Những cơn bão mùa đông gây ra nhiều thử thách bất ngờ cho người lái xe. Giữ một bộ dụng cụ khẩn cấp đầy đủ trong xe sẽ giúp bạn và hành khách được an toàn nếu bạn lái xe vào mùa đông. Bạn có thể tạo riêng một bộ dụng cụ cho mình, nhưng sẽ tiết kiệm chi phí hơn nếu mua một bộ dụng cụ làm sẵn, mọi thứ cần thiết bỏ gọn trong chiếc túi xách tay.

Bộ dụng cụ Winter Cross Country (\$85 - xem hình) có thể là bộ dụng cụ hoàn chỉnh nhất. Nó bao gồm một cái xẻng có thể gấp lại, một cái mền, một đèn pin, một bộ sơ cứu (first aid kit) cũng như tuốc nơ vít, kim, một con dao, dây câu bình điện, dây kéo xe và hình tam giác phản chiếu gắn trên cửa sổ để những chiếc xe khác nhìn thấy xe của bạn trong điều kiện tối và/hoặc có tuyết.

Một bộ khác, cũng tốt nhưng nhỏ hơn (và ít tốn kém hơn), là Lifeline First Aid AAA Winter Safety Kit (\$55) có hầu hết các thiết bị cơ bản và vật dụng sơ cứu tiêu chuẩn như bộ Winter Cross Country nhưng không có dây câu bình điện hoặc sợi dây kéo xe. Và xem bên dưới để biết thêm một số vật dụng khác bạn có thể muốn mang theo.

**RavPower Pioneer
AC Portable
Charger & Power
Bank 20,000mAh**

\$80

87 OVERALL
SCORE

Có thể charge được điện thoại là điều rất quan trọng trong mọi trường hợp khẩn cấp. Dụng cụ này có thể charge đầy điện thoại nhiều lần; và có thể charge cùng lúc 3 điện thoại.

**88 Acres Protein
Bar Dark Chocolate
Brownie**

\$26.50

for a pack of 9

▲ NUTRITION
▲ TASTE

Trong những chuyến đi đường dài, nên mang theo nước và đồ ăn, chẳng hạn như một vài thanh năng lượng. 88 Acres này rất ngon và làm no.

**Hothands Hand
Warmer**

\$14.50

for a pack of 12

Mang theo vài gói giữ ấm tay để phòng trường hợp bạn cần ra khỏi xe khi xe bị hư. Những gói này giữ ấm đến 10 giờ và có thể dễ dàng nhét vào găng tay.

Trung sĩ Nick

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Bị thương

“Trận Kamdesh bùng nổ vào ngày 3 tháng 10 năm 2009, khi một lực lượng gồm 300 quân Taliban, trang bị nặng, tấn công tiền đồn Keating, gần thị trấn Kamdesh ở Tỉnh Nuristan, miền đông Afghanistan. Cuộc tấn công này là trận chiến đẫm máu nhất đối với lực lượng Hoa Kỳ. Hậu quả là Tiền Đồn Keating bị tràn ngập và gần như bị phá hủy. Các lực lượng Liên quân đã rút khỏi căn cứ ngay sau trận chiến xảy ra. Quân Mỹ “Tuyên bố đóng cửa tiền đồn và rút đi quá nhanh đến nỗi bỏ lại hết đạn dược và nguồn dự trữ. Kho đạn của tiền đồn đã nhanh chóng bị quân nổi dậy cướp bóc...” (Wikipedia).

Trung Sĩ Nick là người da đen duy nhất trong bộ phận trinh sát và tác chiến của Lữ đoàn 3, sư đoàn Sơn Cước 10, thuộc Bộ Tư Lệnh Quân Đội

Mỹ tại Afghanistan.

“Trong trận Kamdesh. Toán trinh sát của Nick được lệnh xâm nhập tiền đồn Keating, để phá hủy kho đạn và vũ khí, sau khi quân đồn trú đã rút khỏi vị trí này.

...Khẩu đại liên của Nick xả 3 loạt đạn vô đám Taliban, tụi nó trúng đòn, chỉ còn vài tiếng AK rời rạc. Josh chạy tới Nick, anh quỳ xuống gần sợi dây điện vô hộp kích nổ.

Chiếc xe Humvee tác chiến, sơn màu ngụy trang, từ phòng chỉ huy chạy ra, thẳng gấp ngay kho đạn, nã 2 trái phóng lựu tự động vô vị trí Nick.

- Âm! Âm!

Anh co rúm, bật ra sau, chết tại chỗ. Josh văng lên cùng với đám cỏ khô rực lửa...

Nhưng Nick không chết, với cái xác đầy máu từ đầu tới giày. Anh được trực thăng bốc khẩn cấp về bệnh viện Dã Chiến Kamdesh. 12 giờ sau, Nick tỉnh dậy, uống ly súp gà đầu tiên và 3 tháng sau khăn gói về quê ở Medford, MA với, Lệnh giải ngũ, Thương binh hạng B, chỉ vì một mảnh thép nhỏ bằng đầu đũa cắm vô vùng xương sọ, sau tai phải của anh, vết thương không gây tàn phá cho cơ thể, nhưng chỉ còn vài li là chui vô tiểu não. Bác sĩ cho biết anh sẽ sống bình thường, đợi ngày giải phẫu, lấy mảnh thép tại ác đó ra.”

Làm việc

Năm nay mùa Thu tới sớm, gió buổi sáng mát lạnh, lá của cây sồi bên hông nhà bắt đầu vàng. Jerry, anh hàng xóm đã kéo tấm bạt, phủ hết cái hồ tắm sau vườn, mang bộ bàn ghế, đẩy cái lò nướng xuống tầng hầm.

Nick mở cửa nhà kho. Khiêng xe cắt cỏ, máy cưa cành cây, thùng nhựa, cửa điện, máy thổi lá, 2 bình phân nước, máy phun, 3 bao mùn gỗ cắt nhỏ, kéo dao rửa lá bỏ lên xe, anh móc chiếc máy xay cây vô phía sau xe. Nick uống hết ly cà phê, ăn cái bánh donut, lên xe, chạy về phía Melrose, một thành phố có nhiều sân vườn, của dân khá giả, nằm phía Bắc Boston.

Nick ghé tiệm. Mua cái pizza, 2 chai nước cam lớn cho bữa trưa, vì hôm nay công việc nhiều, phải làm cả ngày. Anh quẹo qua khu Lynn Fells, tới khu biệt thự đẹp để nằm khuất sau đường Howard. Nick bấm chuông, cổng tự động mở, anh chạy vòng vô sau vườn cỏ rộng lớn với hồ bơi và sân tennis.

- Hello Nick!

- Hello Rocco!

Rocco là chủ nhà, gốc Ý, một thương gia trẻ, giàu bạc tỉ, chủ mấy cái nhà hàng, Bar rượu lớn ở khắp Massachusetts.

- Hôm nay, tôi muốn anh coi lại hệ thống tưới của

hồ tắm, nằm ở dưới tầng hầm.

Rocco chỉ tay ra vườn.

- Cắt bớt các cành cây đào, lê, cho gọn ghẽ... Dĩ nhiên là cắt cỏ, bón phân các luống hoa trước nhà, dọn lá vàng như thường lệ ... Cảm ơn Nick!

Và cũng như thường lệ, Rocco tặng Nick chai rượu chất đỏ của Ý, bọc trong lớp giấy trắng.

- Cảm ơn Rocco

Rocco vô nhà. Nick đi cửa hông xuống hầm, kiểm tra và bảo trì hệ thống tưới của hồ tắm. Anh mở hộp máy tưới, thay tấm lọc, xịt sạch lớp bụi trong máy, điều chỉnh lại độ nóng, chừng 1 tiếng là xong việc, anh mở máy, lên hồ coi nhiệt kế. Sưởi chạy ngon lành, độ ấm của nước đúng yêu cầu. Nick ra trước nhà, cắt cỏ đại ở những luống hoa, xới đất cũ lên, đổ lớp đất mới đã trộn phân sẵn, phủ lên trên lớp dăm gỗ nhỏ, để giữ độ ẩm, giúp hoa mọc sớm hơn, to hơn. Đã 1 giờ trưa, Nick ra xe ăn trưa.

“Giải ngũ được 6 tháng Nick ghi tên vô Berklee College để học tiếp môn Hòa Âm & Sáng Tác, một đam mê của anh từ những ngày trung học. Âm nhạc là điều yêu mến nhất trong đời Nick. Hồi đó, ngoài giờ học. Nick không rời, cái máy CD với những bản giao hưởng của Beethoven, Chopin, Mozart, Handel.

2 năm cuối trung học, Nick ghi tên học Violin, với năng khiếu xuất sắc, anh trở nên tay sô lô violin số 1 của dàn nhạc trường trung học Malden. Khi học ở Berklee được 1 năm, đứa em gái của Nick qua đời vì ung thư đã làm cho Nick quá thất vọng với cuộc sống, anh bỏ nghe nhạc, nằm yên trong phòng cả tháng trời. Một buổi sáng, Nick ra khỏi giường, thay đồ, mở cửa, ra văn phòng tuyển dụng, tình nguyện đi lính.”

Nick làm việc 2 ngày cuối tuần. Anh chuyên dọn dẹp, trồng hoa, cắt cỏ, và những công việc sân sóc sân vườn.

Nick vòng xe, kéo chiếc máy xay cây ra cuối bãi cỏ, anh lấy máy cưa, cắt cành, cưa nhánh của mấy cây ăn trái, rồi cắt cỏ toàn bộ khu vườn. Tiếng máy cưa tay nổ đều, mùi xăng khét lẹt. Nick đã cưa hết những cành lớn mọc quá cao, anh cắt luôn những cành nhỏ, làm cho những cây ăn trái thấp hẳn xuống, đúng như chủ nhà muốn, vì đây là các giống cây ăn trái loại ghép cành, trái nhỏ, ngon, sai trái mỗi năm. Rocco thường tự hái và ngâm chua theo kiểu Ý, món khoái khẩu của anh, để nhâm nhi với rượu chất trắng. Nick vừa cưa xong 2 cành nhỏ, dồn thành một đống. Anh tắt máy, định vô nhà bếp, lấy chai nước cam để trong tủ lạnh hồi sáng.

Cướp

- Đùng! Đùng!

2 phát súng nổ từ trong nhà, Nick ngồi xuống. Kinh nghiệm của một người lính tác chiến cho anh biết đó là loại súng tay, Smith & Wesson 500, loại mạnh nhất hiện nay, cướp và bọn thế giới ngầm hay xài. Nick khom người, chạy sát hàng rào, dọc theo vườn cỏ, vô tầng hầm. Anh đứng im, lắng nghe rồi bước rón rén lên thang.

- Mày muốn cướp tao à? Rocco to tiếng.

- Không! Tao chỉ muốn lấy lại số tiền 200,000 đô, của vụ bán thuốc vừa rồi ...

- Tao không dính vô vụ đó!

- Ha! Chính mày là người dàn dựng vụ cướp và đã bắn chết Augusto... Em tao!

- Không! Augusto đã lấy tiền, không giao thuốc và bắn tui tao để tui thoát ... Người của tao bắn lại.

- Không đúng! Chính mày, cướp thuốc và không giao tiền.

Rocco xiu xuống.

- Mẹ! Bằng chứng đâu?

- Thằng tài xế Elio của mày đã khai, tao có thu lại trong phone ...

Tiếng bấm phone.

- Đây! Rocco ... Nghe tội ác của mày!

Tiếng léo nhéo trong phone.

- Ngụy tạo! Tao muốn gặp mặt Elio.

Người kia cười lớn.

- Ha! Ha! Nó đã xuống địa ngục rồi ... Nếu không trả lại số tiền đó cho tao ...

Tiếng đập xuống bàn.

- Thì mày sẽ gặp nó ngay bây giờ.

- Khoan! Tao sẽ đưa tiền cho mày, đền mạng em mày ... Vụ này coi như xong ... Ok?

Có tiếng mở khóa, kéo hộc tủ.

Bây giờ thì Nick đã hiểu ra. Rocco và anh kia là những người buôn bán ma túy. Anh ta tới đòi số tiền của chuyến giao hàng vừa rồi.

Nick ló đầu lên khỏi mép cầu thang, nhìn qua hành lang. Bên phải là phòng khách. Rocco đang đứng, chống số tiền mặt trên bàn, bên kia bàn là người đòi tiền. Nick chỉ thấy cánh tay áo vét màu đen cầm khẩu Smith & Wesson 500, đang chĩa vô mặt Rocco. Anh nằm xuống, lăn một vòng tới sát bức tường gỗ thấp, ngăn giữa hành lang và phòng khách.

- Đây! 200,000 của số thuốc vừa rồi, tao đền mạng em mày thêm 100,000 đô, tất cả là 300,000

Bị tóm

Nick vừa khom người, nhìn qua những pho tượng đặt trên bức tường gỗ.

- Bịch!

Đầu của Nick, chạm pho tượng, nó rớt xuống. Anh kia nhảy xổ tới.

- Mẹ! Mày ở đâu ra vậy? Đưa 2 tay lên ... Tao lại tốn thêm viên đạn...

Anh ta chĩa súng vô thái dương Nick.

- 2 tay ôm đầu! Quỳ xuống! lết tới bàn!

Nick ôm đầu, lết tới bàn.

Rocco nhìn Nick.

- Anh ta là thợ làm vườn, không dính gì tới vụ này.

- Ha! Mày nghĩ tao ngu à? Tướng tá thằng này... Chắc chắn là cận vệ của mày! Tao sẽ tính nó sau!

Anh kia bắt Nick ngồi trên ghế dài, sau lưng Rocco. Anh ta bước tới sát bàn làm việc, đếm tiền trong chiếc túi xách.

- Đúng 300,000 đô! Xong.

Thảm sát

Rocco đưa tay, khẩu Browning nhỏ xiu, nổ 2 phát.

- Đùng! Đùng!

2 viên đạn cắm 2 lỗ nhỏ như đầu đũa trên trán của anh kia. Anh ta té ngửa, đúng lúc Rocco chồm tới tính bắn vô đầu anh, thì.

- Đùng! Đùng!

2 phát Smith & Wesson 500 nổ, Rocco bật ra ghế, banh cái mặt, máu tuôn xuống trên 2 vai.

Tay anh kia chĩa súng qua Nick, nổ một phát, nhưng vì yếu sức, nên

viên đạn không chính xác, sượt qua trán, Nick phóng tới, đâm một phát hết cỡ vô mặt anh. Anh ta văng ra, tay cầm súng đưa lên, nhưng rớt xuống, khẩu súng nằm xoay vòng trên tấm thảm đỏ. Anh té xuống, đầu quẹo qua một bên, mặt bầm đen vì cú đâm sinh tử của Nick.

Mọi chuyện qua đi trong chớp mắt. Căn phòng lặng yên với 2 xác người và mùi thuốc súng khét lẹt. Nick ngồi xuống ghế dài.

Liên lụy

"Chuyện đòi lại tiền bán ma túy của anh chàng kia với Rocco, bây giờ đã trở thành một kịch bản thảm sát với 3 nhân vật liên lụy.

Nick, người làm vườn, bị thương nhẹ trên trán, người duy nhất còn sống

Rocco bị anh kia bắn nát mặt bằng khẩu Smith & Wesson 500.

Anh kia ngổm vì viên đạn Browning nhỏ xuyên vô trán và cú đâm của Nick.

Trong túi xách trên bàn, là 300,000 đô tiền mặt tươi, không có giấy niêm ngân hàng.

Nick không muốn dính vô chuyện này. Anh đứng dậy, đi tới đi lui...

Giải quyết

Nick bước tới, quán anh kia vô tấm thảm. Anh ra vườn, lui chiếc xe có

máy xay cây tới sát cửa tầng hầm. Bỏ vô mấy khúc thân cây vừa cửa. Nick lẩn xác anh kia tới sát bên, khiêng lên, đẩy lọt vô máy xay, ném luôn khẩu Browning nhỏ như đồ chơi vô thùng.

Anh bấm nút. Xay. Màn bụi có màu nâu đậm bay ra mù mịt.

Chừng vài phút, anh bỏ thêm mấy khúc cây lớn, đã cửa sẵn. Xay tiếp.

Xong!

Anh kia, người hạ sát Rocco, coi như biến mất trong kịch bản thảm sát.

Nick vô nhà, lấy khẩu Smith & Wesson 500, chùi sạch, đặt vô tay Rocco. Anh đẩy Rocco nghiêng qua một bên ...

Xong!

Rocco thành nhân vật

tự tử.

Nick ra xe, lấy máy hút bụi, thuốc tẩy trùng, chùi rửa sạch sẽ những vết máu, vết tay trên ghế dài, bàn, hộc tủ, trên sàn nhà và mấy miếng thịt mặt của Rocco văng dính trên bức tường sau lưng ghế.

Xong!

Không một vết tích.

Bây giờ thì cuộc thảm sát trở thành.

“Rocco, sống độc thân, người triệu phú giàu có, kiêm tay buôn thuốc trá hình (Điều này chắc cảnh sát biết) vì thất bại trong việc làm ăn, đã tự tử tại nhà bằng khẩu Smith & Wesson 500.

Nick vô tủ lạnh lấy chai nước cam, rót ly lớn, uống một hơi dài.

“Cảnh sát sẽ không quan tâm gì lắm với chuyện, một triệu phú chủ nhà hàng, buôn ma túy, tự tử hoặc bị thanh toán. Họ thường vô đi những bắn giết, giữa các đám xã hội đen này... Cho nên vụ Rocco dễ dàng chìm xuống ...

Còn cái túi xách với 300,000 đô tiền tươi.

Không được!

Đây là động cơ, khiến cảnh sát mở cuộc điều tra. Rồi họ sẽ tìm ra, Rocco không tự tử mà bị thanh toán, sẽ tìm ra chủ nhân khẩu Smith & Wesson 500 với người bắn, tất nhiên là sẽ tìm thấy Nick, người làm vườn với cú đâm đã khai tử anh kia.

Nick rùng mình. Mẹ ơi! Cái án tù 20 năm trông

vô cổ Nick là cái chắc!

Không! Anh sẽ không để điều đó xảy ra.

Nick đứng dậy, quan sát thật kỹ một lần cuối cùng nơi xảy ra sự việc. Anh lấy túi tiền ra xe. Chạy một mạch tới khu bãi rác ngoài biển Nahant.

Như mọi khi. Nick kéo chiếc máy xay cây, quay thùng chứa vô bãi rác, anh bấm nút xả sạch. Bột cây cùng với bột xác của anh kia, bay lung tung trong gió.

Nick vô xe. Anh lấy 300,000 đô cất trong cốp xe, quăng cái xách xuống biển.

Xong!

Mọi vết tích đã biến mất.

Nick hoàn toàn không dính vô vụ này.

HĐV

tre

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẬT
TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

“Mùa” lừa tiền

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Người Việt từ xưa có nhiều thứ mùa nhưng không được ghi vô sách lịch sử, địa dư hoặc các chuyên đề về khí hậu, thời tiết. Thí dụ ở miền Tây Nam kỳ có mùa gặt, mùa săn chuột đồng, mùa ba khía, mùa nước nổi, mùa cá linh, mùa gió chướng ... Cao nguyên Lâm Viên nổi tiếng mùa hoa dã quỳ. Miền Bắc Việt Nam nổi tiếng có mùa rươi “Tháng Bảy đôi mươi, Tháng Mười mồng năm.” Người tín hữu Công giáo, Tin Lành thì có mùa Giáng sinh. Tuy nhiên, nếu quý độc giả đang sống ở Mỹ, bất kể quý vị là người miền nào của Việt Nam, thì cũng đang đối mặt với một thứ mùa khác không mấy vui vẻ, đó là mùa lừa tiền.

Trong vài bài viết trước, tôi có kể với quý độc giả chuyện kẻ gian lừa tiền người cao niên qua điện thoại, lừa người trung niên và người trẻ bằng chiêu tuyển dụng nhân viên “việc nhẹ lương cao,” giả bộ nhận người quen rồi mượn tiền xong “biến mất,” mua đồ không trả tiền.

Năm hết Tết đến, thế giới ai ai cũng phải kiếm chút tiền ăn Tết với gia đình, bạn bè. Người gốc Á càng thêm vất vả khi phải vừa ăn Tết Tây vừa ăn Tết Ta trong vòng một tháng, phải kiếm tiền ăn Tết nhiều gấp hai lần Tây “chánh hiệu.”

Chiêu lừa thứ nhứt rộ lên trong Tháng Mười Hai là tin nhắn đòi người nhận phải trả lệ phí cầu đường vì đã đi qua các con đường

(tư nhân) có thu lệ phí. Đồng thời, kẻ gian gởi cho nạn nhân một đường link yêu cầu nhập thông tin họ tên, địa chỉ, số thẻ bank, số Sec code ... để “trả nợ,” nếu chậm trễ sẽ bị phạt tiền chậm gấp vài lần tiền nợ, và phải trả bằng cách “FasTrak.” FasTrak là công nghệ được sử dụng ở tiểu bang California để trả lệ phí cầu đường online. Đây là cách trả lệ phí dễ dàng, và trong một số trường hợp, đây là cách duy nhất.

Vậy là nạn nhân quỳnh quáng làm theo yêu cầu kẻ nhắn tin mà không để ý coi kỹ số điện thoại người nhắn tin, cũng không xem xét kỹ đường link (xem kỹ sẽ thấy link giả The Toll Roads có phần đuôi rất là “kỳ dị,”) nhập thông tin xong nạn nhân sẽ thấy báo là “nhập sai,” yêu cầu nhập bank

card khác, có người càng thêm sợ hãi nhập thông tin một lúc 2 - 3 bank card. Việc nạn nhân lấy lại được tiền hay không thì hên xui. Nếu phát hiện sớm, mà từ Thứ Hai tới Thứ Sáu thì gọi điện thoại hoặc chạy tới nhà bank yêu cầu chặn và hủy thẻ credit card có thể không bị mất tiền, 2 ngày cuối tuần thì không biết sao mà nói.

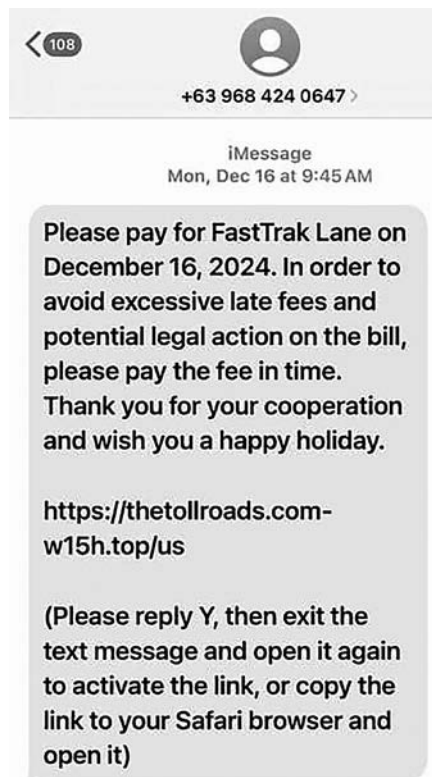
Có một nguyên tắc mà các nạn nhân không chịu nhớ, là *The Toll Roads* họ làm sao biết số điện thoại của quý vị mà nhắn tin, họ chỉ biết bảng số xe của quý vị mà thôi. Từ bảng số xe, họ sẽ gởi thư đòi tiền tới địa chỉ nơi ở của quý vị, vì vậy The Toll Roads không bao giờ text văn bản tới điện thoại. Mặt khác, tất cả các số điện thoại text hù dọa đòi tiền nợ phí cầu đường đều có mã vùng quốc gia là 63, tức

Philippines.

Ở Việt Nam, quý vị lái xe ra đường thì quý vị luôn phải móc tiền, tiền, và tiền ra nộp “mãi lộ hợp pháp,” trung bình cứ 10 km có một trạm thu lệ phí, kể cả đường quốc lộ (dù luật Việt Nam hiện hành quy định đường quốc lộ dùng ngân sách Nhà nước xây dựng, duy tu nên dân không phải trả lệ phí,) quý vị không có cách nào né trạm thu lệ phí trừ phi quý vị đi bộ. Ở Hoa Kỳ thì ngược lại, tất cả những con đường do liên bang, tiểu bang, quận xây dựng và quản lý thì bất kỳ ai đang sống ở quốc gia vĩ đại này được quyền lái xe lưu thông trên những đường đó thoải mái mà không phải trả một xu lệ phí cầu đường nào cho trạm thu lệ phí. Dù bạn không phải là công dân Hoa Kỳ, nhưng bạn đang sống ở Hoa Kỳ tức là bạn đã trả thuế cho chính phủ Hoa Kỳ hàng ngày thông qua việc ăn uống, sinh hoạt cá nhân, bạn đổ xăng vô xe để đi tới đi lui thì trong giá tiền xăng đã có tính lệ phí rồi. Chính phủ Mỹ không đồng ý nói ra, nhưng đây chính là “Rõ ràng, sòng phẳng, mẹ nó, sợ gì” nè, chính phủ thu tiền của cư dân thì chính phủ có trách nhiệm lo về lợi ích công cho cư dân.

Bên cạnh đó, chính phủ Mỹ cho phép tư nhân đầu tư xây dựng những con đường song song với trục đường chính và có thu lệ phí. Có một nguyên tắc khác nữa là đường tư nhân (The Toll Roads) không được quyền xây dựng đường “độc đạo,” cư dân Mỹ có quyền lựa chọn đi đường không trả lệ phí và đường có trả lệ phí song song với đường của chính phủ. Lợi ích của đường có trả lệ phí là không bao giờ bị kẹt xe, vì phần lớn dân chúng đều chọn đi đường của chính phủ.

Nếu quý vị có sử dụng công cụ GPS chỉ đường, thì quý vị nên set up cho nó tránh đường có thu lệ phí,

đường đất gồ ghề ... nó sẽ không bao giờ dẫn quý vị đi vô các con đường có thu lệ phí, trừ phi quý vị chủ động tránh kẹt xe.

Chiêu lừa tiền thứ hai là gọi điện thoại giả danh nhân viên Đại sứ quán Việt Nam yêu cầu nộp mỗi người 200 Mỹ kim, nếu không sẽ “gặp rắc rối khi trở về Việt Nam,” lần này thì code mã vùng là từ Washington. Cách này y chang cách mà những kẻ giả danh công an Việt Nam gọi đe dọa nạn nhân “đã bị khởi tố” và nạn nhân phải “nộp tiền để chứng minh trong sạch.”

Có một nguyên tắc khác nữa là viên chức nhà nước Việt Nam, công an Việt Nam bị cấm gọi điện thoại “làm việc” với bất cứ ai. Nguyên tắc này đã đăng báo công khai từ lâu, thỉnh thoảng báo chí vẫn nhắc lại nếu có nạn nhân mới bị lừa số tiền lớn, nhưng có vẻ như không ai chịu nhớ (hoặc không đọc báo) nên sợ hãi “thần hồn nát thần tính” rất vụ

vớ mà nghe theo kẻ gian rằm rắp.

Chiêu lừa thứ ba là mua hàng hóa với số tiền lớn từ “bên thứ ba” (Third Party) trên các trang thương mại điện tử có uy tín như Amazon, Walmart, eBay. “Bên thứ ba” là cá nhân hoặc cơ sở thương mại nhỏ (small business) “thuê chỗ” trên Amazon, Walmart, eBay bán hàng. Có khi “bên thứ ba” tự gởi hàng cho khách, cũng có khi “bên thứ ba” giao cho trang thương mại đó lo nhiệm vụ shipping hàng. Thông thường, khách mua không vừa ý có thể trả lại món đồ và được hoàn tiền lại 100%. Kẻ gian lợi dụng quy định cho trả đồ này đóng gói những thứ vô văn tạp nhạp (trả sai, không có giá trị) trả lại người bán và được hoàn tiền 100% (trong khi món đồ thật họ vẫn giữ.) Khi “bên thứ ba” mở gói đồ khách trả ra mới tá hỏa tam tinh. Nếu người bán nào làm ăn lâu năm trên sàn thương mại điện tử đó thì còn được họ chiếu cố, không bị trừ tiền, nhưng xui xẻo cho ai mới tập tễnh vào nghề buôn bán không chừng đã bị mất tiền còn bị phía sàn thương mại điện tử cho rằng người bán “đồng bọn” với người mua diễn một màn kịch, và họ trừ tiền thẳng tay đối với người bán. Cách duy nhất để không bị mất tiền là mỗi lần khách trả hàng, “bên thứ ba” mở gói đồ kiểm tra phải quay video lại từ đầu tới cuối thật chi tiết nhằm giữ làm bằng cớ trong trường hợp có tranh chấp. Đồng thời “bên thứ ba” phải thương lượng với sàn thương mại điện tử sau khi check hàng (trả đúng) xong thì hãy hoàn tiền cho khách mua.

Người xưa có câu: “Đạo cao một thước ma cao một trượng” nên kẻ gian “biến chiêu” liên tục, chủ đề lừa gạt tiền này viết hoài không hết chuyện, sơ sẩy một chút thì mất ngay một đồng tiền.

TPT

Tác giả tại Brooklyn Bridge, NY vào
những ngày cuối năm 2024. ẢNH: TT

New York

cuối năm

Không chỉ Las Vegas mà New York, cũng là một thành phố năng động không ngủ, rầm rập, náo nhiệt và hoạt động từng bừng 24 giờ một ngày. Nơi đây có những địa danh có giá trị lịch sử, văn hóa lâu đời và đặc biệt nhất là tinh thần trong ngày lễ Giáng Sinh và Năm Mới.

THẠCH THẢO
HOUSTON, TX.

Hình ảnh ông già Noel, biểu tượng cây Noel khổng lồ cao chót vót, đã làm nên một thành phố lễ hội sôi động cộng với rừng ánh đèn rực rỡ đa sắc chào đón niềm vui cuối năm.

Bước chân đến các địa điểm nổi tiếng ở New York, mang tính biểu tượng Giáng Sinh như Trung tâm Rockefeller, Trung tâm mua sắm Macy lớn nhất thế giới, Tòa nhà

thương mại thế giới, các đại lộ 5, 6 lung linh, bạn sẽ ngỡ ngàng như được sống trong một giấc mơ ngũ sắc. Mùa đông tuy thời tiết lạnh, ngày đêm mưa rơi kéo dài ... nhưng đường phố vẫn tấp nập người. Hàng loạt chuyến bay của nhiều hãng hàng không từ nội địa và quốc tế tấp nập đưa đón du khách. Phi trường luôn luôn bận rộn, cho thấy sức hút kỳ diệu của New York.

Các điểm thăm viếng được du khách ghé thăm nhiều nhất là Quảng trường Times Square, Tòa nhà Empire State, lúc này đang khoác lên mình diện mạo Giáng sinh đặc biệt. Một số công viên tổ chức hội chợ mua sắm, với vô số gian hàng ẩm thực, trò chơi trượt băng, giúp mọi người ở New York và khách du lịch từ xa được cơ hội kết nối vào ngày nghỉ truyền thống. Mùa Giáng sinh thực sự là một thể

nghiệm mà ai cũng đều có trong đời. Riêng New York vào dịp lễ đón chào Chúa sinh ra đời và Năm Mới tỏa sáng hơn bao giờ hết so với những tiểu bang khác.

Nếu bạn có điều kiện, hãy đến New York vào những ngày cuối năm, chắc chắn bạn sẽ kinh ngạc trước vô số ánh đèn và trang trí lễ hội. Đối với người Mỹ, Giáng sinh là ngày lễ quan trọng nhất trong năm, các chương trình Giáng sinh được tổ chức trên sân khấu và cửa sổ của các cửa hàng

Phi trường JFK vào dịp lễ Giáng Sinh. ẢNH: TT

Macy, trung tâm thương mại lớn nhất thế giới tại NY vào mùa đông 2024. ẢNH: TT

Chia sẻ yêu thương qua miễn phí trong tinh thần Giáng Sinh. Ảnh: TT

trên các đại lộ tuyệt đẹp khiến kéo chìm bạn đắm mình trong không khí đặc quánh lễ hội này.

Ban đêm, không chỉ ngắm đại lộ, trung tâm thương mại, khu phố trang trí

bằng đèn ở Manhattan, mà bạn hãy đến Brooklyn. Khu vực giàu có này thậm chí còn được bình chọn là “khu phố được trang trí đẹp nhất nước Mỹ”. Tham gia Tour Đèn

Giáng sinh của Dyker Heights bắt đầu ở Midtown, nơi xe buýt của bạn có hướng dẫn viên đến Brooklyn.

Người dân New York yêu thích những bận rộn

thường ngày của họ, và Giáng sinh cũng không phải là ngoại lệ. Một số truyền thống Giáng sinh lâu đời của New York là mua sắm quà tặng yêu thương “Give Love”; nhâm nhi thưởng thức hương vị Caphe, Chocolate nóng bên khung cửa sổ, xem lễ thả sáng cây thông tại Trung tâm Rockefeller; xem chương trình Holiday Train tại Vườn bách thảo New York. Các tour viếng cảnh ngắm đèn cùng những hoạt động khác được hàng triệu người truy cập tìm kiếm địa chỉ trên Google.

Niềm vui Giáng Sinh của trẻ em trước Times Square. Ảnh: TT

Bên trong trung tâm thương mại ở 34 st & Herald Sq. Ảnh: TT

Bức tranh toàn cảnh được phát sóng trực tiếp trên các kênh truyền hình vào giờ khắc đón Giao Thừa hàng năm của thành phố New York đã thu hút đông đảo du khách, đặc biệt là chương trình biểu diễn ca nhạc và truyền thống thả quả cầu tại Quảng trường Times Square. Đây cũng là nguyên nhân khiến nhiều người mua vé máy bay đến sớm để đón khoảnh khắc tuyệt vời đón chào Năm Mới 2025.

“I love New York” đã và đang trở thành cách gọi triu mến trên các nền tảng mạng xã hội đều có lý do của nó và sẽ là mãi mãi như vậy ...

TT

Biểu diễn nghệ thuật trên đại lộ Broadway, New York. Ảnh: TT

Những nhà ga đẹp

IAN BÙI
DALLAS, TX

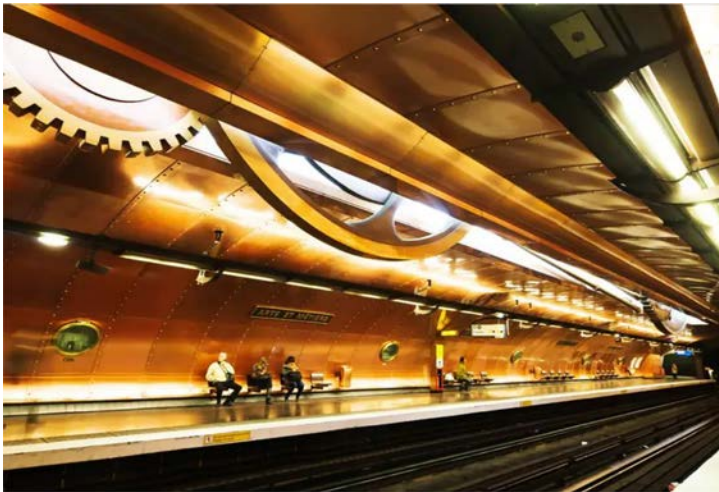
Sài Gòn cuối cùng cũng có được đường xe điện ngầm Metro đầu tiên, chính thức đi vào hoạt động ngày 22/12/2024 sau gần 17 năm thi công, chờ đợi và đội vốn. Tuy mới chỉ mở được một tuyến Bến Thành – Suối Tiên, nhưng sự kiện này dù gì cũng là một cột mốc tiến bộ trong hành trình văn minh hoá. Nhân dịp này, mời quý độc giả cùng chúng tôi lướt xem vài nhà ga được cho là đẹp trên thế giới.

Nhà ga trung tâm thành phố New York Grand Central Station, khánh thành năm 1913 (CHRISTIAN RONNEL/FICKR)

Trạm xe điện Formosa Boulevard ở Đài Loan là một công trình nổi tiếng nhờ chiếc vòm thủy tinh lớn nhất thế giới, đường kính rộng 30m với diện tích 2,180 mét vuông. Nó được lắp ráp bởi 4,500 mảnh thủy tinh đủ màu, do công ty Glasstudios Derix của Đức thiết kế, với những chiếc đĩa tròn bằng thủy tinh nguyên thủy đến từ vùng Milan, Ý. Không chỉ là nhà ga, nó còn được cho thuê làm nơi tổ chức đám cưới. Còn được gọi là ga Cao Hùng, trạm được khánh thành năm 2009 để kỷ niệm 40 năm xảy ra cuộc đàn áp phong trào nhân quyền tại Cao Hùng năm 1979, dẫn đến việc thành lập một thể chế dân chủ thực thụ cho Đài Loan. ẢNH: LAU CHUN KIT/SHUTTERSTOCK

Nhà ga Toledo tại thành phố Naples, Ý, thiết kế bởi kiến trúc sư William Kentridge và họa sĩ Robert Wilson, được xem là một trong những công trình nghệ thuật độc đáo nhất của thế giới xe điện ngầm. Với chiều sâu gần 40 mét, nó được chiếu sáng bởi những mảnh kính mang ánh sáng mặt trời xuống từ mặt đường. Phần thứ nhất hoàn tất năm 2012, và ngay lập tức đoạt giải kiến trúc quốc tế LEAF cho công trình công cộng đẹp nhất năm 2013. Còn được gọi là Toledo Art Station, nhà ga này là một trong những địa điểm thu hút khách du lịch nhiều nhất trong vùng Naples vốn đã nổi tiếng là cái nôi của nghệ thuật thời Phục Hưng. ẢNH: LUCKYRACON/SHUTTERSTOCK

Paris có một nhà ga gần trường đại học mỹ thuật quốc gia Conservatoire des Artists, làm lại từ một trạm ga cũ có từ thập niên đầu thế kỷ 20. Năm 1994, trạm được tân trang để kỷ niệm 200 năm tuổi của trường. Thiết kế bởi họa sĩ hoạt họa Francois Schuiten người Bỉ, trạm dùng những hình ảnh và biểu tượng nhằm vinh danh Jules Verne, nhà văn khoa học giả tưởng người Pháp. Sàn đợi xe mang những yếu tố gợi ý chiếc tiềm thủy đình Nautilus đến từ truyện Hai Ngàn Dặm Dưới Đáy Biển. Tường và trần đều bằng đồng, và đặc biệt không treo bất cứ một bảng quảng cáo nào. ẢNH: CHRISTIAN MUELLER/SHUTTERSTOCK

Trong tất cả các nước trên thế giới, có lẽ chẳng nơi nào có nhiều trạm metro đẹp bằng Nga, nhất là những trạm được xây từ thời còn là Liên Xô. Nói gì nói, các kiến trúc sư Nga thời đó rất ư là kỹ lưỡng. Ất hẳn nhà nước cộng sản đã bỏ ra rất nhiều tiền để xây dựng những nhà ga không chỉ để phục vụ hành khách mà còn dùng làm biểu tượng cho sự “ưu việt” của chế độ. Muốn kể hết những bến xe hay trạm xe đẹp ở Nga sẽ phải tốn hàng chục trang giấy. Trong ảnh là ga Arbatskaya ở Moscow, hoàn tất năm 1953, với những chiếc vòm trông vừa hoàng gia vừa hiện đại. ẢNH: RUSSOS

Một nhà ga đẹp không nhất thiết phải tốn nhiều tiền để xây. Trạm Szent Gellert ter Station tại thủ đô Budapest, Hung Gia Lợi, là một ví dụ điển hình. Sử dụng những vật liệu tương đối rẻ tiền (so với những nhà ga bên Nga chẳng hạn), các kiến trúc sư Hung đã thành công trong việc tạo dựng một không gian đậm chất nghệ thuật nhưng đồng thời gần gũi với người bình dân, nhất là với giới công nhân, thợ thuyền. Tường và sàn nhà ở tầng trệt dùng những mảng gạch mosaic cổ truyền, một trong những nét văn hoá đặc trưng của người vùng này.

ANH: ZABOTNOVA INNA/SHUTTERSTOCK

Tại Madrid, Spain, các nhà thiết kế còn đi một bước xa hơn nữa là biến nhà ga Atocha Station thành một nhà kính khổng lồ rộng gần 4,000 mét vuông. Nơi đây được trồng hơn 100 loại thảo mộc vùng nhiệt đới đến từ Mỹ Châu, Á Châu và Úc Châu. Hiện thời nhà ga có khoảng 70 cây dừa, nhiều loài hoa khác nhau và hơn cả ngàn loài cây cỏ cũng như sâu bọ, cộng thêm một cái ao nuôi rùa. Thật chẳng khác nào một Thảo Cầm Viên thu nhỏ trong hệ thống đường sắt thành phố. Tưởng tượng Sài Gòn mà có được một nhà ga kiểu vậy thì hay biết mấy!

NGUỒN ẢNH: INHABITAT.COM

Thế giới có quá nhiều nhà ga độc đáo và đẹp mắt, không thể nào kể hết trên vài trang báo. Metro Bến Thành so với những đàn anh đàn chị đi trước cả trăm năm vẫn còn khiêm tốn lắm. Song trẻ còn hơn không. Chỉ mong các nhà thiết kế tương lai biết nhìn xa, bắt chước những cái hay, cái đẹp của thiên hạ và bớt vỗ ngực tự hào quá đáng. Khi nào Việt Nam có thể tự xây được cho mình một tuyến metro mà không cần đến kỹ sư hay vốn ODA từ nước ngoài, khi ấy hãy hãnh diện cũng chưa muộn.

Đường hầm Bund Tunnel ở Thượng Hải
khai trương năm 1999, băng dưới lòng sông
Hoàng Phố, dành cho khách du lịch. NGUỒN:
BUND SIGHTSEEING TUNNEL

Vệ sinh đồ dùng

HOÀNG HƯƠNG

Các bề mặt cần được khử trùng:

■ Để thực sự loại bỏ hoàn toàn vi khuẩn và virus, ngoài việc dùng xà bông và nước cần dùng chất khử trùng như thuốc tẩy (bleach hoặc amoniac) xịt lên bề mặt cần khử trùng, để vài phút trước khi lau sạch.

■ Bồn rửa và bề bếp (kitchen sink, counter). Đây là một trong những nơi dơ nhất trong nhà. Thực phẩm sống như thịt, cá... có thể mang vi khuẩn tích tụ trên bề bếp, bồn rửa và cả ống thoát nước (đây cũng là nguyên nhân gây mùi hôi). Để làm sạch, cần xịt chất khử trùng lên các bề mặt, ống thoát nước, bộ lọc ngăn rác trong bồn rửa (drain strainer).

■ Núm vặn, núm bấm và tay nắm cửa lò nướng và lò vi sóng. Dầu mỡ, bụi bẩn từ việc nấu nướng cùng với dầu và vi khuẩn từ tay bạn sẽ tích tụ lại. Vệ sinh chúng bằng cách xịt dung dịch khử trùng (loại có thể tiêu diệt 99.9% vi khuẩn) khi dọn dẹp sau bữa ăn tối.

■ Tay nắm tủ lạnh và tay nắm cửa. Tay nắm cửa, đặc biệt là tay nắm cửa phòng vệ sinh và cửa trước cũng như tay nắm tủ lạnh cần được xịt chất khử trùng thường xuyên hàng ngày, nhất là trong mùa lạnh và mùa cúm.

DALLAS Sự Kiện

LUNAR NEW YEAR 2025

17/1 tới 19/1. Lễ hội đón mừng Tết Ất Tỵ với nhiều sinh hoạt văn hóa và trình diễn văn nghệ truyền thống. Có nhiều quầy bán thức ăn ngon

Địa điểm: Asia Times Square, 2625 Pioneer Parkway, Grand Prairie TX 75051.

Giá

vé: miễn phí.

TIANYU LIGHTS FESTIVAL

19/12/2024 tới 19/1/2025. Trưng bày đèn màu theo câu chuyện về một cậu bé thám hiểm rừng nhiệt đới ở Peru với 19 tiết mục rực rỡ cùng biểu diễn nhào lộn. Có bán thức ăn, uống và quà lưu niệm

Địa điểm: Texas Trust CU Theatre, 1001 Texas Trust way, Grand Prairie TX 75050.

Giá

vé: \$16-\$35.

LEKTRIK: A FESTIVAL OF LIGHTS

19/12/2024 tới 23/3/2025. Vườn hoa cùng hơn 100 tượng được trang trí thành cảnh đẹp với vô số đèn màu được biểu hiện thành một khu rừng nhiệt đới

Địa điểm: Texas Discovery Gardens at Fair Park, 3601 Martin Luther King Jr Blvd, Dallas TX 75210.

Giá vé: \$22-\$30.

ĐÀO T. THANH TUYẾN
SÀI GÒN, VN

Mắm nêm & mắm nước

Từ mắm nêm

Hồi tôi còn nhỏ, phía trước nhà tôi có cái lan can khá cao so với tuổi bé thơ. Tôi hay ngồi ở lan can nhìn xuống gốc cây măng cầu sum suê lá có một cái khạp nhỏ, đầy nắp. Trước nhà tôi là nơi tập trung những người “đi đón”. Tôi không biết họ ở đâu, chỉ thấy sáng sớm họ đến cùng lúc, đón mua các sản vật của người trong quê mang ra phố. Họ mua đi bán lại, có

thể là bán ở chợ Thành hay đi xe lam đem xuống Nha Trang bán. Trưa, họ tụm lại dưới gốc cây măng cầu. Một người để cái tràng xuống đất, lấy từ thúng ra gói bún lộn trong miếng lá chuối đặt lên tràng. Một người mở nắp khạp múc chén mắm nêm. Một người dầm ớt tỏi, bỏ chút đường... Sau đó họ ngồi xúm quanh, cầm bún lộn, chấm mắm nêm vừa ăn vừa nói chuyện rất vui. Má tôi nói là họ mua cá cơm từ Nha Trang chở lên

Thành rồi tự muối mắm. Hồi đó tôi chưa biết ăn mắm nêm, nhìn xuống tôi thêm lăm!

Lớn lên tôi thấy má thỉnh thoảng cũng muối một thẩu mắm nêm mang ra phơi nắng. Mắm chín, nước sắc sệt và con cá còn nguyên.

Má hay làm món thịt luộc chấm mắm nêm. Má mở hũ mắm nêm, múc ra chén một vá, mùi thơm nồng của cá được muối chín tỏa ra thật thềm. Má giã ớt tỏi thật nhuyễn bỏ vào chén mắm

nêm, sau đó thêm đường cho dịu vị rồi nặn miếng chanh. Nhìn má trộn hỗn hợp ấy thành chén mắm nêm đặc lền, còn nguyên con mắm có ớt tỏi trên mặt đã thấy đói bụng cồn cào.

Mắm nêm ăn chấm rau lang luộc, bún mắm nêm, cuốn bánh tráng với cá hấp, cá chiên, thịt luộc, bê thui, bò nướng lá lốt, bánh hời lòng heo, mắm cà, bò nhúng giấm... hay ăn với cơm nóng cũng ngon, nhất là chế biến thành mắm cà pháo, mắm dưa leo... Gắp con cá cơm, miếng cà bỏ vào chén cơm nóng, miếng cà giòn, mắm nêm đậm đà vừa ăn vừa hít hà vì cay và ngon. Hồi đó gần nhà tôi có một lò bún, xế chiều đói bụng, má làm chén mắm nêm, tôi đi mua bún lộn mới ra lò về ăn chấm mắm nêm, ngon không thể tả.

Mắm nêm phải ăn luôn con mắm, mới phê!

Hồi nhỏ tôi chỉ biết mắm nêm làm từ cá cơm, sau này đi nhiều nơi, mới hiểu ra người ta còn làm mắm nêm từ cá trích, cá nục, cá liệt, cá sơn đỏ... Tất nhiên với các loại cá lớn thì không để nguyên con muối cá mà phải xay ra. Làm nên hai loại mắm nêm nước sánh hoặc còn nguyên con (có người còn gọi là mắm cái).

Không phải ai cũng ăn được mắm nêm (có người

không chịu được mùi, dị ứng với con cá còn nguyên); tuy nhiên, đã biết ăn mắm nêm rồi lại thấy... ghiền. Mà, thịt luộc chấm mắm nêm là món phổ biến trong nhiều gia đình.

Bây giờ mắm nêm đóng chai có khá nhiều nhãn hiệu trên thị trường, từ mắm nguyên chất đến mắm đã pha chế. Tôi mua chai mắm nêm về, để an toàn tôi thường hấp chén mắm nêm (diệt phần nào vi khuẩn từ mắm sống) rồi mới pha chế. Mắm nêm qua hấp không ngon thơm như mắm chín tự nhiên, nhưng an tâm.

Nhớ ngày xưa má tôi hay kể chuyện, người nhà quê ít tiền ăn thịt cá, họ thường lấy mắm nêm ra nấu canh. Từ canh chua cho đến canh rau đều nấu bằng mắm nêm. Múc muống mắm nêm (mắm cá), hầm cho hết cá, gạn bỏ xương rồi nấu, nồi canh “dã chiến” vẫn ngon ngọt, dễ lua.

Ở Nha Trang nói riêng hay miền Trung nói chung, thường các hàng bánh căn, xèo, bèo, hời, ướn ... đều có hai thứ mắm chế biến sẵn là mắm nêm và mắm nước, tùy khách thích ăn nước chấm nào. Đa phần khách ăn mắm nước, là từ nước mắm gốc pha loãng, thêm đường ớt tỏi, tùy theo hàng. Có hàng chỉ pha nước mắm với đường, nước đun sôi

để nguội, khách ăn bỏ thêm ớt vào. Có hàng pha sẵn nước mắm ớt, tỏi, cà chua ... Riêng mắm nêm pha chế đặc biệt hơn là có thơm, đường, ớt tỏi, vị vừa ăn. Có người chỉ thích ăn với mắm nêm, ăn xong xuyết xoa thơm thêm. Có người pha trộn hai loại mắm nêm và mắm nước. Và tất nhiên, chén mắm nêm bỏ chút xoài bằm, ăn rất cuốn!

Đến mắm nước

Ngày xưa đa phần dân miền biển đều biết làm nước mắm. Vào mùa cá cơm, má tôi cũng tự làm nước mắm... Khi đã biết ăn, tôi thấy không có nước mắm nào ngon bằng nước mắm nhĩ má làm. Tôi bắt chước má, lấy ngón tay chấm vào chén nước mắm và nếm, bây giờ khó tìm lại vị ngọt đậm có hậu của nước mắm nguyên chất má muối ngày xưa.

Nhớ câu chuyện vui thời bao cấp. Cơ quan cũ của tôi có phòng thử nghiệm kiểm hàm lượng đạm (nitro) trong nước mắm. Có chỉ tiêu cảm quan mà bất cứ kiểm nghiệm viên nào cũng biết nếm để ghi kết quả. Nước mắm ngon phải ngọt đậm, tự nhiên và có hậu. Để đạt được “trình” cảm quan này phải có thâm niên nếm nước mắm ít nhất 5 năm. Thường lệ, mỗi lần Tết đến, một người lãnh nhiệm vụ mua nước mắm ở một “nhà thùng” nào có

uy tín cho toàn bộ nhân viên cơ quan. Nước mắm chở về để ở ngoài sân thơm lừng khiến đám phụ nữ túa hết ra ngoài. Một người rót chút nước mắm trong can nhựa ra chén, cả đám xúm lại lấy ngón tay chấm nước mắm, nếm và ước hàm lượng đạm. Một chú nói vui: “Có giọt nước mắm dính trên má mình nè, ai nếm giùm coi”. Mấy bà ô lên: “Ghê!” rồi cười bên lên trở về bàn làm việc.

Nước mắm đem về tôi chiết ra chai thủy tinh mà trước đó một tuần tôi đã súc rửa sạch, phơi khô. Trước khi đóng mắm đầy chai, tôi chế một ít mắm vào tráng chai này rồi sang tráng chai khác. Nước mắm tráng chai để lại kho nấu. Ngoài cái nút bấc tôi còn bịt thêm một miếng nylon, cột lại bằng sợi dây thun. Bảo quản nước mắm như vậy, nếu là nước mắm ngon, để dành ăn cả năm mà mắm vẫn thơm, màu đậm đẹp.

Nước mắm gần như là một nguyên liệu chủ yếu trong chế biến món ăn của người Việt từ kho nấu, ướp, cho đến chiên xào nướng; làm chén mắm chấm, tùy theo món mà có mắm gừng, mắm ớt tỏi, mắm ngò, mắm me, mắm lá é ... Ngày xưa, trái xoài sống thường chua chớ không ngọt như bây giờ, ít ai quên được món xoài chấm mắm đường.

Chế ít mắm ra chén, bỏ đường thật nhiều cho đặc lên, hầm thêm trái ớt. Xoài cắt miếng, tiếng là “chấm” nhưng thật ra là lấy miếng xoài quệt đầy mắm đường, đủ các vị mặn, ngọt, chua, cay ăn mới đã.

Hồi xưa quay quần bên mâm cơm má tôi hay kể chuyện có bà ở Quang Thạnh nổi tiếng hà tiện. Từ Quang Thạnh xuống Cửa Bé (Nha Trang) phải đến gần 30 cây số. Nước mắm Cửa Bé nổi tiếng, dân Thành chỉ chuộng nước mắm này. Cái thời chưa có xe ngựa, đi đâu cũng cuốc bộ. Mỗi lần mua mắm bà đi bộ mất trọn ngày. Sáng sớm đến trưa mới tới Cửa Bé. Rồi gánh cái gánh, một đầu thùng mắm nước, một đầu thùng mắm nêm, chiều sẩm mới về đến nhà. Nước mắm thì ăn bình thường, mắm nêm dùng để nấu. Từ canh chua cho đến canh rau, canh các kiểu đều nấu bằng mắm nêm. Múc muống mắm nêm, hầm cho hết cá, lấy xương ra rồi nấu. Ăn uống hà tiện vậy mà khi bà chết người ta phát hiện bà có một ổ đồng đầy vàng lá!

Chuyện má kể không biết thực hư vì tôi nghĩ chắc má cũng nghe kể lại. Má tôi hay bà cụ ấy giờ cũng đã ra người thiên cổ. Kỷ niệm chuyện đời xưa kể lại biết bao giờ cho hết!

ĐTTT

Thời trang người đứng tuổi

■ Thận trọng thời trang khi có tuổi thì hơn. Chẳng hạn như giày lười loafers đang thịnh hành mang với tất cổ thấp, váy đầm, shorts lửng phong cách preppy trẻ trung. Nhưng nếu lớn tuổi mặc theo phong cách này thì dễ trông gượng gượng quá mức. Giày lười loafers mang với quần dài, jeans, mang vớ dài màu sắc thì OK.

■ **Họa tiết động vật** đang trend nhưng với trung niên dễ khiến nhìn lòe loẹt và kém sang khi lựa mảng lớn như áo, quần, đầm. Trừ phi món đồ animal print thật sang xịn, còn những món bình dân thì nên cân nhắc vì chúng dễ làm mất đi vẻ tinh tế.

■ **Áo blazer hai hàng nút double-breasted** trở lại nhưng khó mặc với phụ nữ trung niên vì dễ nhìn lỗi thời hơn. Trung niên với blazer nên lựa kiểu một hàng khuy single-breasted, linh hoạt dễ mặc, nhìn hiện đại.

■ **Áo khoác maxi teddy coat** nhìn ấm áp, xinh xắn đang thịnh hành. Nhưng dễ hợp khi còn trẻ, kiểu này sẽ kém sang với phụ nữ trung niên. Thay vào đó mùa lạnh nên lựa những kiểu áo maxi cổ điển chất liệu tweed, len ... không chỉ bền mà thanh lịch phù hợp nhiều dịp.

■ Ánh kim hoặc bóng loáng shiny phải nên ý tứ cẩn thận khi lựa. Mặc món đồ có ánh kim, có bóng loáng ... thì nên mặc đồ có texture kết cấu để cân bằng. Vì phụ nữ trung niên mặc óng ánh nhiều dễ nhìn không sang. Món đồ có ánh kim, kim loại, hay bóng ... thì mọi thứ nên tiết chế hay chỉ nhấn nhá nhẹ nhàng.

■ Boho bay bổng, phóng khoáng thịnh hành. Có tuổi, nếu không khéo léo thì dễ trông như bị mắc kẹt như thập niên 70. Nếu mặc rối thì dễ nhìn rườm rà. Có thích tua rua, hạt bead, lướt thướt ... thì mọi thứ cũng nên tiết chế để tránh mất nét thanh lịch và hiện đại.

■ **Quần legging**, nhất là kiểu dây đạp gót, thường mang với giày mũi nhọn hay kitten heel gót mèo. Trên 50 thì mặc quần legging cũng OK nhưng ống rộng và dài hơn để che mu bàn chân, nhìn tinh tế hơn.

Thơ

Thơ cuối năm

Một buổi chiều cuối năm ngồi khơi đống lửa củi khô chọt như thấy lại những hình bóng cũ hiện về. Ngọn nến đêm sinh nhật mùa đông, người đi bỏ tôi lại với chiếc bóng bên tường, một ngọn nắng bay lạc vào sân khiến nhớ về bếp lửa xưa, bông cúc nhỏ trong vườn bỗng gợi nhớ một người, ai ngồi một mình trong quán vắng... Đây thơ của các nhà thơ quen thuộc vẫn còn đầy kỷ niệm. SAO KHUÊ

■ NGUYỄN THỊ KHÁNH MINH

Sinh nhật mùa đông

*Một ngọn nến nhé. Là 60 năm xa
Vài ánh lửa. Chút mùa thêm tí tách
Tôi đi qua đi qua ...*

*Một ngọn nắng nhé. Là mùa xuân đi mãi
Màu hoa vàng ngất mắt chiêm bao
Tôi ngủ mơ những khi lòng thơ dại*

*Một tiếng chim gù. Là hè không đi nữa
Cho miền man hơi ẩm tổ đong đây
Tôi ủ no cõi đời tôi bếp lửa*

*Một chiếc lá khô. Hối mùa thu bóng xế
Kia đất thơm còn níu những chiếc phai
Tôi mở hết những trời cao có thể*

*Gió đã buốt. Thổi bùng đêm mùa đông
Có tiếng khóc rớt mừng ly rượu đỏ
Mừng trong tay ngày tháng vẫn đây. Đông*

*Mừng vừa chạm thêm ngọn nắng hoa
Cùng hai vai đường dài gió biếc
Tôi đi qua đi qua ...*

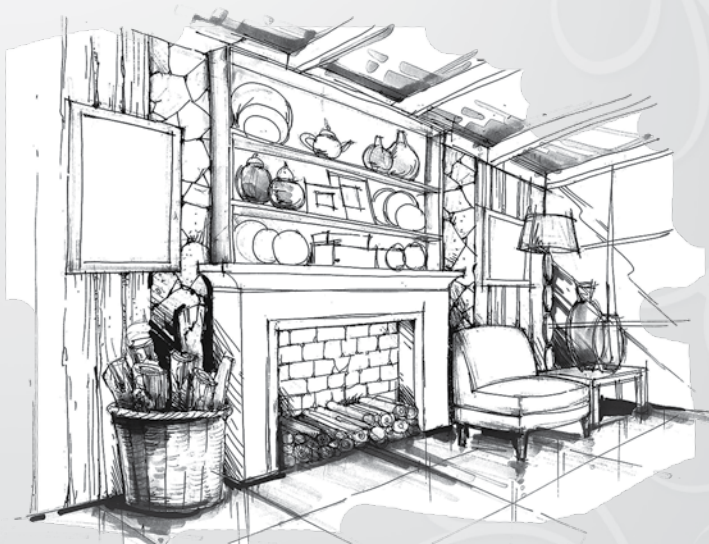
*Này trời xanh. Lộng lẫy bờ với bến
Kia mây bay. Bầy sắc những niềm tin
Và ánh sáng. Một đường bay tôi hẹn...*

■ NGUYỄN XUÂN THIỆP

Vết nắng chiều nay

*chiều. cuối năm
một mảng nắng
bay lạc vào sân
khiến lòng chọt vui lên
như khi nghe tiếng cười của trẻ
biết mùa xuân đang trở về
bầy chim trốn rét cũng đã trở về
người thi sĩ
với túi bản thảo
và cây đàn gố. xưa
cũng đã trở về
dưới mái nhà
nghe bếp lửa. reo
nụ cười. của mẹ
ôi. vết nắng chiều nay
sao thân yêu thế*

12.2015

■ CHIỀU ANH NGUYỄN

Anh có về sưởi ấm mùa đông

Anh đã bỏ mặc tôi với bầu trời
Ngoài kia
Mây bắt đầu trở xám
ôm một điệp khúc tế nhạt
Anh bỏ mặc tôi trong đêm
Cụm mây không kham nổi nỗi buồn
bật khóc
Điệp khúc ngày xưa trút hơi thở cuối
Anh bỏ mặc tôi một mình qua bóng tối
Trốn tìm ảo vọng
Người đàn ông thấp lên ngọn bạch lạp thơm mùi
nhựa sống
Tràn vào tôi nỗi ám ảnh điên cuồng
Anh tan vào đêm
ngọn bạch lạp không đủ cho tôi đi nốt những ngày
cô độc
lang

thang

tìm lại chính mình

Cơn gió mùa thả nỗi nhớ đi rong
Tôi tắt tả lửa thời gian bằng ngón tay trầy xước
Anh đã bỏ mặc tôi với những ngày như thế
đủ cả vui buồn
những con mắt soi mói nhìn tôi từ ngôi sao mới mọc
Đâu đó trong dải ngân hà
Có lẽ giọt nước mắt nào chảy ngược
Cơn gió vô tình
Thổi tung từng giọt
Lấp lánh giữa bầu trời
Anh có còn nhớ lối quay về
Sợi tóc nhỏ âm thầm rút lại giữa đường bay hạnh
phúc
Ngọn bạch lạp ngày xưa anh thấp
Đang rừng mình hấp hối
Tôi ủ nỗi cô đơn đi qua bóng tối
Anh có kịp về sưởi ấm mùa đông ?

■ Ý NHI

Thơ tháng chạp

Trên đường xưa người còn lại một mình
hoa đã nở đến những ngày hoa cuối
ngoài sông vắng gió mùa đã thổi
nhà bên đồi mái lá đã chờ trông
tiếng còi tàu đã gọi giữa thình không
sao đã mọc cuối trời, trăng đã tỏ
thuyền đã cập bờ dưới triền đê cỏ
sóng đã về xao xác mặt hồ quen
đêm đã sâu, tiếng lá rụng ngoài thêm
ngày đã rộng giữa lòng người quạnh quẽ

Bông cúc nhỏ nơi vườn khuya lặng lẽ
có còn là nỗi nhớ của người chẳng

■ CHÂN PHƯƠNG

Lời quán vắng

đã xám một trời đông
phương nào lạnh lắm không ?
quán thưa buồn độc ẩm
rượu đắng mưa tràn lòng

mưa hoài mưa chiêm bao
nhịp đều ru đại mộng
lạc loài trong xương thịt
đau tiên thân xa xăm

mưa trần gian nặng hạt
rượu dấy men u hoài
ly biệt hề ly biệt
sầu dâng ngập mắt cay ...

Nhạc sĩ Trương Sa & một lần xa bến

Nhạc sĩ Trương Sa tên thật là Nguyễn Thìn, sinh năm 1940 tại Ninh-Bình. Năm 1954, ông theo thân phụ di cư vào Nha-Trang và dọn về Thủ-Đức năm 1957. Năm 1962, ông gia nhập quân ngũ và được giữ chức hạm phó tàu tuần duyên Trương Sa sau khi tốt nghiệp sĩ quan khóa 12 hải quân Việt-Nam Cộng Hòa. Đơn vị phục vụ cuối cùng là Giang đoàn 63 tuần thám với cấp bậc thiếu tá.

TÁM VẠN
ĐỨC QUỐC

T háng 4 năm 1975, Sài Gòn bị thất thủ và ông theo một chiến hạm đến đảo Guam.

Vì không biết được tin tức của gia đình nên ông xin được trở về Việt-Nam. Khi tàu Việt-Nam Thương Tín cập bến quê nhà, ông bị bắt và bị giam cầm 9 năm trong lao tù cộng sản. Năm 1986, ông vượt biển không thành và bị bắt giam 2 năm. Đến năm 1989, ông vượt biển lần nữa và đến được trại tị nạn ở Malaysia rồi định cư tại Canada từ năm 1991 cho đến bây giờ.

Ông là tác giả của những bản tình ca nổi tiếng và nhiều bản hùng ca được phổ biến rộng rãi trong các quân, binh chủng Việt-Nam Cộng Hòa. Ông chọn bút danh Trương Sa để nhắc nhở thời gian trong binh nghiệp.

“Mây trên đỉnh núi” là sáng tác đầu tay lúc ông 17 tuổi và được thu thanh vào đĩa hát Thiên Thai năm 1969 với tiếng hát ca sĩ Thanh Lan. Trong khoảng thời gian binh nghiệp, ông viết các ca khúc dính líu đến cuộc đời quân nhân như “Một lần xa bến”, “Hành trang già từ”, “Chuyện người đan áo”, “Chờ em trên bến”, “Sâu biển” (*)... Theo lời khuyến khích của những nhạc sĩ thân hữu, ông chuyển sang viết tình ca từ năm 1966. Với 3 nhạc phẩm “Xin còn gọi tên nhau”, “Rồi mai tôi đưa em” và “Mùa thu trong

mưa”, ca sĩ Lệ Thu đã đưa tên tuổi của Trường Sa đến gần hơn với khán giả yêu nhạc.

Nhắc đến đàn anh Trường Sa, nhạc sĩ Ngô Thụy Miên đã có lần bày tỏ: “Những năm cuối thập niên 60, đầu thập niên 70, giới yêu nhạc tại Sài-Gòn được nghe 3 ca khúc bất hủ của nhạc sĩ Trường Sa gồm “Xin còn gọi tên nhau”, “Rồi mai tôi đưa em” và “Mùa thu trong mưa” qua tiếng hát của nữ ca sĩ Lệ Thu. Chỉ với 3 bản tình ca này, vườn hoa âm nhạc Việt-Nam đã có thêm một bông hồng tuyệt đẹp. Cá nhân tôi, khi nghe 3 ca khúc này đã yêu ngay nét nhạc dịu dàng, bình lặng như dòng suối nhỏ lượn quanh khu vườn yên tĩnh, rồi bất chợt trỗi lên như cơn bão nổi, như con sóng thần ngập tràn đau thương. Tôi cũng yêu nữa những lời ca sâu lắng, man mác buồn, trau chuốt nhưng không kiêu cách, không làm dáng. Cả 3 bài đều mang chung một nhịp điệu “Slow” buồn bã. Hồn nhạc lắng đọng, mênh mang diễn tả những cuộc tình lỡ làng, có lẽ xuất phát từ chuyện tình cảm mất mát của người nhạc sĩ tài hoa này. Hãy lắng nghe tiếng hát Lệ Thu vút cao khi diễn tả những dòng âm thanh trầm bổng kỳ diệu để thấy kỹ thuật viết nhạc và lời ca của anh đã lôi cuốn, đưa đẩy, dẫn dắt người nghe

nhạc phẩm đầu tay “Mây trên đỉnh núi” được thu thanh vào đĩa hát với tiếng hát Thanh Lan năm 1969

vào những cơn mưa êm đềm, hay vào những cơn hồng thủy, chấn động, nát tan con tim.”

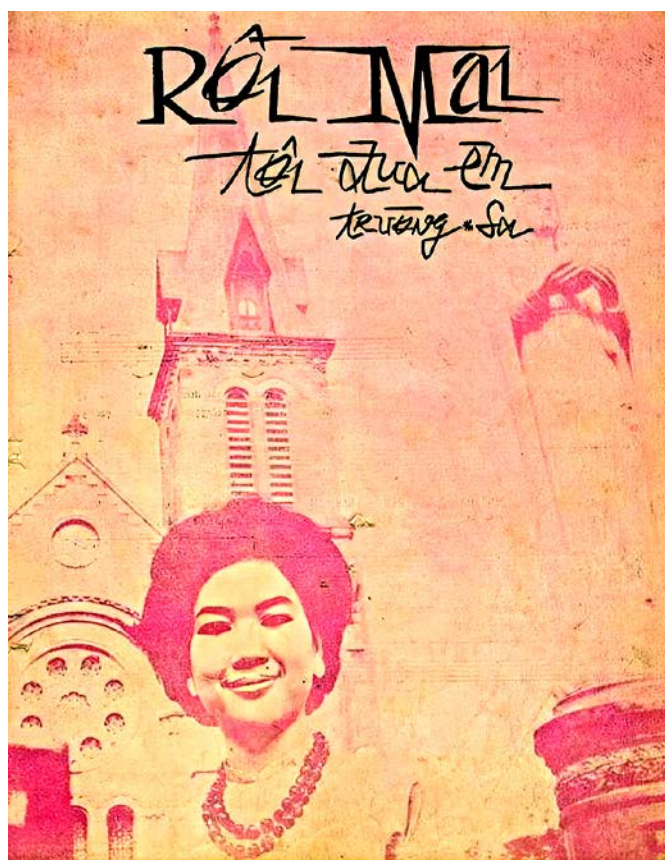
o o o

Nhạc sĩ Trường Sa và một lần xa bến

Nhạc sĩ Trường Sa là một sĩ quan trong ngành hải quân nhưng mang mệnh

trái tim nhiều cảm xúc của người nhạc sĩ lãng mạn. Với lòng say mê âm nhạc từ tuổi thiếu niên cùng khả năng thiên phú, ông đã mày mò học hỏi và bước những bước thật nhẹ nhàng, êm ái vào khu vườn âm nhạc trăm hoa muôn sắc. Để nhắc nhở một thời binh lửa, bút danh Trường Sa được chọn là tên của một chiến hạm mà ông đã một thời gắn bó cùng đồng đội lênh đênh khắp nẻo đường hồ hải.

Những tác phẩm đầu tay đã gắn liền với quân ngũ, với đời sống hải hồ của người lính biển như “Một lần xa bến”, “Hành trang già tử”, “Sầu biển”... Vài năm sau đó, qua lời khuyến khích của các nhạc sĩ thân hữu và có lẽ khởi đi từ một cuộc tình không trọn vẹn thời trai trẻ, ông đã viết lên những khúc tình ca dịu dàng nhưng cũng lắm đau thương. Vết thương lòng dù đã lành lặn từng thảng, từng năm nhưng vết sẹo

Hình ca sĩ Lệ Thu trên bìa tờ nhạc “Rồi mai tôi đưa em”

đời mãi theo ông trong từng khung nhạc. Lời nhạc Trường Sa không cầu kỳ nhưng sâu lắng, cỗi nhạc Trường Sa là một dòng sông phẳng lặng nhưng thường chịu đựng những cơn sóng ba đào. Ông viết khá nhiều nhưng cũng rất nhiều nhạc phẩm không được phổ biến rộng rãi trong công chúng. Chỉ với 3 nhạc phẩm “Mùa thu trong mưa”, “Xin còn gọi tên nhau” và “Rồi mai tôi đưa em” cũng đủ làm nên tên tuổi chàng nhạc sĩ hiền lành, trẻ tuổi.

Sài-Gòn không có mùa thu nhưng qua nét nhạc Trường Sa, một mùa thu lặng lẽ chợt đến và âm thầm ở lại như để sót chia cùng với tác giả, với nhân gian những tâm tình chưa nói hết. Mưa mùa thu làm ướt tóc, ẩm áo và đọng đầy chi một kiếp người với ngày

tháng lặng lẽ, lê thê ...
*gọi mùa thu lãng quên
 vào tiếng mưa rơi êm
 đêm
 trời còn mưa ướt thêm
 cho dài ngày tháng
 không tên*

(“Mùa thu trong mưa”, 1968)

Tình chỉ đẹp khi còn dang dở nên với ông, dù tình yêu đã ra đi nhưng những giây phút đắm say, ngây ngất vẫn còn lửng lơ đâu đó. Tình chỉ đẹp khi tình còn dang dở. Giác mơ dù đã thoáng qua nhưng hương yêu vẫn đọng đầy trong tâm tưởng ..

*tình trong cơn ngủ mê
 rồi phai trên hàng mi
 chợt khi mình nhớ về
 mộng thành mây bay đi
 còn gì trên đôi tay
 nên thầm hôn đôi mình*

cho tình càng thêm say
 (“Xin còn gọi tên nhau”, 1969)

Kỷ niệm của ngày xưa là những an ủi, vỗ về trong hiện tại, vì mấy ai dễ dàng quên được cái thuở ban đầu lưu luyến ấy. Những cảm xúc vẫn chấp chùng đi về và thấp thoáng trong từng khung nhạc ..

*rồi mai chân hoang vu
 lên phố gầy*

*tôi về nhớ trong mắt môi
 đã đắng cay*

*còn ai mơ trên tay khi
 hoàng hôn*

*vỗ giấc xuân muộn về
 trên môi hồng*

(“Rồi mai tôi đưa em”, 1967-1969)

Rồi giông bão kéo qua khu vườn yên tĩnh, người người ngơ ngác trước những bàng hoàng đổi thay của thời cuộc. Nước mắt, nhà tan và ông

cũng không thoát khỏi cái mẩu số chung nghiệt ngã đó. Chân bước ra đi và ngoảnh lại nhìn lại quê nhà qua hai hàng nước mắt. Con tàu cứ xa dần và một thoáng quê hương như đã mờ phai. Một lần xa bến nghe ngai ngán vắng trắng xẻ đôi. Không nhận được tin tức gia đình, ông quyết định trở về chốn cũ dù biết rằng tai ương sẽ ập lên số phận những người thua cuộc. Không hận hờn hay trách cứ, ông chấp nhận những oan khiên như chấp nhận cuộc sống này với dòng trong, dòng đục.

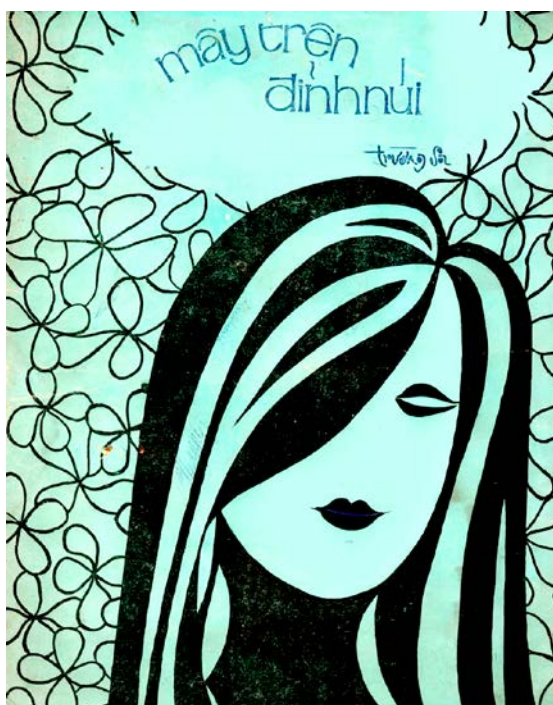
Mây tan, mưa tạnh nhưng để lại cho người nhạc sĩ tài hoa những đau thương cũng như biết bao cảm nhận tuyệt vời trong cuộc đời này. Trên xứ lạ, trái tim hiền hòa, mẫn cảm của ông vẫn đầy đặn những ước mơ và cảm xúc của ngày cũ để viết lên những nốt nhạc trầm buồn, để kể về những cuộc tình dù hạnh phúc hay dở dang vẫn đi về trong chốn nhân gian vốn nhiều bon chen, vội vã.

TV

(*) “Sầu biển” được phổ biến rộng rãi trong hàng ngũ hải quân để gom tiền ủy lạo gia đình trung tá Ngụy Văn Thà tử trận trong trận hải chiến Hoàng Sa năm 1974.

Nhạc sĩ Trường Sa thời trai trẻ

Chỗ trú qua đêm mùa
Đông, đối diện Nhà ga
trung tâm Hauptbahnhof

Kinh tế Đức đang suy
thoái. Dự báo sẽ kéo
dài và sẽ rất lâu phục
hồi. Tình hình này
ảnh hưởng không chỉ
mỗi người dân Đức
(Có thống kê, mỗi
gia đình Đức thiệt hại
khoảng 2,500 euro
mỗi năm) mà còn kéo
theo cả Châu Âu...
Lao động Việt Nam ở
Đức, nhất là tại Berlin
trong mùa Đông năm
2024, đối diện với
muôn vàn khó khăn.

LÊ KUNG DIỄM
ĐÀ NẴNG, VN

Mùa Đông khắc nghiệt **không của rêng ai!**

Nỗi lo việc làm, đời sống

Tình trạng kinh tế xuống dốc khiến người dân Đức kể cả người Việt có việc làm, cuộc sống ổn định cũng... thất vọng, hụt hẫng, chi tiêu tiết kiệm hơn. Việc này đồng nghĩa với nhiều cửa tiệm, quán ăn do người Việt kinh doanh ít nhiều đều bị ảnh hưởng.

Một thanh niên (36 tuổi), quê Quảng Trị, sang Đức từ đầu năm 2019 kể: “Cháu bị “đứt đường” sang Anh nên đành ở lại Berlin. Nhờ người quen cùng thành phố Đông Hà giới thiệu vào làm cho một công ty của người Việt chuyên xây dựng, sửa chữa nhà hàng, quán ăn... Công việc cũng có nhưng nhiều nhất là vận chuyển hàng phế thải. Khi dịch COVID-19 bùng phát thì mất việc luôn. Năm 2023, xin được chân phụ bếp kiêm luôn việc dọn dẹp quán. Tưởng đầu ổn định nhưng rồi chủ quán kêu trời vì thu nhập giảm sút. Cháu là 1 trong 3 người bị quán sa thải trong mùa Đông u ám này. Cũng may chủ quán cho được 1.000 euro thay cho tiền trợ cấp thất nghiệp và hẹn sẽ nhận làm lại khi tình hình sáng sủa hơn”.

Những lao động trẻ Việt Nam từ Hungary, Ba Lan chạy sang và từ Việt Nam đến Đức choáng váng khi mới vào Đông đã

buốt lạnh. Đây là thách thức về thời tiết ban đầu, kể đến là việc làm. Thật không hề dễ dàng đối với kẻ tha phương chẳng có bạn bè lẫn người thân làm chỗ dựa ban đầu. Một học viên đang theo học ngành Cơ khí tại Berlin thổ lộ: “*Trước đây, mỗi Chủ Nhật, cháu được một chủ nhà hàng quen biết hợp đồng công việc giao hàng. Đạp xe cật lực, quay vòng liên tục, từ 12 giờ trưa đến 8 giờ tối. Tệ tệ cũng được 150 đến 175 euro. Mỗi chớm Đông thôi, cô chủ nhà hàng đã cho thôi việc vì ít khách đặt hàng!*”.

Nhiều quán bán hàng ăn uống cũng giảm dần nhân viên. Đối tượng đầu tiên họ nhắm tới là những lao động không có giấy tờ hợp pháp, làm chui dù với tiền công rẻ. Bớt được nhân viên chừng nào hay chừng đó! Những lao động chuyên chở đồ phế thải xây dựng cũng ở không. Ít người xây dựng, sửa chữa nhà ở, cửa hàng thì lấy đâu ra việc để làm nên thu nhập giảm sút ... cuối cùng nghỉ việc luôn! Nói đâu xa, Tết sát rạt rồi mà nhiều nhà hàng, quán tiệm ở Hà Nội, Sài Gòn đóng cửa, trả mặt bằng, rất đông nhân viên mất việc, lao đao ...

Tìm mọi cách để tồn tại

Như ngành nail, để trụ lại, một số chủ cửa tiệm đã xuất chiêu cạnh

tranh bằng cách giảm giá (không công khai) để thu hút khách. Ví dụ như, khách thay vì trả tiền công 10 euro như trước đây thì được khuyến mãi 3 euro ... bất ngờ! Sau đó ít hôm thì nhiều khách tìm đến vì nghe có giảm giá. Vài cửa tiệm nail trên đường phố nọ khách vắng teo! Nhân viên tiệm cứ dán mắt vào điện thoại suốt thay vì ngóng khách. Có ngóng cũng dài cổ thôi. Và như quy luật tất yếu, nhân viên của vài cửa tiệm ... hoàn thành nhiệm vụ, được tiễn lên đường ... Giống như thợ hớt tóc nam sẵn sàng đến tận nhà phục vụ quý ngài, quý ông kể cả các cháu nhỏ với giá phải chăng. Một số nhân viên nữ làm nail, làm tóc, uốn mi, mát-xa mặt cũng lên mạng tiếp thị phục vụ quý bà, quý cô theo địa điểm rất đúng giờ, uy tín. Trên mạng xã hội ngoài những người ẩn danh kêu gọi giúp đỡ về việc làm, lác đác có vài cô gái đăng hình (thật hay giả không rõ) giới thiệu mình có tay nghề mát xa... đen rất điệu nghệ, kỹ thuật tốt. Nhất định không làm các anh thất vọng. Giá rất yêu thương. Có cô đăng ảnh rất sexy giới thiệu mình dáng ngon, cung cấp thức ăn... cho chim tận tình, lịch sự, kín đáo, sạch sẽ và chiều anh hết mình. Nhanh tay ỉb đặt lịch ngay, có kèm số điện thoại ...

Có người Việt lên mạng

đăng “Cần tìm người” không giấy tờ phụ việc cho quán như dọn dẹp, rửa bát. Mỗi tháng sẽ được trả 500 euro, có nơi ăn, ngủ. Được cho học đứng bếp, sau này muốn đi đâu thì đi! Những chủ quán này đang... chơi bài liều, 5 ăn 5 thua. Nếu bị kiểm tra phát hiện dùng người lao động không có hợp đồng, không có giấy tờ đi lại hợp pháp thì chủ nhà hàng, quán ăn bị phạt rất nặng! Tuy vậy, có nhiều người cho là chủ quán bóc lột công sức lao động của người làm. Biết có người đang cần việc nên bắt chẹt. Phải 2.000 euro mới xứng! Thời điểm này không loại trừ có chủ quán cơ hội làm khó người lao động... không quần áo (không có giấy tờ hợp pháp).

Có một số người Việt, Syria, Ấn Độ... là nam, nữ công nhân trong công ty, nhà hàng, khách sạn nhà nước cũng bị sa thải, nay nhận trợ cấp thất nghiệp. Họ đã trở thành shipper bất đắc dĩ. Chạy giao hàng đồ ăn cho Wolt, Uber Eats bằng xe ô tô, xe đạp...trong thời tiết buốt giá.

Người trong cuộc nói gì?

“Xin chào cả nhà! Em quê Hà Tĩnh. Em sang Đức hơn 1 năm. Nay đang bơ vợ chôn này chôn kia. Em nghĩ người làng, người xóm đưa sang tưởng giúp em công việc làm thời gian đầu. Ai ngờ mình

phải tự lo kiếm việc. Học làm nail 5 tháng rồi cũng không xin được việc. Giờ chẳng biết làm sao. Mùa Đông này lại khổ vì không nơi trú ngụ ổn định. Giờ mà về Việt Nam thì một đồng nợ. Có phải ít tiền đâu, mấy trăm triệu đồng. Anh chị em nào có thể giúp em được không? Em là nam, có thể phụ nail, nhà hàng, làm cơ khí", một bạn nam... kể lể.

Có người than: "Bằng mọi cách cầm cố, vay mượn đi qua Châu Âu, đích đến là Đức. Đến nơi rồi tìm không ra việc nên năn nỉ mọi người, ai có việc cho phụ làm không lương, chỉ cần ăn ngày 3 bữa cầm cự trong mùa Đông lạnh buốt!". Có người tự trào: "Mất mấy trăm triệu qua Đức. Ngày ra sân bay người thân, bạn bè, người yêu bịn rịn chia tay. Rồi chụp hình check in các kiểu với những cái cap hay đăng facebook: "Châu Âu chờ tôi nhé!", "Đất nước màu hồng đợi tôi nhé!". Bạn bè bên ấy động viên qua đây sẽ có vô số việc làm. Người ta làm được thì mình cũng làm được. Trời sinh voi ắt sinh Hai Bà Trưng. Không bao lâu sẽ đổi đời, quay về xây nhà, sắm ô tô. Chỉ mong đặt chân đến Đức với hy vọng trần trề sẽ "mang tiền về cho mẹ, không mang ưu phiền về cho mẹ"! Qua tới nơi mới thấm cảnh trời Âu. La liệt người đi xin việc.

Ai rồi cũng ngủ bến tàu thôi! (ẢNH TRÊN INTERNET)

Một người rao tuyển lao động thì cả trăm người vô comment xin làm với lời lẽ thống thiết, cho em làm việc gì cũng được miễn có cơm ăn, có tiền tiêu vặt là được. Mùa Đông đến rồi! Mùa Đông đến rồi! Nhiều người còn tiếc rẻ phải chi qua Đài, qua Nhật, đi Hàn mà có giấy tờ, có việc trong công ty, nhà máy cho dù lương thấp còn đỡ hơn bên Đức. Giờ không giấy tờ, không có việc, lang thang bên tàu... Mùa Đông tê tái quá!". Chưa sang thì nói khổ mấy em cũng chịu được. Sang rồi mới thấy khổ quá em chịu không nổi! "Coi chừng mấy đường dây với mấy trung tâm dịch vụ lợi. Qua bên này là xác định luôn - chôn vùi tuổi trẻ!", có người khuyến cáo.

Có ai lang thang vật vờ?

Nhiều bạn trẻ không có giấy tờ hợp pháp lo

lắng đã đành. Người có giấy tờ hợp pháp cũng lo âu không ít. Đó là tình trạng không có việc làm lần có việc làm chưa biết khi nào bị sa thải. Có không ít trường hợp đau xót là không có tiền trả thuê phòng trọ phải xin ở ghép, xin làm việc gì cũng được miễn có cơm ăn...

Tôi dò hỏi có tin người Việt mình trong mùa Đông này phải lang thang xin ăn, ngủ ở gầm cầu tàu điện, nhà ga, cô nhân viên (ở quận Lichtenberg) một quán ăn trong chợ Đồng Xuân, kể: "Hai, ba người ngửa tay xin tiền ở chợ thì có thỉnh thoảng. Cháu không biết có người Việt mình ngủ nghỉ vật vờ ở nhà ga hay không. Gần chỗ cháu ở có một nhà kho. Hai thanh niên người Việt dùng mấy tấm kê hàng (pallet), tấm bạt với bìa các tông dựng cái chòi nhỏ. Ban ngày đi đâu,

làm gì không biết, chỉ thấy tối về đó ngủ. Hôm bữa có người ốm, tiêu tụy thấy tội. Mấy nhóm từ thiện có kêu gọi giúp đỡ tiền!".

Tôi chưa thấy người Việt mình ngủ dưới gầm cầu tàu điện hoặc gần nhà ga. Nhưng có thấy tận mắt vài người Việt trẻ đi xin tiền người đồng hương ở chợ Đồng Xuân. Chiều ngày 18/12/2024, tôi ngồi chờ xe buýt ở phía đối diện Nhà ga trung tâm Hauptbahnhof. Có một thanh niên lại gần hỏi: "Chú có phải người Việt Nam không?" Lúc này tôi mặc áo ấm, trùm mũ len kín. Tôi gật đầu trả lời đúng thì cậu thanh niên ngoài 30 tuổi, người gầy ốm, áo quần phong phanh, đầu trần, nói giọng Nghệ An, thổ lộ: "Chú cho con xin ít tiền lẻ mua vé tàu". Theo phản xạ, tôi vét trong túi áo một nhúm tiền xu đưa cho cậu ta. Cậu ta cảm ơn rồi bỏ đi thật nhanh. Tôi bình tâm lại, đứng lên đi loanh quanh tìm cậu ấy. Tôi tiếc mình chưa hỏi được gì và định bụng cho thêm 5 hay 10 đồng chi đó, nhưng không gặp.

Có lẽ mong ước không chỉ của lao động người Việt mà cả người dân Trung Đông tị nạn hoặc nhập cư lậu, và cả người dân Đức là mùa Đông u ám qua nhanh nhanh giùm cái!

Bài & ảnh LKD

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Là nhà văn, nhà thơ nổi tiếng người Đan Mạch, Hans Christian Andersen sinh ngày 2 tháng 4 năm 1805 tại Odense, Đan Mạch. Cha ông là thợ làm giày và mẹ ông là người giặt đồ. Cả hai đều kiếm được rất ít tiền nên gia đình gặp khó khăn về tài chính. Cuộc sống đầu đời của Andersen đầy khốn khó nên giáo dục của ông cũng bị hạn chế.

Năm 1819, khi 14 tuổi, Andersen chuyển đến Copenhagen với khát vọng trở thành một diễn viên. Dù gặp khó khăn trong lĩnh vực này, ông bắt đầu được chú ý như một nhà văn. Đến năm 1835, ông xuất bản tập truyện cổ tích đầu tiên, và được độc giả đón

nhận nồng nhiệt. Hans Christian Andersen tiếng tăm nổi như cồn: là một người kể chuyện cổ tích tài ba. Những câu chuyện cổ tích của ông thường phản ánh những khó khăn qua kinh nghiệm cá nhân, kết hợp các yếu tố kỳ diệu với các chủ đề đạo đức tạo nên cảm xúc sâu sắc cho người đọc. Thành công đã giúp Andersen vượt qua những khó khăn về tài chính và sự cô đơn của cá nhân mình. Ông tiếp tục viết và xuất bản truyện cho đến khi qua đời vào ngày 4 tháng 8 năm 1875 tại Copenhagen.

Ngày nay, Andersen được vinh danh là một trong những nhà văn kể chuyện cổ tích vĩ đại nhất, và các tác phẩm của ông vẫn được độc giả ở mọi lứa tuổi trên toàn thế giới cực kỳ yêu thích.

Các tác phẩm nổi bật của ông bao gồm "Nàng tiên cá" (*The Little Mermaid*), "Hoàng tử ếch" (*The Frog Prince*), "Bà chúa tuyết" (*The Snow Queen*), và "Cô bé bán diêm" (*The Little Match Girl*). Những câu chuyện này thường mang thông điệp về lòng dũng cảm, tình yêu và sự nhân ái.

Cô bé bán diêm (*The Little Match Girl*) của Hans Christian Andersen xuất bản lần đầu năm 1845. Câu chuyện về niềm hy vọng và ước mơ đã chết của em bé bán diêm trong đêm Giáng

Sinh, Thiên Chúa sắp chào đời.

"Que thứ nhất bật lên, hơ tay trên ngọn lửa ấm áp sáng bừng như cây nến nhỏ, em tưởng mình đang ngồi trước chiếc lò sưởi sắt to với chân đế và tháp trang trí bằng đồng. Lửa vụt tắt, lò sưởi biến mất, chỉ còn lại trong tay em là nửa que diêm cháy dở.

Cô bé bật que diêm thứ hai, bức tường trước mặt bỗng trở nên trong suốt, bé nhìn thấy trong nhà là một bàn ăn phủ khăn trắng như tuyết với con ngỗng quay nhồi táo và mận khô đang bốc hơi nghi ngút. Và lạ kỳ chưa, con ngỗng bỗng từ trên đĩa nhảy xuống, lạch bạch tiến về phía em với đĩa và dao cắm ở ngực. Bỗng que diêm phụt tắt, chẳng còn gì ngoài bức tường dày tối tăm, ẩm ướt và lạnh lẽo ngay trước mặt.

Bé bật một que diêm nữa và thấy mình đang ngồi dưới cây thông Noel trang hoàng dây nến và tranh rực rỡ. Với tay về phía cây thông, que diêm tắt lịm, em thấy ánh nến bay lên cao, cao mãi trông như những vì sao. Rồi một vì sao rơi xuống, "Ai đó đang từ già cõi đời...", em bé nghĩ vì nhớ đến lời bà, người duy nhất yêu quý mình trên cõi đời này.

Cô bé bật que diêm thứ tư, ánh sáng bỗng bao trùm, giữa vầng sáng, bà đang đứng đó, mỉm cười hiền

Hans Christian Andersen - NGUỒN WIKIPEDIA

hậu và âu yếm. "Bà ơi!" em khóc nức lên, "Bà mang cháu đi cùng nhé! Cháu biết bà sẽ rời bỏ cháu khi que diêm cháy hết, bà sẽ biến mất như chiếc lò sưởi ấm áp kia, như chú ngỗng quay và cây thông rực rỡ."

Em vội vàng cho cả gói diêm vào ngọn lửa, ánh sáng bùng lên còn hơn cả vàng dương và bà trông như chưa đẹp lão, cao lớn đến thế bao giờ. Bà ôm em trong vòng tay rồi cả hai cùng bay lên, trong ánh sáng và niềm hân hoan, xa dần mái mặt đất, đến với Chúa, đến nơi không còn đói khát và nỗi khổ đau.

Rạng sáng hôm sau, người ta thấy cô bé đáng thương đang ngồi tựa vào tường, má ửng hồng, nụ cười nở trên môi. Em đã chết cóng, tay vẫn nắm chặt những que diêm, một nhúm đã cháy tàn..."

Truyện "Cô bé bán diêm" kể về một cô bé mồ côi mẹ, sống với một ông bố khắc nghiệt và phải đi bán diêm để kiếm sống. Vào ngày cuối năm, đã nửa đêm em vẫn không bán được que diêm nào và không dám về nhà. Vì quá lạnh, em đã đốt những que diêm của mình lên để sưởi ấm, mỗi một que đốt lên là một ước mơ của em hiện ra và khi que cuối cùng cháy hết là lúc em lìa đời.

Mùa đông ở thủ đô của Đan Mạch, Copenhagen, thường bắt đầu vào ngày 21 tháng 12 và kết thúc vào ngày 20 tháng 3. Hàng năm, khi những ngón tay giá lạnh của mùa đông về, chạm vào thân thể những người vô gia cư, những mảnh đời càng bất hạnh hơn trong nỗi cơ hàn. Cơ là đói. Hàn là lạnh, rét. Cơ hàn là đói lạnh. Khi bao tử

rỗng không, cái lạnh càng thêm khắc nghiệt!

Trong khi đó, Melbourne, thủ phủ tiểu bang Victoria, Úc Châu nằm ở Nam bán cầu cũng có 4 mùa, ngược với các mùa ở Bắc bán cầu. Mùa xuân (Spring): Melbourne từ tháng 9 đến tháng 11 cây lá đâm chồi nảy lộc lại về. Hàng cây bạch đàn mới hôm qua còn trụi lá mà hôm nay đã bắt đầu những nụ lá xanh non. Còn mùa đông ở thủ đô của Đan Mạch, Copenhagen thì ở Melbourne là mùa hè rực nắng. Cho dù thời tiết có đối chọi với nhau nhưng khi mùa Giáng Sinh về: "Sáng danh Thiên Chúa trên trời", chúng ta lại nghĩ tới những người cùng khổ.

Triết gia Karl Marx từng phê phán con người trong chủ nghĩa tư bản: "Only the animal turns away from the pain of its fellow to lick its own fur." (Chỉ có loài súc vật mới quay đi trước nỗi đau của đồng loại để liếm láp bộ lông của mình). Nhưng con người trong chủ nghĩa cộng sản còn tệ hại gấp trăm lần. Chúng ích kỷ và thiếu lòng nhân ái, chỉ quan tâm đến bản thân mình.

Chính lòng tham đã giết con người nghĩa nhân. Nhưng đọc "Cô bé bán diêm", chúng ta cảm thương tình cảnh tội nghiệp của cô bé và ý nghĩa về hy vọng và sự hy sinh trong cuộc sống khó khăn. Chúng ta không tuyệt vọng trước cuộc đời, vì vẫn còn biết bao nhiêu con người nhân nghĩa.

Cô bé bán diêm -
NGUỒN MEISTERDRUCKE.JE

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trê

Tập san về văn hóa xã hội năm 1963, số đặc biệt về kiến trúc. Mô hình Trung tâm Giáo dục Y khoa Đại học Sài Gòn được đưa lên trang bìa, khẳng định vị thế là công trình kiến trúc tiêu biểu và nổi bật thời bấy giờ. Sau năm 1975, nơi này thành trường Đại học Y Dược Tp.HCM. Công trình kiến trúc này vẫn tiêu biểu và nổi bật tới bây giờ, ở Việt Nam vẫn không có công trình nào nổi bật hơn những công trình được xây dựng trước 1975.

- NGUỒN: FACEBOOK NGUYEN ANH TUAN

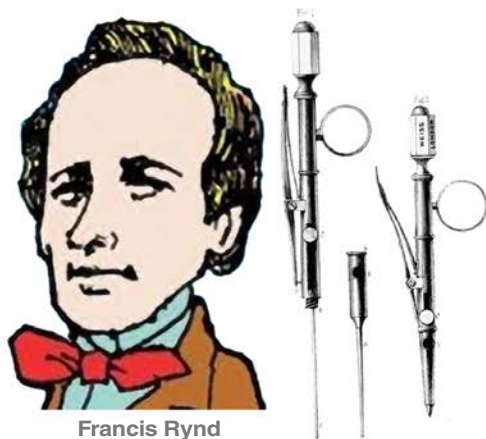

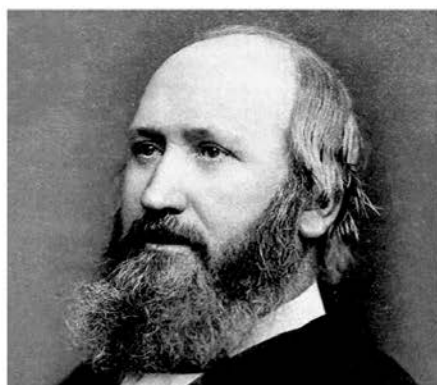
“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Kim tiêm

Francis Rynd

Alexander Wood

Nếu ai sợ kim tiêm, chắc phải... hận Francis Rynd lắm. Còn ai hết bệnh nhờ được tiêm thuốc dưới da nhanh chóng, mà sợ kim tiêm, thì vừa biết ơn vừa... hận vị bác sĩ thiên tài này.

Ngày 3-6-1844, khi bác sĩ Rynd đang điều trị cho một người phụ nữ đã phải chịu đựng những cơn đau dữ dội ở mặt trong nhiều năm do chứng đau dây thần kinh. Bà đã thử uống dung dịch morphin để giảm đau nhưng không thành công. Bác sĩ Rynd quyết định thử cho dung dịch morphin trực tiếp vào dưới da, gần dây thần kinh mặt của bà. Ông đã thiết kế chiếc kim tiêm dưới da đầu tiên và bắt đầu mũi tiêm dưới da đầu tiên trên thế giới. Nhờ loại thuốc gây tê cục bộ cực mạnh, bệnh nhân của ông đã ngủ ngon lần đầu tiên sau nhiều tháng đau nhức.

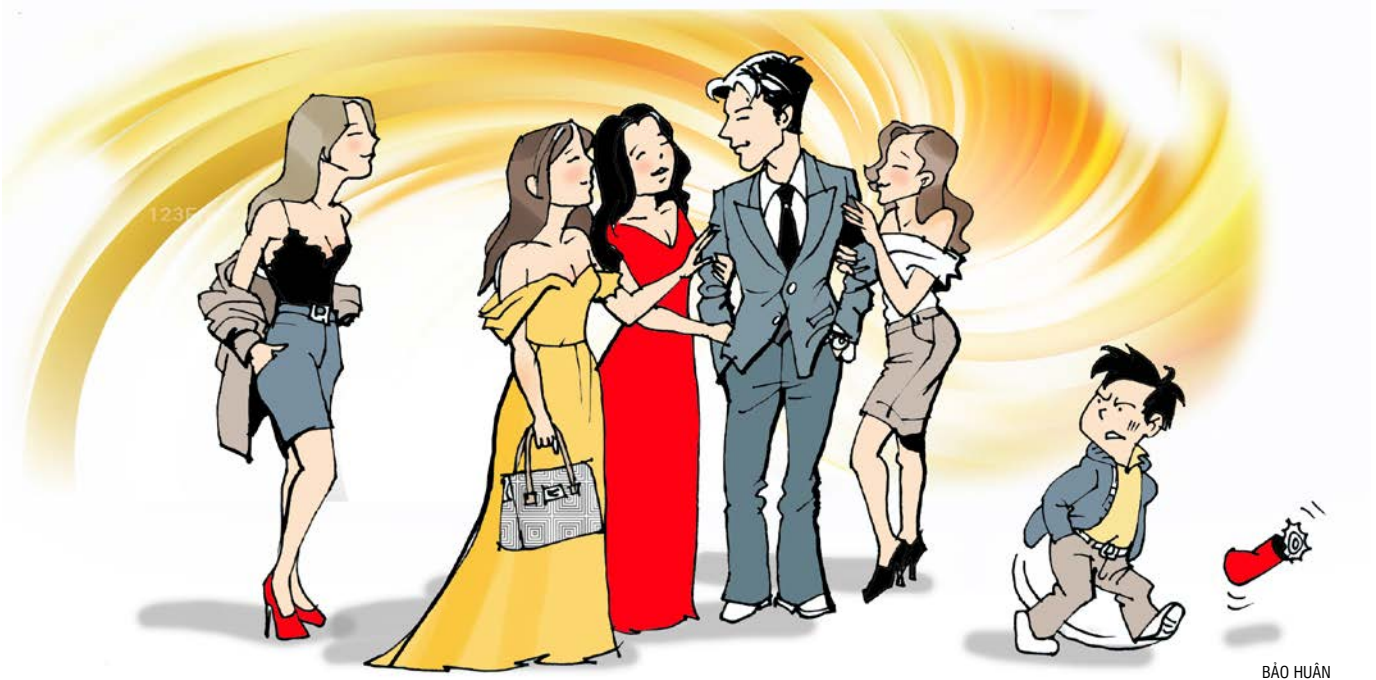
Phát minh của bác sĩ Rynd nhanh chóng được phổ biến rộng rãi để điều trị những cơn đau. Nó được coi là một phát minh vĩ đại trong giới y học thời đó, đầu thiết kế ban đầu khá thô sơ, gây vết thương lớn.

Vào năm 1853, dựa trên phát minh trước đó của bác sĩ Francis Rynd, bác sĩ người Scotland - Alexander Wood tạo ra một cấu trúc mới cho kim tiêm - đó là ống tiêm piston, cho phép các bác sĩ tiêm dung dịch nhanh hơn và tiêm trực tiếp vào tĩnh mạch. Nó cũng cho phép lấy mẫu máu nhanh để làm các xét nghiệm chẩn đoán.

Thật trùng hợp, lúc đó bác sĩ phẫu thuật chính hình người Pháp, Charles Gabriel Pravaz đã phát minh ra một loại ống tiêm cùng lúc. Nhưng Alexander Wood vẫn được ghi nhận là người đã phát minh ra ống tiêm gần giống với ngày nay nhất.

Từ cuối những năm 1990, ống tiêm với thiết kế piston sau khi nhấn xuống sẽ không thể kéo lên trở lại. Điều này có nghĩa chúng chắc chắn chỉ sử dụng được một lần. Ống tiêm này được phát minh để chống lại sự lây lan của dịch bệnh thông qua việc tái sử dụng kim tiêm.

Dầu nhiều cải tiến từ chất liệu, phẩm chất tới những quy định về an toàn, chống lây nhiễm, cho đến hiện tại, mỗi ngày kim tiêm vẫn giữ vững một phần trọng trách cứu sống hàng triệu người trên thế giới.

BẢO HUÂN

Tiêu chuẩn đàn ông?

HỒNG ĐĂNG

Vì sự kỳ vọng cao ở đàn ông, nên xã hội thường đặt ra những tiêu chuẩn không thực tế cho họ, bất kể khả năng của người ta. Hầu hết nam giới, đều cảm thấy nản lòng khi phải chạy theo những tiêu chuẩn trời biển này. Vì vậy, khi hỏi đàn ông

trên Reddit về những tiêu chuẩn không thực tế mà xã hội đặt ra cho họ, họ đã có rất nhiều điều phiền hà cần chia sẻ.

Dưới đây là những câu trả lời thú vị nhất mà các cá nhân trên trang web đưa ra chắc chắn sẽ khiến mọi người phải suy nghĩ.

1. Một mối với kiểu bù đầu kiếm tiền.

Tôi không muốn phải làm việc hơn 60 giờ một tuần để mang về nhà một cái check nhiều tiền hoặc món tiền mặt ngon lành. Chẳng thà tôi tà tà làm việc, tích lũy và tiết kiệm, để vẫn còn chút sức khỏe và sự tỉnh táo cho những năm hưu trí cuối đời. Đây là một trong những phiền hà lớn đối với tôi. Nhiều phụ nữ tham vọng cao và thấy sự nghiệp thành công của tôi hấp dẫn. Vì tôi đã kiếm được số tiền kha khá và nếu muốn, tôi có thể kiếm đủ tiền để lọt vào top 5-10% như người giàu nào đó, nhưng tôi biết điều đó sẽ đòi hỏi tôi phải nai lưng ra làm những thứ mà tôi không thực sự thích thú, đến khi hưu trí thì nằm lăn quay ra thở, không hưởng được thứ gì.

Một mối vì phải làm việc quá nhiều để kiếm tiền.
NGUỒN: ISTOCK

2. Luôn bị bắt buộc “Chỉ huy”

Thật sự, tôi cũng rất muốn làm người đàn ông được chăm sóc, dù chỉ một lần, thay vì chỉ huy và đi săn sóc cho người khác. Tôi càng thăng tiến trong công việc, có nghĩa là tôi phải trải thân ra, “Săn sóc” cho nhiều người hơn. Tôi phải đưa ra các quyết định cho một số người làm việc mỗi ngày, và quyết định trong số này nếu làm sai, có thể khiến công ty của tôi thiệt hại hàng triệu đô la. Điều cuối cùng tôi muốn nói, về đến nhà lại bị bắt tiếp tục đưa ra các quyết định. Thỉnh thoảng chỉ cần nói cho tôi biết phải làm cái quái gì và để cho tôi hưởng hạnh phúc một chút chứ!

3. Phải nhảy đầm giỏi

Tôi biết phụ nữ thích

nhảy đầm, nhưng âm nhạc không khiến tôi cảm động, và tôi không thích thú gì lắm. Tôi càng không thích khiêu vũ. Một đêm nọ tại quán bar, tôi bắt đầu nói chuyện với một phụ nữ xinh đẹp và cô ấy muốn khiêu vũ, nên chúng tôi cùng khiêu vũ.

Mọi chuyện quá tệ, tôi không biết nhảy, tôi chỉ làm theo các bước và cô ấy khá hài lòng, nhưng cả một khó khăn, căng thẳng cho tôi, vì phải làm cái mình không thích, không biết. Các chị ơi! Đừng bắt đàn ông làm những điều họ không biết, không khoái.

Luôn bị bắt chỉ huy. NGUỒN: DREAMTIME.COM

4. Tuy là người “Chỉ huy” nhưng phải có sự trợ giúp từ mấy chị nữa!

Khi tôi đang trong một mối quan hệ, tôi có tư duy “Đội chúng ta”, cô ấy và tôi, hãy giành lấy mọi thứ nhiều nhất, và làm việc cùng nhau để đạt được mục đích để củng cố vị trí của mình và tình yêu của mình, hãy phụ tôi một tay!

5. Mua những bộ đồ đắt tiền.

Mặc một bộ đồ sang trọng, tôi cảm thấy nó giống như một tấm bảng quảng cáo có dòng chữ “Tôi đã chi nghìn đô la cho bộ quần áo tôi chỉ mặc mỗi tháng một lần”. Tôi đồng ý rằng, những bộ vest xứng đáng với chi phí hay công sức bỏ ra. Nhưng bỏ cả ngàn đô để mặc mỗi tháng 1 lần, 1 ngày thì hơi buồn cười và không “có lý” lắm. Tôi đã phải diện bộ vét như vậy trong lần làm việc gần đây nhất của mình, và bây giờ tôi làm việc ở nhà, mặc áo sơ mi Hawaii hàng ngày, trị giá chẳng bao nhiêu, nhưng cũng lịch sự, đẹp để không kém gì bộ đồ 1,000 đô.

6. “Lùn” là thất bại.

Tôi là một người thanh niên cân đối, nhưng vào một ngày đẹp trời, tôi chỉ cao khoảng 5’4”. Điều đó từng khiến tôi khó chịu cho đến khi tôi bước sang tuổi 19. Tôi

Phải nhảy đầm hay. NGUỒN: DAILY BRUNE

nhận ra mình sẽ không cao thêm chút nào nên quyết định không để nó làm phiền tôi vì đó là điều tôi không thể kiểm soát. Bất kỳ người phụ nữ nào từ chối hẹn hò tư tình với một người đàn ông mà căn cứ trên chiều cao của anh ta, cần phải xem xét nghiêm túc các vấn đề của mình. Tôi không hiểu tại sao mọi người lại có thể quan trọng hóa vấn đề “Cao, lùn” như vậy. Đây hoàn toàn không phải là dấu hiệu cho thấy một người đàn ông sẽ đối xử tốt với chúng ta như thế nào, căn cứ vào sự “Cao hoặc Lùn” của anh ấy. Sự trưởng thành về mặt cảm xúc, khả năng yêu thương và lòng trắc ẩn không liên quan tới cái chuyện “Lùn” của anh ta, hoặc anh ta có thể với tới những thứ ở gần kéo trên cùng hay không, có khả năng với tới những thứ ở gần trên cùng không phải là dấu hiệu cho biết, liệu anh ấy có sẵn lòng với lấy nó vì yêu tôi hay không. Thực

sự có những phẩm chất xấu mà một người đàn ông có thể có, bất kỳ thứ nào trong số đó. Tại sao phải tập trung vào vụ “Lùn”?

7. Phải luôn sống xa hoa.

Bất kỳ hình thức mong đợi nào. Tôi đã gặp rất nhiều phụ nữ (trung lưu) có lối sống tuyệt vời nhưng quá đắt đỏ. Tôi cũng kiếm được tiền của mình, nhưng tại sao tôi phải tiêu tiền của mình để sống theo lối sống xa hoa của bạn? Tôi yên ổn với cách ít hơn và tiết kiệm tiền của mình. Bạn có thể tranh luận

rằng bạn có thể không hợp nhau với người đó, nhưng tôi còn thấy một điều khá phổ biến ở những phụ nữ nghèo túng, họ khoái mấy anh xài sang, xa xỉ. Đó là một kỳ vọng mà tôi hoàn toàn sẵn sàng KHÔNG đáp ứng.

8. Thanh toán hóa đơn đắt tiền.

Cô mong muốn tôi phải chi tiền cho những cuộc hẹn hò ở nhà hàng 5 sao với chi phí đắt tiền như nghỉ hè trên mặt trăng, khi không có gì chắc chắn rằng tôi sẽ gặp lại cô ấy. Có rất nhiều người chơi “tình giả” ngoài đời.

Phải sống giàu sang.

NGUỒN. WWW.SEMASHOW.COM

Tôi tin rằng một phẩm chất hấp dẫn khác ở đàn ông là đứng lên bảo vệ bản thân mình và có thể làm cho người khác trở thành người bảo vệ v.v. Và nếu bạn mong đợi sự bình đẳng, bạn nên tự mình chứng minh điều đó bằng cách tự trả tiền cho những gì mình xài.

9. Nuôi râu.

Tôi tình cờ bước qua tuổi thiếu niên vào thời điểm mà râu, hầu như bị phụ nữ chê bai trên toàn cầu và những người để râu phổ biến nhất mà bạn thấy là những người đi xe đạp, người bảo đèn nhà ga xe lửa, hoặc thợ thuyền lao động. Để râu! Mặc dù hiện nay chúng gần như là điều kiện để đàn ông ra vẻ nhiều nam tính hấp dẫn, nhưng tôi chưa bao giờ có thể bỏ được quan điểm rằng, bộ râu có thể trông đẹp trên khuôn mặt của một chàng trai, nhưng mặt khác, chúng lại khiến đàn ông trông giống như những kẻ lười biếng, lang bạt kỳ hồ, đặc biệt là những người đàn ông có bộ râu dài, lởm chởm kiểu Ả Rập, nhìn thấy như ăn không ngồi rồi và sống lười thôi.

HD

Phải chi nhiều tiền cho các cuộc gặp gỡ. NGUỒN. VECTEEZY

Nếu bị mất điện hoặc tình trạng khẩn cấp về thời tiết, tốt hơn hết là nên có đèn pin làm nguồn sáng chính. Hơn nữa, sử dụng đèn pin trên điện thoại có thể làm mau hết pin - mà bạn thì cần dự trữ năng lượng trên điện thoại để giao tiếp và thông tin. Độ sáng của tất cả các đèn pin mà Consmer Reports (CR) đã thử nghiệm đều cao hơn đáng kể so với các điện thoại. CR đã thử nghiệm 10 models kích cỡ khác nhau, đánh giá mức sáng, tuổi thọ pin và độ bền. Đèn được cho rơi từ độ cao 3.28 feet xuống sàn bê tông, và cũng đánh giá mức độ thoải mái khi cầm trong tay. Đây là những models được ưa chuộng:

Trên điện thoại thông minh đã có sẵn đèn pin, cần gì một đèn pin chuyên dụng nữa?

Đèn pin mạnh

1. Pin lâu, đèn tốt

ENERGIZER VISION HD
6AA PERFORMANCE METAL
LIGHT WITH DIGITAL FOCUS

\$22

WEIGHT 14.8 oz.

POWER 6 AA batteries (included)

Model này chiếu chùm tia sáng rộng hơn các models khác, với góc 160 độ, đặc biệt tốt cho không gian ngoài trời, vì có thể nhìn thấy cả phía trước và hai bên. Pin kéo dài hơn 24 giờ và thoải mái khi cầm.

3. Gọn, giá rẻ

GEARLIGHT S1000 LED
TACTICAL FLASHLIGHT

\$13

WEIGHT 5.5 oz.

POWER 3 AAA batteries or
one 3.7-volt lithium-ion rechargeable
battery (not included)

Đèn này rẻ nhất nhưng pin kéo dài được hơn 24 giờ. Độ sáng, khoảng cách chùm tia và phạm vi chiếu sáng đều tốt, đặc biệt là đối với kích thước nhỏ của nó. Nhẹ, dễ mang trong túi. Có thể chuyển đổi giữa đèn rọi và đèn pha, cũng có thể phát tín hiệu "SOS" bằng mã Morse.

2. Sáng nhất & dễ sạc

HUSKY 5000 LUMENS DUAL
POWER LED RECHARGEABLE
FOCUSING FLASHLIGHT

\$60

WEIGHT 1 lb., 10.2 oz.

POWER 9 AA batteries
(not included) or USB-C charging (cable
included)

Lý tưởng để chiếu sáng các vật thể ở xa. Đèn cực sáng và cũng có thể điều chỉnh: Chỉ cần xoay nhẹ, có thể thay đổi từ chùm sáng hẹp thành chùm rộng hơn. Đèn sử dụng pin alkaline hoặc sạc USB-C. Còn có thể sạc các thiết bị khác (như điện thoại), nhưng chùm sáng mạnh chỉ kéo dài từ 2 đến 5.25 giờ.

4. Tốt để quan sát gần

BRAUN 140 LUMENS RECHARGEABLE
LED PEN LIGHT

\$18

WEIGHT 1.6 oz.

POWER Micro USB charging

Nhẹ, nhỏ và dễ cầm, đèn pin dạng bút này là lựa chọn tốt khi muốn hướng chính xác một chùm sáng trong không gian kín. Pin kéo dài 5.73 giờ. Nó cũng có một kẹp kim loại có thể tháo rời để gắn đèn vào túi hoặc ba lô.

"Trăm Năm Cô Đơn" lên màn ảnh

Netflix sẽ chuyển thể tiểu thuyết đoạt giải Nobel của nhà văn Colombia - Gabriel Garcia Marquez - thành series phim.

Ngày 6/3, Netflix đăng trên Twitter: "Chúng tôi đã giành được quyền chuyển thể kiệt tác *Trăm Năm Cô Đơn* của Gabriel Garcia Marquez. Điều đó đánh dấu lần đầu và duy nhất trong hơn 50 năm qua gia đình ông đồng ý để tác phẩm xuất hiện trên màn ảnh". Công ty thông báo series bằng tiếng Tây Ban Nha và được quay chủ yếu ở quê hương của tác giả ở Colombia, với hai giám đốc sản xuất là con trai của Gabriel - Rodrigo Garcia và Gonzalo Garcia Barcha.

Theo Guardian, Rodrigo chia sẻ về những băn khoăn của cố tác giả khi có nhiều lời đề nghị chuyển thể tác phẩm: "Trong hơn 4 thập kỷ, cha tôi luôn ngần ngại khi bán bản quyền *Trăm Năm Cô Đơn* vì ông không tin tưởng thời lượng của một bộ phim bình thường hay sản xuất với một ngôn ngữ

Jose Arcadio trên hành trình ra đi tìm vùng đất mới - ẢNH: NETFLIX

không phải Tây Ban Nha có thể truyền tải đầy đủ nội dung tiểu thuyết. Nhưng khi đang là thời đại của phim series, biên kịch và đạo diễn tài năng, phẩm chất nội dung phim cùng với sự đón nhận ngoại ngữ của người xem, đây có lẽ là thời điểm thích hợp".

Netflix đã thành công với nhiều tác phẩm tiếng Tây Ban Nha như

bộ phim đoạt giải Oscars - Roma, series Pablo Escobar, Narcos.

Trăm Năm Cô Đơn là tiểu thuyết thành công nhất của Gabriel Garcia Márquez, ra đời năm 1967 và đoạt giải Nobel năm 1982. Tác phẩm kể về cuộc sống của 7 thế hệ tại ngôi làng Macondo ở Colombia, đồng thời là lời kêu gọi con người sống đúng bản chất, tổng hòa các mối quan hệ, vượt qua mọi thành kiến để hòa đồng với gia đình, cộng đồng.

Gabriel Garcia Márquez (1927 - 2014) là nhà văn nổi tiếng người Colombia. Ngoài viết văn ông còn là một nhà báo với nhiều hoạt động chính trị và nhà đạo diễn phim.

DH- TIN INTERNET

Tổ phụ của dòng họ José Arcadio Buendía về già hóa điên và bị cột lại với cây đề cổ thụ trước nhà - ẢNH: NETFLIX

Làm cách nào mà những tinh thể băng trôi nổi trên bầu trời lại trở thành tuyết bao phủ mặt đất?

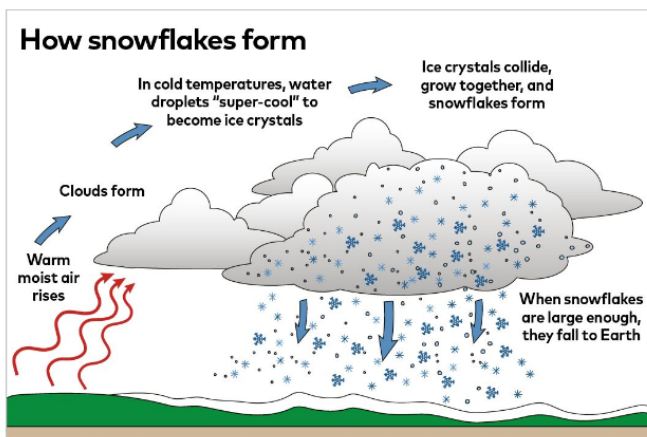
Tuyết

Bắt đầu từ những đám mây

Mây hình thành khi không khí gần bề mặt Trái Đất bốc lên, nguội đi và ngưng tụ thành các giọt nước hoặc băng nhỏ. Tuyết bắt đầu hành trình của nó trong các đám mây đó. Nếu nhiệt độ trong các đám mây dưới mức đóng băng, các phân tử nước sẽ đông lại thành các tinh thể hình lục giác. Những tinh thể băng này phát triển, kết dính lại với nhau, và cuối cùng trở nên nặng đủ để rơi xuống đất dưới dạng tuyết.

Những bông tuyết kỳ diệu

Hình dạng độc đáo của mỗi bông tuyết được quyết định bởi nhiệt độ và độ ẩm trong khí quyển mà nó đi qua. Khi các tinh thể gặp những điều kiện khác nhau chút ít trên đường rơi, chúng tạo ra những hình dạng tinh xảo và khác biệt. Đây là lý do tại sao không có hai bông tuyết nào giống hệt nhau. Đôi khi sự khác biệt này có thể thấy rõ bằng mắt thường, nhưng cũng có lúc cần dùng kính hiển vi để quan sát.

Cách bông tuyết hình thành:

- Không khí ẩm và ẩm bay lên
- Hình thành mây
- Ở nhiệt độ lạnh, các giọt nước “siêu lạnh” trở thành tinh thể băng
- Tinh thể băng va chạm, kết hợp và hình thành bông tuyết
- Khi các bông tuyết lớn và nặng đủ, chúng rơi xuống mặt đất

Kết dính với nhau

Khi tuyết chạm đất, nó thường xuất hiện dưới dạng các cụm tinh thể dính vào nhau thay vì những bông tuyết riêng lẻ. Có hai cách chính để các bông tuyết kết dính với nhau:

- Thứ nhất, trong điều kiện lạnh và khô, các nhánh tinh thể đan xen với nhau một cách cơ học, tạo ra “dry snow - tuyết khô.” Loại tuyết này nhẹ, tơi, lý tưởng cho người chơi trượt tuyết nhưng không thích hợp để nặn bánh tuyết (snowball).
- Thứ hai, khi tuyết đi qua những khu vực ấm hơn một chút, các cạnh của các tinh thể băng tan chảy một phần. Điều này giúp các tinh thể kết dính với nhau như keo, tạo thành “wet snow - tuyết ướt,” tốt hơn để nặn người tuyết (snowman) nhưng kém phù hợp để chơi trượt tuyết.

Quanh năm

Mặc dù tuyết chủ yếu rơi vào mùa đông, các tinh thể băng có thể hình thành trong mây suốt năm. Ngay cả ở những vùng nhiệt đới, các đám mây ở độ cao thường chứa băng do nhiệt độ lạnh hơn trong tầng khí quyển trên cao. Thực tế, các nhà khoa học thời tiết đã thấy rằng các đám mây chứa băng tạo ra nhiều mưa hơn so với những đám mây không có băng, nhấn mạnh vai trò quan trọng của tinh thể băng trong tiến trình tạo mưa.

Những phận người
thấy mùa xuân trên
chiếc bánh bột lọc

Mùa xuân của đất trời được đánh dấu theo lịch Pháp, theo mùa trong năm, theo khí tiết, còn mùa xuân của con người, đôi khi bùng nổ giữa mùa đông giá lạnh. Với những người bán bánh bột lọc bên trạm trung chuyển Bắc Hải Vân, dường như mùa xuân của họ bùng nổ khi trời đang mưa bỗng dưng có chút nắng, chỗ ngồi không đột ướt và mùi bánh bột lọc như tôm của họ tản bay theo 4 phương, 8 hướng, theo chân khách về nhà. Mùa xuân nghe giản dị như thế không còn gì giản dị hơn.

Người bán bánh bột lọc

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Nắng lên rồi!

Được khởi công vào năm 2000, đến giữa năm 2005, đường hầm Hải Vân với hầm chính dài 6,280m xuyên đèo Hải Vân nối Đà Nẵng và Huế đã chính thức thông xe vào ngày 5 tháng 6. Từ năm 2005 đến năm 2021, đường hầm chia làm hai làn đường ngược chiều. Đến năm 2021, đường hầm Hải Vân 2 khánh thành và từ đó, xe qua mỗi hầm theo một chiều. Hầm chỉ cho xe hơi qua, còn xe máy phải qua trung chuyển, trừ trường

hợp đặc biệt vào năm 2021, khi cảnh sát Đà Nẵng dẫn đường cho đoàn người tránh dịch Covid -19 từ Nam về quê đi qua hầm để tránh mưa lạnh và đường đèo nguy hiểm, trung chuyển không xuể.

Còn nhớ trước đây, thời đi học, ra vào giữa Huế và Đà Nẵng tôi không dám đi đèo mà thường gửi xe máy qua hầm. Sau khi mua vé và dắt xe đến làn đợi để bên vận chuyển cho lên xe trung chuyển, thi thoảng tôi sẽ mua một ít bánh bột lọc để làm quà tặng bạn trước khi lên xe buýt đi qua hầm.

Bằng một thời gian, mới đó mà đã gần 20 năm, mấy hôm trước có dịp ghé thăm Lập An, gần trạm trung chuyển, tôi tìm mấy chị mấy dì mua lại chiếc bánh, lại chẳng thấy ai. Tìm ra trước trạm, lại nghe được lời chia sẻ của chị Nguyệt, người có thâm niên hơn 10 năm bán bánh bột lọc trên trạm trung chuyển Hải Vân:

- Suốt cả tuần nay mưa, mưa đến thối đất, giờ thấy nắng lên là lòng mình rộn ràng Tết.
- Chị chuẩn bị gì cho Tết chưa mà nghe có vẻ khí thế rứa?

- Ôi chưa mô em ơi, mới có giữa tháng Mười Một mà! Nhưng tụi chị ăn Tết sớm lắm, từ bây giờ đã bắt đầu thấy Tết.

- Bán bánh bột lọc có niềm vui gì đặc biệt lắm hay sao mà các chị lại đón Tết sớm hay vậy chị?

- Ôi, có niềm vui chứ, niềm vui của người nghèo đón giã lắm em ơi. Mình đang đói, có gạo, tức là có Tết, mình đang thất nghiệp, có việc tức là có Tết, mình đang ngập gió vì mưa, không có tiền gởi cho con ăn học, trời bỗng dưng nắng lên, mình bán được nhiều bánh, có tiền, tức là có Tết. Tết là sự bình an, vui mừng đó em!

- Như vậy là hôm nay chị bán được bánh? Nhiều không chị?

- Hôm nay chị bán được hai thùng bánh, tức gần cả ngàn cái bánh, kiếm

Thùng bánh bột lọc tại khu trung chuyển

lãi cũng nhiều. Nhưng khổ nỗi nghĩ cũng buồn em ạ!

- Buồn vì chuyện gì vậy chị?

- Buồn vì trước đây, người ta sống có cái tình, con người biết san sẻ, bây giờ tệ quá!

- Chị có thể cho biết cụ thể hơn không?

- Chắc trước đây vài năm, em cũng từng đi qua trạm này rồi, hồi đó tụi chị, 3, 4 người mang bánh vào trong trạm bán cho những người khách đang ngồi chờ xe, còn bây

giờ bán tít tận ngoài này, bên cạnh bãi rác thải như rì đây, may là rác công nghiệp, nhưng vẫn có gì đó không an tâm em à! Vì trong đó người ta đuổi, bù cho ngày xưa!

- Ngày xưa sao hả chị?

- Ngày xưa người ta giúp

Ngồi chờ khách

Nem và bánh bột lọc

Ngoài bán bánh bột lọc, các di, các chị còn bán thêm các loại mắm của Huế

đỡ, cho tụi chị vào bán bên trong trạm, thậm chí họ còn cho mình theo xe buýt miễn phí sang tận bên trạm Đà Nẵng để bán rồi lại theo xe buýt về lại. Còn bây giờ thì họ tuyệt đối không giúp, vì kinh tế khó khăn cũng có mà vì ích kỷ cũng có.

- Xin chị chia sẻ thêm về chuyện này?

- Trước đây tụi chị được cho vào trong trạm để bán, còn bây giờ không được vào vì trong căng tin của trạm cũng có bán, vậy nên tụi chị buộc phải bán ngoài đường. Đương nhiên cạnh tranh thì không nên nói chuyện này, nhưng chị tự tin là bánh mình tự làm, ngon, đúng truyền thống, giá 12 ngàn đồng trên một

chục, còn họ bán tới 20 ngàn đồng một chục, đó là giá họ bán còn phẩm chất thế nào thì chị không dám bàn nhưng bánh là họ lấy lại chứ không phải tự tay làm.

- Cũng khó chị nhỉ, cuộc sống có vẻ như càng ngày càng khắc nghiệt và có khi khốc liệt nữa ...!

- Em nói đúng rồi đó, bây giờ mọi thứ khốc liệt lắm. Có lẽ cũng do kinh tế suy yếu nên ai cũng lo cái bụng và cái nhà của mình, đập lên nhau mà sống như không còn chuyện người ở trên nương tay với người ở dưới, người khăm khá thương người nghèo khổ nữa đâu! Mà nói em mừng, bao nhiêu năm đập dập kéo lết ri thôi

chứ chị cũng nuôi hai đứa con học tới đại học. Mình không có đất đai gì để mà bán cho tụi nó học thì phải cày bán bánh lọc, rửa mà cũng chưa yên nữa, khổ lắm!

Thơm thảo bánh bột lọc

Nói tới Huế, hầu hết người ta nghĩ ngay đến xứ sở thần kinh với nhiều món ăn độc, lạ, nhỏ xiu, như bún hến, cơm hến, bánh canh cua, mè xúng, mắm tôm, chè heo quay... và còn có cả bánh bột lọc. Có thể nói rằng bánh bột lọc là món rất đặc trưng xứ Huế, một món ăn thuộc phân khúc người trung lưu và người nghèo, dễ làm, dễ bán, dễ mua ... nhưng tình cờ, ngẫu nhiên, người giàu

cũng thích cái vị dân dã của bánh bột lọc.

Phú Lộc là một huyện nghèo nằm dọc quốc lộ 1A của Thừa Thiên Huế, hằng năm, có rất nhiều người bao gồm cả học sinh bỏ học sang Lào làm thuê. Những người ở lại, người bằm lò dầu trầm, người bằm hũ mắm tôm, ai có điều kiện chút thì nuôi hàu, khá hơn chút nữa thì mở quán cơm đường dài, nhà hàng hải sản. Riêng những phụ nữ nghèo ở Cầu Hai, Lăng Cô thì làm bánh bột lọc để bán trước nhà, mang bán ở những nơi đông khách, nhất là những tốp khách ghé thăm đầm Lập An.

Một chút bột lọc pha vừa, không quá loãng được

hấp sơ qua nước sôi, sau đó mức từng thìa cho lên lá chuối, cho thêm hai con tôm nhỏ, một lát thịt heo ba chỉ, gói kỹ thành tép như lợn chả nhưng nhỏ và đẹp, cho vào lò nước đang sôi hấp trong vòng 10 đến 15 phút, như vậy là đã có bánh bột lọc. Rất đơn giản. Nhưng bí quyết nằm ở nhưn tôm thịt heo, có nhiều chiếc bánh làm ra xong không thể ăn, muốn có bánh ngon, phần chế biến nhưn là quan trọng nhất.

Thịt heo ba chỉ xắt lát mỏng, ướp hành tiêu tỏi ớt, gia vị đầy đủ, để mắm muối thấm vào lát thịt thì cho phi dầu hành tím, dầu tỏi thì bắt đầu xào. Kỹ thuật xào mỗi

người mỗi khác, nhưng đích chung là nổi thịt phải thật ngon, đậm đà, mặn mòi, thơm tho. Tôm kho rim với đường, nước mắm, tiêu hành... Nhưn nhưn càng đậm đà thì chiếc bánh càng ý vị. Như chia sẻ của chị Hương, người bán bánh bột lọc lâu năm ở Huế:

- Người làm bánh bột lọc phải yêu đời, các món khác có thể không yêu đời nhưng làm bánh bột lọc thì phải yêu đời, chán đời thì không nên làm.

- Vì sao vậy chị?

- Vì đây là món rất nhạy cảm, chỉ cần sơ hở một tí là dở ẹc à! Cho nên khi nào mệt mỏi hay chán chường thì

chị nghỉ làm, không thể làm bánh trong trạng thái này. Hơn nữa người bán bánh bột lọc thì chủ yếu người nghèo, có lòng thơm thảo, chịu thương chịu khó, chứ người giàu chẳng ai làm bánh này để bán đâu, vì nó kiếm từng đồng lẻ mà.

- Có phải vì vậy mà khi bán được nhiều bánh, các chị luôn thấy đời như Tết?

- Em nghe ai nói à, rằng biết hay rửa (sao biết hay vậy), em thử tưởng tượng khi mà trải qua 3 năm dịch, rồi kinh tế suy giảm, người thất nghiệp ngày càng nhiều, người bán bánh bột lọc ngày càng nhiều thêm, bán vé số, bán bánh bột lọc, phụ

hồ, làm thuê được chẳng hay chỗ như là chỗ dựa, phao cứu sinh như vậy thì ngày nào mình còn bán được nhiều bánh, ngày ấy còn mùa xuân. Tết là vậy chứ đâu phải Tết theo năm, theo đất trời. Vì biết đâu lúc đó mình không có tiền ăn Tết thì sao?!

Tạm biệt các chị bán bánh bột lọc ở đầu đường vào trạm trung chuyển Hải Vân, nơi mà các chị che một chiếc lều nhỏ nhỏ bằng một miếng vải bạt cũng nho nhỏ, gió từ đầm Lập An lùa vào nghe phần phật ... Các chị ngồi vậy để kiếm một chút tiền nho nhỏ, như một mùa xuân nho nhỏ!

Bài và hình UC

Lều bạt của những người bán bánh bột lọc gần trạm trung chuyển Hải Vân

THIÊN HƯƠNG

Nhà nhỏ

Với không gian nhỏ, gia chủ sẽ cần nhiều thời gian cân nhắc để chọn món đồ nội thất ưng ý, phù hợp cho không gian sống.

■ **Chọn đồ đa năng và thông minh.** Hãy tìm những món đồ có thể sử dụng nhiều hơn một chức năng, chẳng hạn như ghế đôn có thể làm bàn hoặc ghế ngồi; bàn ghế sofa có thể được dùng như bàn làm việc tại nhà khi cần.

NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS.

■ **Đồ có đường nét gọn gàng và hình dáng thanh mảnh,** không chiếm nhiều không gian trong phòng về mặt thị giác và vật lý. Đặt kệ trên bất kỳ bức tường nào bạn có thể lắp chúng, sử dụng tủ quần áo cho những mục đích khác và coi ngay cả những bức tường trống ngấn nhất cũng là cơ hội để đặt đồ nội thất. NGUỒN: MYDOMAINE.

■ **Thiết kế chỗ để đồ hợp lý.** Bạn có thể biến bức tường nhỏ ở lối vào thành một khu vực để đồ đáng yêu và tiện dụng với một chiếc bàn tiền sảnh, một đĩa đựng chìa khóa, một giá treo đồ và gương.

NGUỒN: HOUSE BEAUTIFUL

■ **Kệ mỏng.** Biến một bức tường nhỏ thành không gian lưu trữ bằng cách thêm các kệ mỏng có thanh ray giữ đồ cố định. Những thanh ray này giúp kệ hoạt động hiệu quả dù chỉ sâu vài inch. Chúng không nhô ra khỏi phòng hoặc chiếm không gian sàn.

NGUỒN: JUST CALL ME HOMEGIRL

■ **Biến tủ âm tường thành văn phòng,** nơi bạn có thể làm việc tại nhà. Đặt một chiếc bàn vừa vặn với không gian và chứa chỗ cho một chiếc ghế. Lắp giá để sách và đồ dùng lên tường và một chiếc đèn bàn. Khi bạn làm xong công việc trong ngày, chỉ cần đóng cánh cửa tủ lại, văn phòng cùng tất cả những thứ gợi nhớ đến công việc sẽ được cất đi.

NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS

■ **Biến góc phòng thành nơi đọc sách** với ghế dài và đèn sàn. Ghế dài cho bạn không gian để duỗi chân và thư giãn mà không chiếm nhiều diện tích tường hoặc sàn như ghế sofa hoặc giường nhỏ.

NGUỒN: DECORPAD

Dụng cụ điều chỉnh khoảng cách phun sơn

Khi sử dụng bình xịt phun sơn, việc giữ đúng khoảng cách phun sẽ quyết định sơn có đẹp hay không. Nếu phun quá gần, sơn bị chảy nhin rất xấu và nếu phun quá xa vừa hao sơn lại vừa không đủ độ dày cần có.

Laser Focus Sprayer được chế tạo để giúp giải quyết vấn đề này. Dụng cụ này có 2 đèn chiếu tia laser ở phía trước. Khi gắn vào bình sơn và được mở lên, đèn sẽ chiếu 2 điểm sáng tới vật thể cần sơn. Di chuyển bình sơn tới gần/hoặc ra xa đến lúc 2 điểm sáng này chập lại thành một là vị trí thích hợp nhất để phun sơn. Khi phun sơn, tiếp tục giữ khoảng cách này để có sơn đẹp.

Laser Focus Sprayer có tay nắm và gắn dễ dàng vào đầu hộp sơn. Dụng cụ hoạt động liên tục 100 giờ chỉ với 2 pin điện loại AA.

Dụng cụ này sẽ được bán với giá \$39.

Kính mắt với trí tuệ nhân tạo

Công ty Looktech sẽ ra mắt một loại kính mắt được trang bị các phần mềm trí tuệ thông minh như GPT-4o, Gemini, Claude để trở thành một dụng cụ trợ giúp âm thanh và hình ảnh cho người sử dụng ví dụ như xác định vật thể, thông dịch, lập ghi chú, hướng dẫn đường với GPS, đánh giá thực phẩm trong tủ lạnh và đưa ra đề nghị làm món gì với bao nhiêu calories. Kính còn ghi nhớ được các khuôn mặt kèm theo tên để nhắc người sử dụng khi cần. Trên gọng kính có camera để chụp hình, quay phim, và có loa để nghe nhạc. Người sử dụng có thể ra lệnh bằng miệng, mở đầu bằng “hey, memo”, để kính nhận hay gọi điện thoại, thu âm thu hình cuộc họp và tóm tắt nội dung sau đó chuyển ra dạng text gửi vào điện thoại. Để bảo mật, kính thông minh này chỉ được kích hoạt khi nhận ra giọng nói của người chủ nhờ kỹ thuật voiceprint activation.

Mỗi lần sạc điện kính hoạt động được 14 tiếng và được trang bị bluetooth, wifi, với bộ nhớ 32GB. Toàn bộ kính nặng 37 gam. Các hoạt động của kính có thể được chọn tùy theo ý muốn của người sử dụng.

Looktech cho biết kính sẽ được bán vào tháng 4/2025 với giá \$369 kể cả hộp sạc điện.

Thế nào là chuyên nghiệp?

Trong mùa lễ vừa qua, một người đàn ông đã (hãnh diện) khai báo cùng cảnh sát sau khi ủi vào hàng chục chiếc xe đang đậu rằng, "ta là một tay uống chuyên nghiệp" (chẳng sợ thằng Tây nào). Ông ta khai mình làm có... 10 ly nhưng không hề gì vì là dân chuyên nghiệp. Khi cảnh sát đã đo nồng độ rượu thì thì lượng rượu cao gấp 4 lần mức cho phép, tuy nhiên ông ta vẫn được phép ngủ ở đồn. Chuyên nghiệp hay tay mơ cũng kết quả như nhau thôi.

Giăng đèn cũng bị phạt

Các khu phố mùa lễ hội cuối năm luôn rực rỡ các ánh đèn nhấp nháy, tuy nhiên cảnh sát tại Wyoming cảnh báo việc giăng đèn này có thể bị phạt, nếu giăng trên... xe. Cảnh sát thông báo rằng chỉ có xe cảnh sát mới được chợp đèn xanh đỏ còn lại đều phạm luật giao thông. Kèm theo thông báo là ảnh một chiếc xe trang trí đầy đèn bị cảnh sát quay đèn

Tân nhưng không tiến

Sau 12 năm khởi công xây dựng, tuyến đường metro đầu tiên chưa đến 20 cây số tại Sài Gòn đã được khánh thành vào những tuần cuối năm vừa qua. Không chỉ bị đội vốn lên gấp 2.5 lần và trễ khoảng 6 năm so với kế hoạch, việc xây dựng tuyến metro "tân tiến" này đã bị báo chí nước ngoài chỉ ra là đã... lỗi thời vì nhiều thiết bị đã cũ hàng chục năm. Ví dụ máy bán vé cho xài tiền các là thứ mà thế giới đã hết còn sử dụng từ lâu.

Khế Iêm tên thật Lê Văn Đức, sinh năm 1946, tại Lê Xá, Vụ Bản, Nam Định. Ông chủ trương tạp chí Thơ tại Hoa Kỳ và phong trào thơ Tân Hình Thức Việt, chủ biên Thơ Không Vần, (2006) và Thơ Kể Poetry Narrates (2010,) cả hai là thơ Tân Hình Thức Việt, ấn bản song ngữ.

Tác phẩm: *Hột Huyết* (kịch, Sài Gòn 1972), *Thanh Xuân* (tạp chí Văn, 1992), *Dấu Quê* (Traces of My Homeland, ấn bản song ngữ, Tan Hình Thuc Publishing Club, 2013), *Thơ Khác* (Other Poetry, ấn bản song ngữ, Tan Hình Thuc Publishing Club, 2011), ấn bản song ngữ, Tan Hình Thuc Publishing Club, 2012).

Để sống lại một thời của Văn Học Miền Nam tại hải ngoại, mời các bạn đọc bài ký sau đây của nhà thơ Khế Iêm. NGUYỄN & BẠN HỮU

Khế Iêm và Những Gặp Gỡ Văn Nghệ

KHẾ IÊM

...
Khi đến Pulau Bidong, tôi nhận được thư của họa sĩ Thái Tuấn. Đến cuối năm 1989, vừa đến Mỹ, tôi lại nhận được thư của họa sĩ Duy Thanh. Lúc đó, tôi gửi một bài thơ cho anh Duy Thanh, anh cho biết: “Bài thơ anh chép, hay lắm, sao không gởi cho Mai Thảo ở báo Văn”.

Sau đó, tôi mới gửi thơ “Thanh Xuân” đăng trên báo Văn. Lúc đó, nhà thơ Thanh Tâm Tuyền cũng vẫn chưa qua Mỹ, anh Duy Thanh cho biết “Anh Cung Tiến (nhạc sĩ) nói, anh Tâm đã có Passports cho cả nhà, chắc cuối năm sẽ tới”. Và đúng như thế, vài tháng sau vào đầu năm 1990, nhà thơ Thanh Tâm Tuyền và gia đình đã qua Mỹ ở trên Roseville, tiểu bang Minnesota, Hoa Kỳ. Đến khi anh Tâm (Thanh Tâm Tuyền) xuống quận Little Sài Gòn, California, gặp nói chuyện với anh Mai Thảo chừng một hai tiếng, rồi quay về căn phòng mượn tôi đang ở, anh nói với tôi tất cả về cuộc đời của anh, rồi sáng hôm sau đi San Diego gặp một số người bạn khi làm việc ở Đà Lạt, sau đó anh trở về Minnesota. Tôi còn nhớ, sau 1975, anh Thanh Tâm Tuyền mỗi buổi sáng thứ Bảy, thường đi thăm nhà thơ Hà Thượng Nhân, ghé nhà

tôi ở phường Hòa Hưng, trên đường “Cách Mạng Tháng 8” quận 10, nghỉ ít lâu rồi đi. Vì ông Hà Thượng Nhân ở rất xa, phải đi qua ngã tư Lý Thường Kiệt, lên đường Trường Chinh, mới có thể tới nhà gặp ông Hà Thượng Nhân, vốn là chủ nhiệm nhật báo Tiền Tuyến trước 1975.

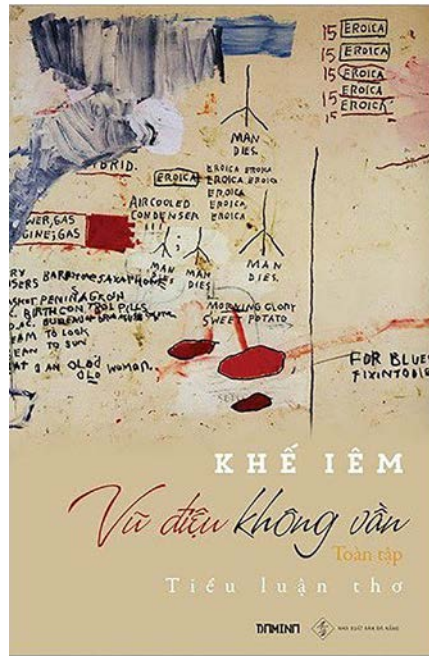
Đến khi các đàn anh của tôi mất, tôi đều làm những tờ báo tưởng niệm. Trước tiên là Tạp chí Thơ, số 12, mùa xuân 1998, tưởng niệm nhà thơ & nhà văn Mai Thảo, người đứng đầu tạp chí Sáng Tạo trước 1975, và báo Văn ở Little Sài Gòn, sau khi ông qua Mỹ. Khi Tạp chí Thơ không còn, tôi làm báo Giấy, số 58, “Tưởng Nhớ Họa sĩ Duy Thanh”. Đến khi làm báo Thơ, số 6 “Tưởng Niệm Nhà thơ Thanh Tâm Tuyền”, và báo Thơ số 7 “Tưởng Niệm Họa Sĩ Thái Tuấn & Đình Cường”. Họa sĩ Thái Tuấn ở Pháp, trước đó, thường gửi rất nhiều thư qua cho tôi, cho đến khi tòa đại sứ Pháp tổ chức cuộc ra mắt tranh họa sĩ, tại New York, nước Mỹ, vào năm 1993. Khi xuống Little Sài Gòn, nhờ tôi chở ông tới gặp nhạc sĩ Phạm Duy, lúc bấy giờ tôi chưa làm Tạp chí Thơ. Ngoài Nhạc sĩ Phạm Duy, họa sĩ Thái Tuấn còn thân thiết với nhạc sĩ Trịnh Công Sơn. Nhớ lại, Nhạc sĩ Phạm Đình Chương (1929–1991) cũng đã từng phổ nhạc thơ Thanh Tâm Tuyền (1936–2006): “Dạ Tâm Khúc”; Nửa Hồn

Thương Đau”; “Đêm Màu Hồng”; “Bài Ngợi Ca Tình Yêu”. Bây giờ những bậc đàn anh của tôi đã mất, còn có mấy người bạn thời tuổi trẻ cũng không còn.

Năm 1990 tôi ở Mỹ, đúng như nhà nghiên cứu Nguyễn Bá Thế đã tiên đoán, tự nhiên có nhiều người không quen, đẩy tôi làm Tạp chí Thơ, số đầu tiên vào mùa Thu 1994. Thời đó, tôi phải làm việc rất nhiều nghề để trả nợ, mượn nhà, nên 4 tháng tôi mới đủ tiền làm Tạp chí Thơ.

Trong báo Thơ số 11, tôi có nói: “Tạp chí Thơ số đầu tiên tình cờ xuất hiện, với tranh bìa của Phạm Hoán, phụ bản của họa sĩ Thái Tuấn, ngoài thơ Bùi Giáng, Mai Thảo, Thanh Tâm Tuyền, Du Tử Lê, Đông Hồ... thuộc miền Nam, sau đó còn có những nhà thơ và nhà nghiên cứu miền Bắc: Nhượng Tống, Hoàng Ngọc Hiến, Phùng Quán, Trần Dần, Lê Đạt, Dương Tường, Đặng Đình Hưng, Nguyễn Đình Thi, Phan Khôi, Hoàng Cầm, Hữu Loan, Nguyễn Phan Cảnh, Đỗ Lai Thúy, Nguyễn Trọng Tạo, Phạm Thị Hoài, Đỗ Minh Tuấn, Mai Văn Phấn, Phan Đình Diệu”. Báo “Thơ Việt” (Tạp chí Thơ) là tờ báo đầu tiên, nên mới có đủ các nhà thơ & nhà nghiên cứu của cả nước. So với “Thơ Mỹ” (American Poetry) bắt đầu từ năm 1910, thì Thơ Việt cách xa khoảng 80 năm, chưa đầy một thế kỷ.

Riêng PGS TS Đỗ Lai Thúy có gửi tặng tôi một cuốn nghiên cứu về Thơ, trong đó có hai nhà thơ nổi tiếng ở miền Nam trước 1975 là nhà thơ Bùi Giáng và Thanh Tâm Tuyền. Bùi Giáng và Thanh Tâm Tuyền cũng là hai nhà thơ thân thiết với nhau. Khi làm Tạp chí Thơ, tôi có viết một bài “Thơ Bùi Giáng Một Thử Nghiệm Đọc”

thì một người em của nhà thơ Bùi Giáng tên Bùi Văn Vịnh, ở Canada, có gửi về cho ông đọc. Đồng thời anh Bùi Văn Vịnh cũng gửi cho tôi cuốn “Bùi Giáng Thi Tuyển” do nxb Mưa Nguồn ở Canada in. Khi đọc xong bài viết “Thơ Bùi Giáng Một Thử Nghiệm Đọc” (Đăng trên Tạp chí Thơ, số 12, mùa Xuân 1998, tưởng niệm nhà thơ & nhà văn Mai Thảo), nhà thơ Bùi Giáng có viết thư qua hỏi anh Vịnh: “Khế Iêm là ai, quê ở tỉnh nào? Bây giờ lại viết về Bùi Giáng, viết rất phi thường. Già chết tới nơi rồi mới được đọc văn của bạn ấy. Cảm ơn anh Khế Iêm đã viết và trích dẫn mấy bài thơ. Anh ấy đọc ở đâu ra những bài ấy”. Bản sao anh Vịnh gửi qua, tôi vẫn còn giữ. Và 6 tháng sau, tôi nghe ông đã mất vào ngày 7 tháng 10 năm 1998.

o O o

Như đã nói, khi mới 15 tuổi, tôi làm thơ vần điệu, nhưng khi tới khoảng 20 tuổi, một người bạn tên Đặng Tấn Tới muốn coi tập

Cover “Vũ Điệu Không Vần”
Khế Iêm

thơ tôi làm, nhưng tôi nói đã bỏ đi rồi. Từ đó tôi mới làm dòng thơ “Thanh Xuân”, nhưng cũng giữ lại không gửi đi tới những tờ báo ở Sài Gòn trước năm 1975, và không đưa cho bất cứ người bạn nào đọc. Thơ “Thanh Xuân”, lúc đó tôi sống trong gia đình nên khi qua Mỹ, gửi tới nhà thơ & nhà văn Mai Thảo đăng trên tờ báo Văn, sau đó báo Văn xuất bản năm 1992, với bìa của họa sĩ Thái Tuấn, phụ bản Duy Thanh, Thái Tuấn. Như tôi đã nói, sau 1975, những đàn anh của tôi là họa sĩ Duy Thanh, Thái Tuấn, nhà thơ Thanh Tâm Tuyền, coi tôi như một người trong gia đình. Sau này, khi làm Tạp chí Thơ, lại có một số đàn anh của tôi đây thân thiết: nhà thơ Tô Thùy Yên, họa sĩ Ngọc Dũng, họa sĩ Đình Cường. Nhìn lại quá khứ, ngoài họa sĩ Đình Cường từng đã vẽ hình tôi, đăng trên tiểu luận “Vũ Điệu Không Vần”, do Domino xuất bản. Còn những đàn anh khác như họa sĩ Thái Tuấn, Duy Thanh, Ngọc Dũng, nhà thơ Tô Thùy Yên, nhà thơ Thanh Tâm Tuyền, đều là những nhân vật nổi tiếng trong báo Sáng Tạo. Tất cả đều từ ngoài Bắc di cư vào Sài Gòn, trừ nhà thơ Tô Thùy Yên ở miền Nam.

Khi tôi di cư vào Sài Gòn, tuổi còn rất nhỏ, và khi lớn lên, Sài Gòn vẫn là quê hương của tôi. Đó là lý do, số báo này với đề tài “đặc biệt trong và ngoài gia đình”, trong đó có sự liên hệ với nhà thơ Tô Thùy Yên.

KI

BẢO HUÂN

Đi xe đồ, đi xe ôm

TIỂU TỬ

Năm đó, tôi về Việt Nam ăn Tết và cũng để mừng má tôi tròn một trăm tuổi. Đó là lần thứ hai tôi về Việt Nam. Kỳ trước về với vợ con nên đi đâu chúng tôi cũng dùng xe nhà của thằng em bà con cho mượn với tài xế (Thằng em này “biết làm ăn” nên bây giờ nó khá lắm) Kỳ này về một mình, tôi định nếu có dịp sẽ dùng xe công cộng một lần cho biết.

Sau một tuần ở Gò Dầu với má tôi (Gò Dầu quê tôi thuộc tỉnh Tây Ninh, nằm cách thành phố 63 km) thấy còn 5 hôm nữa mới tới Tết, tôi bèn sửa soạn xuống Sài Gòn

để đi thăm vài người bạn.

Lần này, tôi muốn đi bằng xe đồ (bây giờ người ta gọi là “xe khách” – trong bài viết này tôi vẫn dùng từ “xe đồ” cho dễ hiểu!) Một thằng cháu – hồi trước làm thầy giáo, bây giờ sửa xe đạp và bán sách vở học trò – nói:

– Để cháu lấy Honda chở chú Hai lên bến xe kiếm xe gởi chú đi.

– Khỏi cần, chú đi một mình được.

Nó phì cười:

– Cái tướng Việt Kiều của chú lên đứng lơ ngơ trên đó, tụi nó dám chém nhẹ vài chục ngàn cái vé đi thành

phố thay vì chỉ có 8 ngàn thôi. Tụi nó bây giờ “mánh” lắm chú ơi!

Vậy là nó chở tôi lên bến xe đồ (Ở quê tôi, vì có con sông Vàm Cỏ Đông chảy ngang, nên dân chúng thường nói “trên” và “lên” để chỉ những nơi nào nằm về phía thượng lưu con sông – đối với khu chợ nằm ở giữa – và “dưới” hay “xuống” để chỉ những xóm nằm về phía hạ lưu).

Ở bến xe, thằng cháu nói:

– Chú đứng đây giữ giùm cháu cái Honda. Để cháu “thả” một vòng coi.

Trong lúc nó “thả một vòng”, tụi bắt mỗi hai ba đứa rà rà

lại :

– Đi thành phố hả chú? Chạy liền giờ nè!

– Thằng xạo đó chú! Xe nó chưa tới “tài”. Xe cháu kia, xe đầu vàng đang rô máy đó chú. Đi chú! Cháu xếp chỗ tốt đằng trước cho chú, nè!

Vừa nói, thằng nhỏ vừa nắm cái ba-lô của tôi kéo đi trong lúc thằng kia cũng lúi về phía nó. Tôi rì lại la lên:

– Tao không có đi xe đồ! Tao đợi thằng cháu. Bộ tụi bây không thấy xe Honda đây sao?

Một thằng khác, có vẻ anh chị, “xẹt” vô can thiệp:

– Buông ra! Tụi bây làm gì vậy? “Quậy” hả?

Trong lúc hai tên kia bỏ đi, nó hạ giọng thân mật:

– Chú Hai đi thành phố hả chú Hai?

Tôi lác đầu, lại chỉ cái Honda, nói:

– Tao đợi thằng cháu chờ đi công chuyện.

Thằng nhỏ bỏ đi. Tôi nhìn theo nó mà nghe ngượng vô cùng. Mấy thằng nhỏ bắt mỗi cỡ tuổi hai thằng cháu nội tôi thôi, vậy mà tôi sợ gì lại phải nói trở là không đi thành phố? Có lẽ tại vì mấy chục năm nay ở xứ người, tôi đã sống quen với cái xã hội có tổ chức, có trật tự, nên tôi không biết cách ứng xử phù hợp với môi trường chộp giựt mãnh mẽ này. Cho nên phản ứng của tôi là

né! Không biết phải làm sao, thôi thì né tránh đi cho nó xong chuyện! Tự nhiên, tôi thở dài.

Thằng cháu tôi dẫn lại một người đàn ông còn trẻ gầy nhom, giới thiệu:

– Thằng Đực nè chú Hai. Nó lái xe cho cậu Năm Bộn. Nó là chồng con Hường, con của chị Ba Đây ở xóm nhà máy đó chú nhớ hôn?!!

Tôi mỉm cười gật gật đầu “ờ” cho lấy có. Thằng cháu nói tiếp :

– Còn đây là chú Hai con bà Tám, mấy kêu ổng bằng ông lặn.

Thằng Đực chấp tay xá:

– Dạ, lâu nay con có nghe nói ông Hai ở bên Tây, bây giờ mới gặp. Về chơi hả ông Hai?

Rồi không đợi tôi trả lời, nó vói tay xách cái ba lô:

– Ông Hai đi theo con. Xe con đằng này nè.

Thằng cháu tôi dặn vói :

– Xuống dưới nhớ kiếm xe ôm cho ổng, nghe máy!

– Được rồi! Cậu Ba yên chí!

Thằng Đực dẫn tôi lại xe của nó, giới thiệu tôi cho hai thằng cỡ mười tám đôi mươi đang đứng hút thuốc ở đầu xe:

– Đây là ông Hai, con bà cố ở đường đất đỏ, đó! Còn đây là hai thằng em vợ con, tụi nó vừa là phụ xế vừa là lơ nữa.

Rồi nó đỡ tôi lên đưa lại ngồi phía tay trái cách chỗ tài xế hai hàng băng.

Trên xe đã có nhiều người ngồi, chắc họ quen nhau nên nghe nói chuyện rân rân như họp chợ!

Chiếc xe đồ là xe loại đầu bằng, có hai cửa lùa cho hành khách lên xuống. Chỗ ngồi hẹp tẻ, tôi đo vừa đúng hai gang tay. Trên kiếng chắn gió trước mặt tài xế, về phía phải, có viết mấy hàng chữ bằng sơn đủ màu. Vì tôi ngồi trong xe nên phải đọc ngược, nhưng vẫn đọc được:

TP Hồ Chí Minh / Gò Dầu

Vidéo / Karaoké

Chính giữa xe, ngang ngang với đầu anh tài xế, có một cái lồng sắt hàn dính lên trần, trong đó có cái télé. Tôi tự hỏi : “Vidéo thì còn hiểu được, chớ Karaoké thì hành khách hát hí ra làm sao?” Thật là mới mẻ quá! Dưới chân tấm kiếng chắn gió, cũng ngay chính giữa, có gắn một kệ nhỏ, trên đó có một tượng Phật Bà, một bình bông, một bình cắm nhang và 3 chung nước. Tất cả mấy món vừa kể đều được gắn xuống mặt kệ bằng băng keo chẳng chịt! Cho nó đừng nhúc nhích hay lật đổ khi xe chạy hay khi xe thắng gấp. Nhìn tượng Phật Bà chẳng chịt bằng keo, tôi nghĩ chắc Ngài cũng phải mỉm cười mà từ bi hỉ xả.

Thằng Đực lên ngồi, để cho máy chạy, rồi cứ rô máy từng chập giống như làm cho nóng máy. Hai thằng lơ đứng dưới đất la ỏ:

– Lên đi bà con! Chạy à! Chạy à!

Tài xế sang số cho xe nhúc nhích nhúc nhích, trong lúc hành khách cứ lần lượt trèo lên xe tỉnh bơ không thấy có chút gì hồi hã. Không thấy ai bán vé, thiên hạ cứ lên xe thấy ghế trống là ngồi. Hàng hoá mang theo linh kinh để đầy hành lang chính giữa. Những người lên sau phải bước choàng ngang để đi !

Một bé gái cỡ 12, 13 tuổi, lên xe với hai bao ni-long lớn đựng đầy dép, loại dép cao su Nhứt Bồn. Nó ngồi vào ghế trống cạnh tôi. Vừa đặt đít xuống nó vừa trao cho tôi một bao dép, nói:

– Ông ngoại giữ giùm con.

Nó làm một cách tự nhiên, chẳng thấy một chút ngượng nghịu gì hết. Còn tôi thì thật ngỡ ngàng bối rối không biết phải làm sao? Vậy mà tôi cũng ôm bao dép vào lòng, ôm một cách máy móc! Tôi biết nó “đi” hàng lậu (Xưa nay, Gò Dầu được biết tiếng nhờ có chợ trời hàng lậu ở biên giới Cao Miên) nhưng tôi không thể tưởng tượng được một bé gái mới 12, 13 tuổi mà đã đi buôn lậu và còn bắt người khác giữ hàng lậu giùm mình một cách tỉnh bơ coi như chuyện bình thường! Xã hội bây giờ thật quá nhiều thay đổi, mà tôi thì quê trần, giống như “một thằng mần ra chợ”!

Thằng Đức rồ máy cho xe chạy tối trong lúc hai thằng lơ phóng lên xe – mỗi thằng một cửa – vừa phóng vừa la “Bà con ơi! Chạy à! Chạy à!”. Xe chạy được mười thước, ngừng lại, máy rồ từng chập một lúc rồi xe lui về vị trí cũ! Hai thằng lơ nhảy xuống đất, miệng vẫn bô bô: “Lên đi bà con. Chạy liền giờ nè!”. Hành khách vẫn lai rai từ tốn leo lên xe.

Mười phút sau thì xe lại chạy. Lần này, nó ra khỏi bến xe, chạy rề rề. Đến ngã ba (Chỗ này có đường xuống chợ, có đường vô xóm Mối, nhưng vẫn được gọi là “ngã ba”!) nó rước một vài người khách rồi chạy thẳng về hướng thành phố. Tưởng chạy luôn, té ra xuống khỏi Trám Vàng – cách ngã ba lối 3 cây số – nó quay đầu lại chạy về bến đậu. Lại nhúc nha nhúc nhích một lúc lâu đến khi có tiếng tu hít thổi (Chắc là hiệu lệnh của cán bộ điều hành bến xe) xe lại rồ máy chạy. Lần này, đúng là nó chạy thiệt bởi vì nó không có rề rề như hồi này! Tôi thở cái khi.

Xe không có bán vé, nhưng có một chị đi đầu tiên. Cái hay của chị này là chị ta nhớ người nào đã đầu rồi người nào chưa. Cho nên trong suốt “hành trình” trèo qua trèo lại trên những kiện hàng nằm ngổn ngang dọc hành lang để đầu tiên, không thấy ai phản nản phản đối gì hết.

Xe đang chạy, bỗng thấy thằng lơ cửa trước đứng thẳng lên mở dây nịt, kéo phẹt-mơ-tuya... cỏi quần! Hành khách tỉnh bơ. Có lẽ trên xe chỉ có một mình tôi là ngạc nhiên trố mắt nhìn. Một cô gái ngồi gần đó đưa cho nó mấy cây thuốc lá “555” và một nạm vòng thun, nó cầm lấy, xỏ vòng thun vào hai chân, cách khoảng nhau độ hơn một tấc, rồi nhét mấy cây thuốc vào đó, dài từ háng xuống mắt cá và ôm tròn chân từ mặt trong ra mặt ngoài. Trông nó giống Robocop của phim Mỹ! Thì ra thằng lơ giấu hàng lậu giùm cô gái. Nó vừa mặc quần xong là đến lượt thằng lơ cửa sau. Nhưng thằng này quá gầy nên nó không cần cỏi quần. Nó kéo ống quần đi-rét lên tới bẹn rồi làm y như thằng trước. Thằng này thì “cao cấp” hơn, vì nó còn “chêm” vòng theo thân

mình tới 5 cây thuốc lặn! Xong nó khệnh khạng đi về hướng cửa sau. Tôi nhìn theo, phục quá!

Xe vừa chạy vừa bóp kèn, đường trống vẫn bóp kèn. Làm như đã thành cái tật! (Ở Việt Nam bây giờ, chạy xe hơi, xe gắn máy trên đường – Nhà Nước gọi là “tham gia lưu thông”, nghe thật là văn vẻ – ai ai cũng bóp kèn, chạy ngoài đồng hay chạy trong thành phố gì cũng vậy hết. Lạ lắm!) Còn hai thằng lơ thì hề thấy có người chạy lạng quạng phía trước thì lòn người ra ngoài, vừa la to “Vô! Vô!” vừa vỗ vào thùng xe đùng đùng. Làm như kèn xe không đủ cho người ta nghe vậy! Thấy ai đứng lơ ngơ đằng xa bên lề đường như có vẻ đón xe thì lơ hét to cho tài xế “Bà già đó! Bà già đó!” hay “Con mẹ cầm nón đó! Con mẹ cầm nón đó!”. Nếu là hành khách đưa tay ngoắc thì xe

chạy chậm lại, rề sát vào. Thằng lơ phía trước mở cửa rồi một tay nắm cây cột sắt nằm cạnh cửa lửa, lấy thế nghiêng người xuống hốt người khách đẩy vào trong xe trong lúc xe vẫn tiếp tục lăn bánh chớ không ngừng lại (Sau này tôi mới biết rằng xe đồ không được phép rước khách ngoài những nơi đã được ấn định bởi chánh quyền. Vì vậy xe không được ngừng dọc đường ngoại trừ khi xe ăn-banh!)

Thằng Đức vừa lái xe, vừa bóp kèn, vừa lách tránh những xe khác – đủ loại: Honda, xe đạp, xe thùng, xe ba gác, xe bò, xe ngựa... – vừa liếc dài theo lề đường để “bắt” khách. Xe đang chạy ngon lành (50 km/giờ, tốc độ tối đa ấn định bởi Nhà Nước) bỗng nó “nhả ga” chạy bót lại và la lên: “Giao thông nghen! Giao thông nghen! Lấy tay lấy đầu vô bà con!”. Hai

thằng lơ cũng la theo: “Đừng lơ đâu ra nghe bà con! Giao thông đó!”. Xa xa về phía trái, thấy có 2 ông công an giao thông ngồi chằng hẳng trên xe mô-tô dưới tàn cây bên lề, hút thuốc. Khi xe chạy ngang qua, mấy ông chỉ nhìn theo cười cười, chắc hài lòng với sự biết “chấp hành nghiêm chỉnh luật lệ giao thông” của tài xế Đức!

Đường xuống thành phố, ngày xưa, hai bên là ruộng lúa ruộng mía và giồng rau cải. Bây giờ nhà cửa cát dài dài, đồng ruộng còn rất ít. Quán ăn, quán nhậu thì quá nhiều. Phần lớn mang bảng hiệu rất thơ mộng như: “Hẹn hò”, “Vườn Thúy”, “Quán Trăng” Làm như bây giờ người ta thêm được “phiêu phiêu” để quên đi một phần nào cuộc sống xơ cứng của hiện tại!

Bến xe Trảng Bàng nằm trước sân banh. Xe đồ vừa vào bến thì một bầy trẻ con bán dạo ùa lên xe như ruồi, rao hàng ó trời! Trong xe bỗng ồn ào như cái chợ. Nhiều đứa nhỏ mang hàng đầy hai vai. Hàng đựng trong những túi ni-long nhỏ bằng nắm tay, miệng cột túm lại bằng vòng thun. Mỗi loại được xỏ chung với nhau thành một chùm. Tụi nhỏ đeo nhiều chùm như vậy lên hai vai, nhiều đến nỗi không còn thấy cái cổ! Chỉ còn thấy cái đầu nhỏ lòi ra trên đồng túi ni-long tròn tròn.

Tụi nhỏ bán loại này rao hàng có ca có kệ. Rồi vì muốn cho “có ca có kệ” nên nhiều tiếng để sai dấu, tôi nghe mà không hiểu hàng gì và hàng gì! Phải nghe vài lần mới “nắm bắt” được: “Sâm lạnh. Thuốc lá. Huynh gum. Trứng cút. Bánh tráng muối. Nem chay. Đây?” Nếu có người mua, đứa nhỏ cầm túi ni-long giựt mạnh cho đứt sợi thun rồi trao cho khách, nhanh gọn lăm! Ngoài ra, có những đứa bán “chuyên ngành” hơn, bán một thứ một, như chỉ bán giấy số hay thơm gọt sẵn, hay bánh tráng bánh phồng, hay thuốc lá v.v. đủ thứ. Đứng đây xe như vậy mà khi xe rồ máy lia bên thì tụi nó đứa trước đứa sau phóng xuống như trò đu bay! Thấy chết như không!

Xe chạy chậm chậm, rước vài người ở khúc cua Trảng Bàng. Đến Cầu Ông Chùa – cách Trảng Bàng độ năm ba cây số – xe quay đầu chạy về bến trước sân banh! Rồi cứ nhúc nha nhúc nhích để lấy thêm hành khách. Mấy đứa nhỏ lại ùa lên rao hàng. Độ hai mươi phút sau, xe lại lăn bánh. Lần này chạy thiệt.

Trên đường lúc nào cũng có người. Xe đạp, xe Honda (Bây giờ, “Honda” là tiếng gọi chung cho xe hai bánh có gắn máy) chạy loạn. Hai bên đường, thỉnh thoảng có bảng đề “Bia tươi” đặt trên lề trước quán nhậu.

Tôi đã nghe nói “bia hơi”, “bia ôm”, nhưng loại “bia tươi” này là lần đầu!

Khều thằng lơ, tôi hỏi:

– Bia tươi là gì vậy cháu?

Nó bật cười:

– Là bia làm tại chỗ, làm ngày nào là nhậu ngày nấy. Để vài ba bữa mà đóp vô là đi luôn à ông Hai!

Tôi gật gật đầu nhưng trong lòng sao nghe buồn chi lạ: bây giờ, đến “cái nhậu” cũng “không giống ai” hết!

Bỗng thằng Đức vừa bót ga rà thắng vừa la lên:

– Kinh tế! Kinh tế! Bà con.

Trong xe, hành khách nhốn nháo. Kẽ thì dứt giấu hàng dưới băng mặc dù ở đó đã đầy đồ, người thì chen nhét hàng trong hốc trong kẹt, dưới đất mấy kiện hàng rau cải gà vịt. Mấy bà mấy cô thì nhét trong áo trong quần chẳng thấy có chút gì xấu hổ hết!

Tôi nhìn con bé cạnh tôi, nó cười trấn an:

– Ông ngoại đừng lo. Mỗi người có quyền đi một bao dếp. Con đi hoài hà!

Tôi “ờ” rồi hỏi một cách máy móc:

– Bộ con không có đi học hả?

Nó cười rất tự nhiên:

– Đi học rồi lấy gì ăn, ông ngoại?

Tôi xúc động, không dám nhìn gương mặt dễ

thương đó nữa, tôi nhìn vội ra ngoài. Xe đã đậu lại. Bên kia đường, có một xe hàng nằm sau một xe Jeep. Hai ông công an kinh tế mặc sắc phục (họ kiểm soát hàng lậu) đang “làm việc” dưới tàn cây vệ đường với mấy người mà tôi đoán là lơ và tài xế của xe hàng. Thằng Đức cầm một xấp giấy tờ xum xoe chạy qua đó, chen vào chỗ nói năng. Một lúc sau, thấy nó khúm núm cúi chào mấy cái rồi vui vẻ chạy trở về trên xe sang số chạy thẳng!

Xe chạy không bao nhiêu xa, hành khách chọn rợn móc kéo hàng giấu hồi nãy cho vào bao vào bị. Hai thằng lơ cũng cỏi quần lấy cây thuốc vòng thun trả lại cô gái, vừa làm vừa trò chuyện nói cười. Con nhỏ ngồi cạnh tôi kéo cái bao dếp tôi đang ôm về phía nó, chẳng nghe một lời cảm ơn. Mọi người đều hành động một cách tự nhiên, bình thường. Tôi bỗng thấy tôi không giống ai hết. Tôi là người “bất bình thường”, ngay trong lòng quê hương mà sao thấy thật là lạc lõng!

Xe ngừng ở Suối Sâu, hai thằng lơ – đứa trên mui, đứa dưới đất – xuống hàng: bao, bị, giỏ tre, cần xé lớn ngổn (Những món này chắc của bạn hàng quen gởi và đã chất lên đó trước khi xe vào bến Gò Dầu) Vừa làm, thằng lơ trên mui vừa nói lớn cho mấy người đang bu lại

nhận hàng : "Hai cái cần xé này của dì Ba. Cái giỏ bội này cũng của bà nữa. Máy thứ tôi liệng xuống đây của cô Bảy nghen. Rồi! Xong! Bây giờ là đồ của chú Tư Xăng".

Cô gái "đi" thuốc 555 lấy hàng nằm dọc hành lang trao qua cửa sổ cho một bà sồn sồn đứng phía dưới, vừa làm vừa nói chuyện huyền thuyên. Bà đó hỏi:

– Mấy có ghé thăm con Hoa hông? Nó đẻ chưa?

– Chưa. Má lên trên mà coi. Cái bụng của chỉ bây giờ chang bang như cái mả vậy!

Nói rồi, cô ta cười hắc hắc. Chắc cũng là chuyện bình thường thôi.

Xe chạy tiếp. Bon bon 50 km/ giờ. Đến Củ Chi ngừng lại để xuống hàng lần nữa. Con nhỏ ngồi cạnh tôi xuống ở đây. Nó

đứng lên, xách hai bao dép đi, không nói một lời, cũng không nhìn lại. Nó làm tự nhiên như tôi không có mặt trên xe!

Sau khi xuống hàng, xe chạy thẳng về thành phố, không ngừng ở trạm nào nữa hết. Tôi đoán: "Trên mui chắc không còn hàng".

Bến xe Tây Ninh nằm ở Bà Quẹo. Bến này rộng lắm, vây quanh bởi một tường rào. Khi xe đồ quẹo vào, thấy người ta chạy theo lối nhỏ. Chùng xe đậu rồi, nghe họ mời mọc tía lia mới biết họ là những người lái xe ôm, xe ba gác đang tranh nhau kiếm mỗi chỗ đi. Thằng Đực nói:

– Ông Hai ngồi đây, đừng đi đâu hết. Để con kiếm mấy thằng xe ôm quen cho ông Hai.

Tôi nhìn đồng hồ thấy 10

giờ 20. Hồi ở Gò Dầu, tôi lên ngồi trên xe lúc 8 giờ sáng. Tính ra, tôi đi 63 km mất hết hai giờ hai mươi phút!

Một lúc sau nó dẫn đến một người đàn ông cỡ tuổi nó, vừa vỗ vai người đó vừa nói:

– Thằng này tên Chín, ở cùng đơn vị với con hồi trước. Nó đang hoang lắm, ông Hai. Mà ông Hai về đâu vậy?

– Ông về nhà thằng cháu ở khu Đại học Phú Thọ.

Thằng Đực lại vỗ vai bạn:

– Tao giao ông Hai cho mày đó. Tính tiền cho có tư cách nghe mậy.

– Yên chí.

Vừa nói thằng Chín vừa cầm ba lô của tôi:

– Ông Hai đi theo con.

– Ủa? Xe của cháu đâu?

– Dạ để ngoài kia, chớ

đâu được phép đem vô đây, ông Hai. Cấm mà!

Vậy là mấy phút sau, tôi "ôm" về nhà thằng cháu. Đó là lần đầu tiên tôi đi xe ôm.

oOo

Ở thành phố, người ta thường đi xe ôm, nếu chỉ đi có một mình. Xe ôm rẻ hơn xe taxi nhiều và nhanh hơn nhờ nó lòn lách dễ. Biết như vậy nên sáng hôm sau tôi ra đường đón xe ôm để đi thăm bạn bè. Nếu xích lô và taxi dễ "nhận diện" nhờ hình dáng và chữ "taxi" bên hông, thì xe ôm rất khó biết. Bởi vì trên đường lúc nào cũng đầy người chạy Honda, chạy xuôi chạy ngược, không có dấu hiệu đặc biệt gì hết thì biết ai "ôm" hay ai không "ôm"? Nếu xe ôm được sơn một màu ấn định, hay người lái xe có gắn một cái gì trên ngực trên lưng, hay ít ra cũng đội nón kết có in hai chữ "xe ôm" thì dễ cho mình nhìn ra, để ngoắc cho đúng. Đằng này, ai cũng như ai.

Ngoắc đại mấy lần thấy "trật chìa", tôi bèn đổi "chiến thuật". Tôi bước ra đứng trên mép vỉa hè, mặt làm ra vẻ dáo dác nhìn xuôi nhìn ngược như đang tìm xe ôm trong luồng người chạy Honda. Thấy một người vừa chạy vừa nhìn dài dài theo phố, tôi mừng rỡ vẫy tay ra dấu. Anh ta chạy luôn. Vậy là anh ta đang tìm cái gì khác chớ

không phải tìm khách hàng. Tôi lại làm bộ dáng dác cho người khác để ý. Lần này có một ông tấp vô, mỉm cười hỏi :

– Đi không ông Hai?

Tôi gật đầu, nói địa chỉ, trả giá – căn cứ trên giá đi hôm qua – rồi ôm đi (Gọi là “ôm” chớ hành khách không có ôm người lái. Nhiều người không biết, cứ nghĩ rằng trèo lên xe là phải ôm! Cho nên, khi trở về Paris thuật lại vụ đi xe ôm, vợ tôi hỏi: “Có đàn bà lái xe ôm hông?”)

Trên đường, xe chạy như loạn. Hai luồng ngược chiều nhau lấn ép lòn lách, bóp kèn như điên! Thấy tai nạn có thể xảy ra bất cứ lúc nào!

May quá, ông lái xe của tôi – khá trọng tuổi – chạy từ tốn. Ông cứ men theo lề mà chạy và đặc biệt là không nghe ổng bóp một tiếng kèn! Ngạc nhiên, tôi hỏi :

– Sao ông không bóp kèn?

– Bóp cho ai nghe? Ai cũng bóp kèn hết, rền trời. Mình có bóp cũng vô ích!

Ngừng một chút rồi tiếp:

– Cứ làm thình như vậy mà người ta để ý. Người ta nghe mình làm thình!

Rồi ông ta cười ha hả. Tôi cũng bật cười theo. Khoái quá, tôi vỗ vai ổng:

– Hay! Hay!

Rồi không kềm được, tôi hỏi thẳng:

– Hồi trước ông làm gì?

Ngần ngừng một lúc, ổng mới nói:

– Dạ, làm giáo viên.

– Dạy trường nào vậy?

– Dạ, trường trung học X.

– Dạy trung học sao gọi là giáo viên được? Phải gọi là giáo sư chớ.

– Xin lỗi ông. Hồi nãy nhìn ông tôi đã đoán ra ông là Việt Kiều. Bây giờ, ông hỏi như vậy đúng là ông không phải người ở trong nước. Bây giờ, đi dạy học cao thấp gì cũng gọi là giáo viên ráo. Muốn được gọi “giáo sư” phải được “Hội Đồng Chức Danh Giáo Sư Nhà Nước” xét duyệt hồ sơ. Khi họ công nhận, họ cấp cho mình chức danh giáo sư. Chừng đó, mình mới được gọi là giáo sư. Ông hiểu không?

Tôi nhớ lại tôi có một người bạn hồi đó cũng dạy trường trung học X. Tôi nói:

– Tôi có một người quen cũng dạy ở trường X nữa. Ông tên Nguyễn Văn Y.

Giọng ông xe ôm có vẻ như reo lên:

– Anh Y dạy lý hoá. Ảnh mọt mọt dễ thương lắm. Lúc nào cũng thất cà vạt đen!

Ông xe ôm nói đúng. Như vậy ổng là giáo sư thiệt, không phải ổng ba xạo. Tôi bỗng nghe một xúc động dâng tràn lên ngực. Tôi đặt một tay lên vai ông ta, muốn nói gì đó thật nhiều. Nhưng sao tôi không tìm ra được lời,

tiếng nói bị nghẹn ngang trong cổ. Tôi chỉ biết bóp nhẹ vai của ổng, cái vai bây giờ tôi mới thấy là gầy. Chắc ổng hiểu cử chỉ của tôi nên làm thình. Tôi bóp vai ổng mà tưởng chừng như tôi đang bóp vai một người bạn cố tri, tưởng chừng như tôi đang mân mê một cái gì trân quý của thời cũ. Tôi như thấy lại được cái thời đã mất đó với những giá trị tinh thần của nó, cái thời mà nhà giáo dù nghèo cũng chưa đến nỗi phải chạy xe ôm như bây giờ.

Ông xe ôm im lặng lái xe. Tôi im lặng nhìn cảnh tượng xô bồ hỗn tạp trên lòng đường phố. Bàn tay tôi vẫn đặt trên vai ông ta như để giữ thăng bằng. Sự thật, tôi muốn giữ nguyên như vậy để ổng cảm nhận rằng giữa ổng và tôi không có một sự cách biệt nào hết. Không có người lái xe ôm, không có khách đi xe ôm. Mà chỉ có hai thằng bạn...

Bỗng ở phía ngược chiều, một người đàn ông lái Honda nhìn về phía bên này gọi to: “Thầy! Thầy!”. Tôi thấy anh ta chật vật lòn lách quay đầu xe lại, chạy theo chúng tôi. Chừng đến ngang nhau, anh ta hôn hờ:

– Thầy mạnh hả thầy?

Giọng ông xe ôm cũng vui vẻ:

– Ồ! Mạnh ! Cám ơn! Em đi đâu vậy?

– Dạ! Em chạy áp-phe. Thấy thầy em nhìn ra được liền hà! Tụi thằng A thằng C nói có gặp thầy nên em thường để ý kiếm, bây giờ mới gặp. Mừng quá, thầy!

– Ồ! Cám ơn! Hai mươi mấy năm mà tụi em còn nhớ tới thầy là thầy vui rồi.

– Làm sao quên được, thầy? Hồi đó, thầy là thần tượng của tụi em mà!

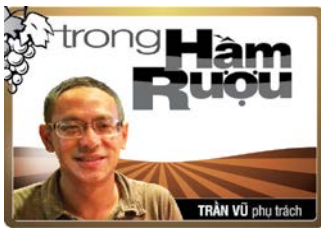
Ông xe ôm làm thình. Chắc cả một dĩ vãng đang được quay nhanh lại trong đầu. Tôi bóp nhẹ vai ông ta, chia sẻ.

Hai thầy trò vừa lái xe vừa nói chuyện với nhau một lúc rồi người đó xin phép “đi làm ăn”. Chúng tôi im lặng, tiếp tục đoạn đường còn lại. Sự im lặng nào sao cũng nói thật nhiều ...

Đến nhà anh bạn tôi, tôi trả tiền cuộc xe ôm mà không dám cho thêm như tôi đã làm hôm qua với thằng Chín. Tôi muốn ông ta thấy rằng tôi vẫn kính trọng ông ta, vẫn xem ông ta là một giáo sư. Ông ta nhìn tôi mỉm cười. Chúng tôi bắt tay nhau, cái bắt tay đó ngầm nói lên rằng, dù cuộc đời có vĩ đại đến đâu, mình vẫn giữ được cái tình người trân quý của thời cũ.

Lần đi xe ôm đó tôi nhớ hoài đến bây giờ. Viết lại mà vẫn còn nghe xúc động.

TT

“Tôi mong mỗi người đọc sách, bất cứ là quyển sách nào. Xin hãy đọc bằng lòng yêu chuộng văn chương, kể đó là bằng tấm lòng mở ra chứ không khép lại. Hãy đọc sách vì lòng yêu chữ nghĩa. Hãy để những ông chính ủy, những người bảo vệ chính nghĩa, bất cứ là chính nghĩa nào ở bên ngoài những quyển sách văn chương.”

(Hoàng Khởi Phong)

PHỎNG VẤN HOÀNG KHỞI PHONG

“Tôi chỉ là người kể chuyện”

NGUYỄN HỒNG ANH thực hiện

Nhà văn Hoàng Khởi Phong xuất thân là một nhà văn quân đội, những bài thơ đầu tiên được viết khi ông là sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hòa (VNCH). Cho đến trước thời điểm 1975, ông có 13 năm sống đời lính và trong đó có 6 năm phục vụ trong các trại tù binh, nên có dịp quan sát người lính của cả hai phía. Năm 1975, ông tị nạn sang Mỹ. Sau một thời gian ổn định kinh tế cho bản thân và đại gia đình ở Việt Nam, ông quay trở lại hoạt động văn học, từng làm chủ bút tờ “Văn học” - một trong những tờ báo nổi tiếng thời bấy giờ trong cộng đồng văn học Việt Nam ở hải ngoại - và viết văn. Một số truyện ngắn và đặc biệt là hồi ký “Ngày N+” của ông gây tiếng vang vì kể lại những tình tiết chân thật, sống động của bối cảnh miền Nam những ngày cuối cùng của tháng 4/1975, từ góc độ người trong cuộc. Năm 1995 ông trở về Việt Nam lần đầu tiên. Hiện ông sống tại Sài Gòn.

N.H.A: Trước 1975, thi đàn có một nhà thơ Hoàng Khởi Phong, với hai tập “Mặt trời lên” (1967) và “Phục hồi quyền chức làm người” (1971); sau 1975, nhà thơ đã nhường chỗ cho nhà văn Hoàng Khởi Phong, khởi đầu với Hồi ký “Ngày N+” và các tập truyện ngắn, tiểu thuyết. Vì sao lại có sự lựa chọn ban đầu và thay đổi về sau như vậy?

H.K.P: Thực sự ra, muốn làm một nhà thơ thì anh phải trói chặt thân thể anh vào đất nước của anh. Thoạt kỳ thủy, tôi làm tập thơ đầu tiên từ năm 1967, nhưng sau 1975 khi tôi sang Mỹ thì hồn thơ không còn, vì mình bị chặt lìa khỏi quê cha đất tổ. Mình sống nhưng thực ra là mình ngồi ở lê đường nhìn người ta sống; đời sống ở Mỹ, thực ra là sống nhờ, sống tạm, còn hồn của mình thì vẫn lẫn khuất

ở nước Việt, mà một khi anh đã xa rời đời sống của chính anh thì anh đừng nên làm thơ nữa. Đó là lý do tôi dừng lại việc làm thơ. Nhưng máu chữ nghĩa thì vẫn cứ còn, nên sau một thời gian chừng 15 năm phải đi làm việc kiếm sống, trợ giúp gia đình, thì tôi trở lại làm báo và viết văn.

N.H.A: Ông có thể kể một số hoạt động của ông xoay quanh công việc làm báo?

H.K.P: Tờ “Văn học” ra đời ở nhà tôi vào 1985, với chủ nhiệm là anh Võ Phiến, chủ bút là anh Lê Tất Điều, tổng thư ký là Nguyễn Mộng Giác, còn tôi là chủ nhiệm trên giấy tờ. Ra được khoảng 10 số thì xảy ra vụ “Mùa biển động”, trong tác phẩm đó Nguyễn Mộng Giác mô tả một nhân vật đại uý nhảy dù có đeo sợi

dây xâu lỗ tai khô của Việt Cộng, liên bị các cựu lính nhảy dù người Việt ở Mỹ phản đối. Khi bị phản đối như vậy, Võ Phiến và Lê Tất Điều đề nghị Nguyễn Mộng Giác viết lời trần tình, anh Giác không đồng ý, nói rằng, thứ nhất đó là sự thật lịch sử, thứ hai đó là sự thật đời sống, nên anh không cải chính. Thế nên anh Phiến và anh Điều rút ra khỏi tờ báo, anh Giác trở thành chủ nhiệm, còn tôi là chủ bút cho tờ “Văn học”. Sau đó tôi từ L.A lên San José làm việc nên xa rời tờ “Văn học”. Tờ báo lúc đó có Cao Xuân Huy làm tổng thư ký, chủ bút là Trịnh Y Thư, Nguyễn Mộng Giác vẫn là chủ nhiệm. Thời gian sau thì anh Đỗ Ngọc Yến rủ tôi làm cho tờ báo “Người Việt”.

Một việc khác: Năm 1989, Cao ủy Liên Hợp Quốc về Người tị nạn đóng cửa hết các trại tị nạn. Thế là những quốc gia khác họ tuân thủ và thực hiện rất nhanh theo lệnh của Liên Hợp Quốc, trong khi đó tại Phi Luật Tân, còn khoảng 2,000 thuyền nhân người Việt kẹt lại. Họ thanh lọc lần cuối cùng, người nào tị nạn chính trị mới được đi, người nào tị nạn kinh tế thì bị trục xuất. Nhờ có một sơ tên là Pascal Lê Thị Trứ vốn quen thân với Tổng Giám mục Manila, đã nhờ can thiệp để giữ hai ngàn người tị

nạn đó lại và sẽ xem xét trục xuất sau cùng. Cho đến tận 13 năm sau, khoảng năm 2002, tôi là người làm báo, nghe được tin nên đã đi cùng với 15 vị luật sư người Việt Nam, trong đó có luật sư Trịnh Hội và Nguyễn Cao Kỳ Duyên sang đó, bổ sung hồ sơ của từng người một, để cải biến từ tị nạn kinh tế sang tị nạn chính trị. Kết quả là khoảng 1,800 người đi được sang Canada, Mỹ, Pháp, Úc... còn 200 người còn lại thì hoặc là họ lấy vợ/ chồng là người Philippines, hoặc họ phạm pháp tại đó nên ở lại. Đó là đợt tị nạn cuối cùng. Những người này họ vẫn giữ liên lạc với tôi khá lâu về sau.

N.H.A: Từng cùng làm việc, tiếp xúc nhiều với những thế hệ nhà văn miền Nam như Võ Phiến, Nguyễn Mộng Giác, Nhật Tiến, Trương Vũ ... ông có thể kể vài kỷ niệm với họ?

H.K.P: Chúng tôi chỉ toàn kỷ niệm đẹp. Giới cầm bút xa quê hương không có nhiều, nên hầu như đều giao thiệp với nhau. Tôi nhớ hồi làm tờ “Văn học”, trong những số đầu, bao giờ cũng vậy, mỗi một tháng phát hành số báo thì đều làm ở nhà anh Nhật Tiến, anh ấy làm một bữa ăn đón các bạn hữu. Lúc đầu gọn ghẽ lắm, người viết ở hải ngoại không bao nhiêu, tạp chí về văn học chỉ có tờ Văn của anh Mai Thảo và tờ “Văn học” của

chúng tôi, sau có thêm tờ “Hợp lưu” của anh Khánh Trường. Tờ Văn của anh Mai Thảo có một số độc giả ổn định, là những người yêu văn của anh ấy và yêu quý nhân cách của anh. Mỗi một số báo, anh Mai Thảo in khoảng 300-400 số, và tiêu thụ được khoảng 200 số. Còn tờ “Văn học”, lúc in nhiều nhất cũng được khoảng 700 số. Tờ này không đảm bảo được tài chánh như tờ Văn, nhưng có một số mạnh thường quân, như anh Trương Vũ ủng hộ.

N.H.A: Từng là chủ nhiệm kiêm chủ bút của tờ “Văn học” từ cuối thập niên 1980, chắc hẳn ông có dịp quan sát đời sống sinh hoạt văn chương hải ngoại ở độ gần. Theo ông, đóng góp lớn nhất của văn học hải ngoại tại Mỹ từ sau 1975 là gì? Và đâu là điểm bất cập nhất của dòng văn học này?

H.K.P: Điểm bất cập là sự bảo thủ của giới cầm bút, đó thật sự là sức trì lại bước tiến của dân tộc. Đối với tôi, một quốc gia chia đôi thì bằng mọi giá phải thống nhất đã, còn cứ chia đôi mãi thì sẽ còn chiến tranh mãi, sẽ còn thù hận mãi. Tôi là một trong những người có cái nhìn thoáng, cởi mở trong chuyện này. Trong bài phát biểu của tôi cho cuộc hội thảo văn học tại Seattle Public Library năm 1995, tôi có nói thế này: “...cái đích mà nhà văn nhắm tới là

những tấm lòng đã khép lại, thành quách mà nhà văn phải triệt hạ là những suy nghĩ tri tri, lỗi thời. Đây là trận đánh giữa nhân ái và bạo lực, giữa tha thứ và cố chấp, giữa lương thiện và bất lương, giữa chân thật và giả dối, giữa sáng suốt và tăm tối, giữa thiện và ác... Sẽ không có máu đổ trong trận chiến này. Nơi trang sách mở ra, chỉ có tấm lòng của những nhà văn hiển hiện” (*).

Có một chuyện là, khi tôi làm chủ nhiệm tờ “Văn học”, nhà xuất bản Lê Trần in cuốn “Trăm hoa vẫn nở trên quê hương”, do Nhật Tiến chủ biên, tôi có viết một bài khá quan trọng về những nhà văn phản kháng trong nước, như Dương Thu Hương, Nguyễn Huy Thiệp. Quyển đó đã gây ra một tranh cãi lớn trong diễn đàn văn chương Việt ở hải ngoại, vì một bên cho là phản kháng giả, còn bên của tôi cho đó là phản kháng thật. Tôi dùng 3 số báo “Văn học”, với rất nhiều người viết bài (như Nhật Tiến, Đỗ Thái Nhiên, Thân Trọng Mẫn, Nguyễn Mộng Giác...) để cổ vũ cho sự phản kháng đó. Tranh luận mãi không chấm dứt được, tới số thứ tư tôi mới nói đây là vấn đề lâu dài, còn đương diễn ra ở trong nước, nên tranh cãi thêm cũng không để làm gì.

Còn nói về đóng góp của văn học hải ngoại,

thì phải nhìn qua nhãn quan chính trị. Sau 1975, thành phần viết văn chủ lực của Việt Nam tách ra làm hai: một nửa ở trong nước, một nửa đi ra ngoài. Trong hoàn cảnh này, văn học vẫn chia ra làm hai dòng, tất nhiên, về dòng văn học trong nước, các nhà văn đi theo một hướng nhất định, còn văn học hải ngoại có sự tự do hơn; nhưng theo quan điểm của tôi, trong tương lai, có thể sớm hay muộn, tất cả tác phẩm viết bằng tiếng Việt ở hải

ngoại vẫn và sẽ quay trở lại trong nước, nhập vào dòng chính, chứ không còn là dòng riêng. Những quan điểm của văn học hải ngoại, chẳng hạn về chiến tranh, khác với dòng chính trong nước sẽ bổ sung cho văn học Việt Nam nói chung.

N.H.A: Trong nhiều truyện chiến tranh của ông, một nhận thức chung nơi những người lính - dù ở phe nào - là cuộc chiến tranh họ đang/ đã tham chiến là cuộc chiến huynh đệ tương tàn, kẻ thù bên

kia cũng cùng chung dòng máu với mình. Nhận thức đó đã có trong ông khi ông còn ở trong quân đội, hay mãi sau này khi chiến tranh đã đi qua?

H.K.P: Ngày tôi làm trưởng ban giám thị của trại tù giam lính Bắc-Việt ở Phú Quốc, lâu lâu người ta xét phòng giam, tôi đã được đọc hàng trăm cuốn nhật ký, hàng trăm cuốn thơ của tù binh cộng sản. Tôi thấy tâm hồn Việt Nam, dù là quốc gia hay cộng sản thì đều có hồn cốt nào đó

giống nhau, không có sự thù hận kiểu tao sống thì mày chết. Chẳng qua là tai trời ách nước, sự chia cắt đất nước là do hoàn cảnh chiến tranh. Tôi không nghĩ rằng do ý thức hệ xã hội chủ nghĩa hay ý thức hệ quốc gia mà người Việt Nam phải thù hận nhau. Tâm hồn người Việt bản chất là thuần phác và nhân ái.

Tôi kể một câu chuyện có thật. Trước khi miền Nam có các trại tù binh chiến tranh, khi đánh nhau mà bắt được tù binh thì mang vào nhà lao hàng tỉnh. Điều này rất nguy hiểm vì tù binh dễ tiếp xúc, tuyên truyền với những tù nhân đầu trộm đuôi cướp ở miền Nam. Năm 1965, VNCH nhìn ra điều đó nên thành lập các phái đoàn đi gom hết tất cả tù binh cộng sản trong các nhà lao hàng tỉnh. Tôi đến nhà lao Buôn Mê Thuật thì gặp một người tên là Nguyễn Nam, mới 17 tuổi. Tôi thấy đó là một cậu bé nhà quê, không có vẻ gì là sắt máu. Tôi nhận anh ấy và đưa về nhà lao Pleiku. Trước khi giao cho ban tiếp nhận tù binh, tôi hỏi Nguyễn Nam là, “em có tiền không”. Tất nhiên anh ấy làm gì có tiền. Tôi nói: “Chuyện em về hay gặp lại người thân thì còn xa vời, mà em ở đây nhiều khi đau ốm, cần một viên thuốc cảm, hay cần mua thuốc hút không có, thôi thì anh vừa mới

lãnh lương (lương trung ury của tôi lúc đó khoảng 7-8 ngàn), nên anh biếu em 1 ngàn”. Về sau anh ấy tồn tại được, qua trao đổi tù binh và trở ra Bắc, rồi cũng trở thành người viết văn. Trước khi tôi về nước, thỉnh thoảng anh ấy có liên lạc với tôi qua email, nói: “Em nhớ anh lắm, em nhớ số tiền anh cho em, giúp em không biết bao nhiêu việc sau này”.

N.H.A: Bản thân ông là một người lính 13 năm trong quân ngũ, nhân vật người lính VNCH trong sáng tác của ông chân thực và sinh động. Theo ông, hình tượng người lính VNCH trong truyện của ông có gì khác với người lính VNCH trong truyện các nhà văn khác?

H.K.P: Cũng có khác. Tôi không phải là người quá khích, nên nhìn chiến tranh sau khi đã đi qua, tôi nghiệm ra được một điều: con người ta đã phải mặc cái áo đồng phục nhiều lắm. Chiến tranh mãi rồi cũng phải có lúc tàn, nên tôi giảm thiểu mức độ thù hận càng nhiều càng tốt. Trong chiến tranh có nhiều sự đau lòng, chẳng hạn như hai người lính thân với nhau mà một người bị bắn chết thì người kia phải coi bên kia là kẻ thù thôi, phải trả thù cho bạn thôi. Nhưng tôi không phải là người như vậy. Tôi vẫn làm đầy đủ bổn phận người lính của miền Nam nhưng tôi

không đến độ hạo sát. Nhận thức đó cũng đi vào trong văn chương.

N.H.A: Tác phẩm của ông xây dựng nhiều nhân vật ở nhiều vị trí xã hội, hoàn cảnh chính trị khác nhau, và nét riêng là những nhân vật này không “diễn hình” so với hình tượng văn học phổ biến: đó là người lính Bắc Việt nghèo khổ, đi ăn xin (truyện “Lộn mủ”), người lính Mỹ từ ái, thích làm thiện nguyện (“Thư không người nhận”), người Việt xấu xí trên đất Mỹ (“Những thầy người biết đi”) ... Đó là sự xây dựng có chủ ý tìm một lối đi riêng? Hay thật sự những nhân vật kiểu này diễn hình/ phổ biến trong đời thực hơn ta nghĩ?

H.K.P: Có lẽ là tôi may mắn bắt gặp những người cũng hơi đặc biệt trong đời sống. Những nhân vật của tôi phần lớn là những người tôi đã gặp đâu đó ngoài đời. Tôi cho là nhà văn mà vô đầu bút tai nghĩ tưởng ra nhân vật thế này thế kia là vớt, chúng ta có hàng tỉ mẫu người trước mặt, cứ việc mô tả họ một cách tự nhiên thôi. Một nhà văn quan trọng nhất là đi và sống. Anh phải đi nhiều và anh phải sống nhiều để viết THẬT nhất những gì anh nhìn thấy.

N.H.A: Ông có nghĩ để tài chiến tranh Việt Nam nên tiếp tục được khai thác trên văn đàn hay nên lui về quá khứ?

H.K.P: Thực tâm thì tôi

muốn nó lui về quá khứ, nhưng các tác phẩm đã qua chưa nói được đủ, cần tác phẩm nói đủ để chấm dứt nó.

Qua thời gian, mọi thứ sẽ phai đi. Thế hệ chúng tôi, nhất là những người trực tiếp cầm súng nằm xuống thì thù hận sẽ phai mờ bớt, chúng ta có thể đón một nền văn nghệ cởi mở hơn. Nhưng tất nhiên, di chấn vẫn còn nhiều, với thế hệ sau nữa. Tôi mong một điều là guồng máy chính trị nói lỏng ra, để sự chống đối bớt đi.

N.H.A: Cuốn tiểu thuyết lịch sử “Người trăm năm cũ” của ông viết về Hoàng Hoa Thám và cuộc khởi nghĩa Yên Thế chống Pháp. Vì sao ông lại quay trở về một cuộc chiến cũ với một người anh hùng thời trước?

H.K.P: Vào lúc tôi quyết định viết cuốn này là năm 1983. Lúc đó tôi nghĩ nếu tôi viết mãi những truyện ngắn mà tôi ngồi ở lề đường của Mỹ quan sát được thì nó không thực tế, cần phải có một tác phẩm dài hơi đi sâu vào trong lòng dân tộc. Thế là tôi quyết định viết một tác phẩm lịch sử. Tôi nghĩ đến 100 năm trước, điều gì đã xảy ra ở trong nước, ở năm 1883 – đó là cuộc khởi nghĩa của Hoàng Hoa Thám – thế là tôi đặt tên tác phẩm là “Người trăm năm cũ”.

Để thu thập tài liệu, tôi về Việt Nam lần đầu

năm 1995 sau 20 năm. Tôi nhớ tôi ở nhà nghỉ tại Bắc Giang, hàng ngày thuê một ông xe ôm, nhờ chở đi khắp vùng Yên Thế từ 7g sáng đến 6g chiều, trả cho ông 150 ngàn, bao ăn. Cứ thế một tháng trời. Khi sang Tây lại, tôi lại may mắn tìm được một tấm bản đồ in năm 1905 ở vùng Bắc Giang, Yên Thế, nên tên địa danh tôi sử dụng trong tác phẩm là chính xác của thời điểm đó.

Sau 3 năm thu thập tài liệu, tôi ngồi xuống viết trong 2 năm nữa. Quyển sách đó tôi chia mất 5 năm trong phần đời của mình.

N.H.A: Ông có thể đưa ra định nghĩa về nhà văn Hoàng Khởi Phong?

H.K.P: Tôi chỉ là người kể chuyện. Ngày xưa ở trước các cổng trường bên Tây thường có những người sống bằng nghề kể chuyện, gọi là “raconteur”. Tôi nghĩ tôi cũng chỉ là một anh raconteur, nhưng khác anh raconteur kể chuyện ngắn thì câu chuyện của tôi dài hơi hơn.

N.H.A: Ông có đang dự tính cho một tác phẩm mới?

H.K.P: Tôi đang ấp ủ một tác phẩm, về Việt Nam, về những chuyến tôi đi giang hồ, ngủ lại khắp 64 tỉnh thành ở Việt Nam. Đó sẽ là một tác phẩm ký.

NHA

(SÀI GÒN, 15 THÁNG 2-2023)

BẢO HUÂN

Điệu **valse** mùa cũ

VƯƠNG HOÀI UYÊN
ATLANTA, USA

Tiếng nhạc đang đi điệu bebo. Không khí sàn nhảy đang sôi động vì điệu nhạc và vì phòng nhảy đang vào thời điểm đông khách nhất. Nhi đưa tay làm động tác từ chối kèm theo lời xin lỗi khi một kép trẻ đến mời chị nhảy. Điệu bebo làm chị mệt, mỗi khi nhảy xong điệu này chị thường thở dốc, trái tim bệnh hoạn của chị không hợp với điệu nhảy sôi động này. Lúc này từ hàng ghế dành cho kép nhảy, Duy cũng ngồi yên, hai tay vòng lại vì phòng nhảy hơi lạnh. Mái tóc mới cắt, áo trắng và cặp kính cận làm Duy có vẻ một sinh viên hơn là một kép nhảy. Khi mới theo bạn bè đến nhảy ở vũ trường này, Nhi để ý đến Duy vì thấy Duy trông có vẻ hiền lành. Cậu cũng không vồ vập mời khách như những kép nhảy khác. Vũ trường này có 6 kép nhảy nhưng nổi đình đám nhất có lẽ là Quân.

Quân khoảng trên 40

tuổi, không còn trẻ như đám kếp nhảy đàn em, nhưng bù lại, anh cao to đẹp trai, lúc nào cũng ăn mặc chải chuốt nhất. Quân có nhiều khách ruột thường là các quý bà giàu sang thường bỏ nhiều tiền nên trông lúc nào cũng có phong cách tự tin pha một chút kiêu hãnh. Thành cũng như Duy – những kếp trẻ thuộc loại ít khách hơn. Thành và Duy thường chậm chạp hơn trong việc mời khách. Có lẽ họ ngại khi nhăm chừa khách có thể từ chối.

Nhiều đêm Nhi đến đây nhảy vì nhu cầu giải trí và nhu cầu thể dục theo lời khuyên của bác sĩ. Khiêu vũ rất lợi cho tim mạch và trí não – nhất là những người lớn tuổi như chị. Nhảy xong một bài tango – điệu nhảy mà Nhi rất thích, bài tiếp theo là điệu samba nên Nhi không tham gia. Nhi đến ngồi bên Duy:

- Cô thấy bên kia có một bàn nữ, sao con không mời họ nhảy?

Duy cười hiền:

- Họ kén kếp nhảy lắm cô. Con có mời một lần nhưng họ từ chối nên con không mời nữa.

Thì ra là vậy. Có loại khách nhảy kén kếp. Có loại không kén kếp nhưng lại bỏ ít tiền nên đến vũ trường thường chỉ ngồi xem người ta

nhảy, vì bị kếp từ mặt không thêm mời. Kếp ở đây cũng như hầu hết kếp của các sàn nhảy khác trong thành phố, phần lớn họ hành nghề kếp nhảy như một công việc tay trái. Ban ngày có thể họ là tài xế lái xe chở hàng hoặc lái xe cho một giám đốc công ty hoặc một đại gia nào đấy. Cũng có thể họ là một sinh viên nghèo đi làm thêm vào ban đêm để kiếm tiền chi tiêu vào việc học hành. Duy thuộc loại này. Một đêm trời mưa to, vũ trường vắng khách, Duy ngồi hí hoáy bấm điện thoại giải trí chờ dứt mưa để ra về. Nhi rủ Duy ra phòng ngoài uống cà phê vì tiếng nhạc ồn ào khó lòng nói chuyện:

- Con có bạn gái chưa?

- Bọn con cũng mới tìm hiểu thôi cô à.

- Sao không dắt bạn gái đi nhảy?

Duy cười nhe chiếc răng khểnh trông ngộ nghĩnh:

- Cô ấy không biết nhảy đâu cô. Con cũng chỉ học lại từ một anh bạn. Cũng may là con có khiếu nên biết nhanh. Vả lại, đi nhảy để kiếm tiền lại còn dắt bạn gái theo thì còn làm ăn gì được.

- Thu nhập từ việc làm kếp nhảy có đủ sống không con?

Duy lắc đầu:

- Như cô thấy đấy. Có

hôm phòng nhảy đông khách, có hôm ế ẩm, nhất là vào mùa mưa. Thu nhập bấp bênh lắm. Lại có khi đông khách nhưng phần lớn họ đi có đôi có cặp thì kếp nhảy cũng ngồi không.

- Vậy chắc con phải làm thêm một nghề nữa?

Duy xoay xoay ly cà phê trong tay:

- Ban ngày ngoài giờ học con còn phải đi làm gia sư. Tết này con cũng không về vì còn phải đi làm thời vụ Tết.

Nói câu này mặt Duy buồn buồn. Tự nhiên Nhi xót xa nhớ lại thời sinh viên nghèo khó của mình và Nam cũng từng ở lại thành phố để làm việc vào dịp Tết như Duy bây giờ. Cũng đã mấy chục năm rồi nhưng Nhi vẫn nhớ cái cảm giác hụt hẫng của mình khi nhìn các bạn lần lượt về quê ăn Tết với gia đình, còn mình thì đành lòng ở lại. Ngày ấy không có điện thoại như bây giờ để có thể gọi về nghe tiếng nói của ba mẹ hay các em cho đỡ nhớ. Cũng may là còn có Nam. Nhưng thời gian họ gặp nhau cũng ít. Nhi làm công việc ban ngày, Nam chạy bàn cho một tiệm ăn cả ngày lẫn đêm. Tối giao thừa, hai giờ sáng Nam mới về đến nhà, người phờ phạc mệt mỏi, anh gõ cửa phòng trọ của Nhi lúc Nhi đang ngồi tư lự tưởng tượng

ra giờ phút giao thừa ở nhà mình. Nam ôm bờ vai Nhi khi cô rơm rớm nước mắt khóc:

- Thôi mà em. Năm mới khóc là xui cả năm đó nghe. Mai mốt đi lấy chồng không được ăn Tết với ba mẹ cũng khóc sao!

Rồi Nhi và Nam đi lang thang trong đêm trừ tịch, nghe những tiếng động cuối cùng của thành phố nửa đêm về sáng: Tiếng chổi khua sột soạt của những người phụ quét đường, tiếng gọi nhau của những người bán hoa Tết đang thu dọn những chậu hoa còn lại, những tiếng than thở và cả tiếng khóc của những người phụ nữ gặp năm bán hoa ế ẩm, tiếng thở một nhọc của hai mẹ con người hành khất đang ngủ vật vèo trên chiếc ghế đá công viên ... Nhi thấy lòng se thắt trước những cảnh đời lắm than, trong đó có những người như cô và Nam. Hai người đi lang thang qua một vũ trường hãy còn mở cửa, tiếng nhạc của một bản valse vọng ra thật quyến rũ tha thiết: “Một dòng sông xanh, một dòng tràn menh mông, một dòng sâu mấy kiếp, một dòng tình tha thiết...”^{*} Tiếng nhạc dập dìu với những bóng người ôm nhau quay cuồng theo tiếng nhạc trong một thế giới của những người giàu

sang. Chỉ cách nhau trong gang tấc đã có hai thế giới hoàn toàn cách biệt: Thế giới của tiếng cười và thế giới của tiếng khóc!

Sinh ra trong một gia đình đông con và khá nghèo, Nhi và các anh em trong gia đình thường ít tham dự vào những cuộc vui của bạn bè. Bởi vì đến đây người ta thường chưng diện những bộ quần áo đắt tiền chứ không phải là bộ đồng phục hàng ngày đi học. Đến đây Nhi sẽ thấy cái nghèo của mình không biết che giấu vào đâu. Cho nên dù bạn bè lôi kéo, thậm chí năn nỉ, Nhi cũng từ chối mặc dù rất thích. Tuổi trẻ mà, cuộc vui nào cũng tràn đầy sức hấp dẫn. Có lần vào cuối năm học lớp 12, thời kỳ đó Nhi thâm yêu Dũng - bạn trai cùng lớp con nhà giàu. Khi Dũng tổ chức liên hoan chia tay và tha thiết mời Nhi đến dự trước khi Dũng đi du học nước ngoài, Nhi cũng từ chối. Cô nhớ cái cảm giác đau xót khi chiều hôm đó mẹ sai đi chợ ngang qua nhà Dũng, nghe tiếng nhạc và tiếng bạn bè vui đùa ca hát từ trên sân thượng vọng xuống, cô đã cắn môi để khỏi bật ra tiếng khóc. Nhi cũng nhớ khuôn mặt đứa em trai kể buồn xó khi Tết năm đó được mẹ may cho cái quần tây mới,

chiều Ba Mươi dùng bàn ủi than ủi đồ (thời đó còn chưa có bàn ủi điện), vì bàn ủi quá nóng đã cháy sém đến gần rách một vạt nơi ống quần. Nhìn đứa em buồn ngẩn ngơ, Nhi đã ứa nước mắt và thấy mình bất lực. Khi Nhi là sinh viên, đứa em trai kể thi rớt đại học và bỏ học đi làm xa. Nó nói với Nhi: “Em phải đi thật xa chị ạ. Đến nơi không ai biết mình là ai. Ở đây sống mãi trong cảnh nghèo nhục lắm!” Chỉ ít lâu sau, đứa em qua đời vì một tai nạn lao động. Nhi nhớ mãi đôi mắt hé mở của em, dù người thân đã vượt đến mấy lần em vẫn không nhắm mắt.

Sau này cuộc sống đã đổi thay, gia đình Nhi đã vượt qua được cái nghèo, Nhi vẫn đau xót nghĩ đến đứa em trai bất hạnh với những ký ức đau lòng. Những điều mơ ước trước kia tưởng như không thể nào thực hiện được bây giờ thì lại dễ dàng như một cái búng tay.

- Mưa thế này chắc không ai đi nhảy đâu, về thôi cô.

- Chạy xe cẩn thận nghen con.

Duy đứng dậy, Nhi nhìn theo bóng dáng mảnh khảnh của chàng trai lao đi trong màn mưa trắng xóa, Duy thường chạy xe thật nhanh vì

nhà trọ cách vũ trường hơn 10 cây số. Lúc này những kếp nhảy khác cũng lục tục ra về. Lúc ngang qua Nhi, Thành - một kếp nhảy trẻ - mỉm cười chào. Thành vốn là người miền Tây, gia đình sống bằng nghề nuôi cá hồ. Không may cá chết hàng loạt, nợ nần chồng chất. Ba Thành bán nhà, bán các ao cá vẫn không trả hết nợ, cả nhà chạy lên Sài Gòn trốn sự truy nã của các con nợ. Em gái Thành vẫn còn đi học. Thành làm nghề kếp nhảy để nuôi gia đình. Thành nói kiếm được đồng nào em cũng gom góp đưa hết cho mẹ. Thành ồm và hơi nhỏ con, đặc biệt bàn tay lúc nào cũng ướt át mồ hôi gây cảm giác khó chịu cho người nhảy cùng. Nhi nhớ Quỳnh - bạn Nhi - có một lần duy nhất nhảy với Thành đã không nén được cảm giác khó chịu, và từ đó Quỳnh đã từ chối những lần Thành đưa tay mời. Nhi thấy ái ngại cho Thành, mặc dù chị cũng không khỏi có cảm giác nhóp nhép nhưng chị vẫn cố nén, vì miếng cơm manh áo của cả gia đình chàng trai nghèo hiếu thảo. Khổ cho Thành là những lần nhảy cặp với những bà già mập mạp. Cả thân hình chàng trai mảnh khảnh nghiêng ngả dưới sức nặng của cả một khối thịt trong những lần “te” có khi sát

đất. Nhi khuyên Thành:

- Gặp những người mập, nhớ “te” ít thôi. Nguy hiểm lắm.

Thành có vẻ tự tin:

- Cô yên tâm. Con có thể của con.

Một đêm, trong khi đang “te” cùng một người đàn bà mập mạp, Thành đã bị tổn thương cột sống. Em ngã xuống cùng với một tiếng rên lớn. Cả vũ trường rung động. Tiếng nhạc tắt, đèn bật sáng. Sau khi Thành lên xe cứu thương đi rồi, mọi người vẫn còn bàn tán xôn xao. Hình như không ai còn muốn nhảy nữa. Nhi ngồi lặng đi, dường như những bất trắc bao giờ cũng nhắm vào những người nghèo, như Thành, như đứa em trai của chị ngày nào.

Sau một thời gian dài điều trị, Thành tạm ổn về sức khỏe. Một đêm Thành đến vũ trường, ồm và xanh xao. Em nói nhớ vũ trường nên đến thăm các bạn nhảy. Em cũng cho biết đang học lái xe du lịch để chuyển nghề.

Nhi uống từng ngụm nhỏ tách cà phê đen dù chị biết lát nữa về nhà sẽ khó ngủ. Một người đàn ông ngồi trong góc phòng thỉnh thoảng nhìn về phía Nhi với cái nhìn có ẩn ý. Trực giác phụ nữ ngấm cho Nhi biết điều ấy. Nhưng Nhi đã qua rồi cái tuổi dễ

rung động của thời con gái. Nhi biết mặc dù đã lớn tuổi nhưng trông Nhi vẫn còn ưa nhìn hơn những người bạn cùng lứa. Cuộc tình với Nam đã không đi đến một kết thúc tốt đẹp – âu cũng là duyên số. Sau một thời gian khủng hoảng rồi Nhi cũng lấy chồng, cuộc sống cũng tương đối xuôi chèo mát mái. Ngoài 50, chồng đột ngột qua đời vì bạo bệnh. Nhi cũng đã đảm nhiệm được vai trò của chồng ở công ty. Các con đi du học xa, chị theo bạn bè thỉnh thoảng đi khiêu vũ cho quên nỗi trống vắng. Phụ nữ thành đạt như Nhi có nhiều cơ hội gặp gỡ quen biết nhiều người, cũng có nhiều người đàn ông thấy Nhi sống độc thân nên có ý muốn chấp nối. Người có thành ý cũng có, người muốn lợi dụng cũng có. Nhưng Nhi vẫn thờ ơ mặc dù nhiều khi trong cuộc sống bận bịu, có lúc chị cũng thấy trống vắng, muốn có một bờ vai vững chắc để tựa vào và để... khóc những khi buồn. Nhưng không hiểu sao, bây giờ và trước kia – khi đang chung sống với chồng – hình ảnh của Nam vẫn còn lẩn quất đâu đó trong một nơi khuất nẻo của trái tim chị. Đúng là không thể dùng lý trí để lý giải tình cảm được.

Chồng mất, con đi học

xa, Nhi gần như chỉ dựa vào tình cảm của bạn bè để sống. Một lần đi Úc thăm Sa – một người bạn gái thân thiết từ hồi còn học cấp hai, Nhi thấy mừng cho cuộc sống độc thân của Sa. Ly hôn ông chồng người Úc sau mười mấy năm chung sống không có con chung. Sa sống một mình trong một căn nhà nhỏ có 3 phòng ngủ – tài sản Sa được chia sau ly hôn. Một mảnh vườn trồng hoa hồng nho nhỏ trước nhà, sau nhà là một mảnh vườn rộng hơn có nhiều rau cỏ mọc hoang. Nhi hay cấp rổ ra sau vườn hái những loại rau mọc tự nhiên không ai trồng trọt. Nhiều nhất là rau má, một ít cải và rau cần tây. Hai người hí hoáy nấu canh với tôm khô Nhi đem từ Việt Nam sang. Cảm giác ăn rau sạch mọc hoang dã làm Nhi thấy thích thú. Trong vườn còn có những bụi hồng mộc lẩn trong hàng rào, vẫn vô tư nở hoa mặc dù không ai chăm bón.

Sa hay nói với Nhi về người chồng cũ và quãng đời chung sống với ông này. Mặc dù đã ly hôn nhiều năm nhưng hai người vẫn sống với nhau như bạn bè, nhà Sa bị hỏng hóc về điện nước hay cửa nẻo, Sa vẫn gọi Nick đến sửa. Thỉnh thoảng họ vẫn đi du lịch với nhau và vô tư ở

chung phòng khách sạn. Nhi hỏi Sa: “Vậy thì tại sao phải ly hôn?” “Sa nói không thể chịu nổi bản chất keo kiệt bủn xỉn của chồng. Mười mấy năm chung sống Nick bao giờ cũng kể “đo lọ nước mắm, đếm củ dưa hành”, chi li tính toán từng xu trong khi Sa hoàn toàn lệ thuộc kinh tế vào chồng. Sa kể thời còn chung sống, mỗi lần đi du lịch cùng bạn bè, Sa và các bà bạn ghé vào shop nào thì Nick cũng đứng bên ngoài. Trong khi những người đàn ông khác bao giờ cũng vào cùng vợ, để sẵn sàng chi tiền. Cho đến khi mấy ông bạn của Nick thấy kỳ cục đùn đẩy Nick: “Nick, vào đi, vào làm bốn phần đàn ông đi mà.” Lúc ấy Nick mới miễn cưỡng bước vào.

Bây giờ đi chơi chung với nhau ai thấy cũng tưởng là một cặp đôi hạnh phúc đưa nhau đi đến cùng trời cuối đất, nhưng họ biết đâu Sa đi đâu cũng phải kè kè quyển sổ ghi chép những khoản tiêu pha chung của hai người để chia đôi. Vì vậy cuộc chung sống với Nick suốt mười mấy năm Sa xem như một cục hình với một ông chồng vừa bủn xỉn vừa cực kỳ gia trưởng. Thấy Nhi sống độc thân sau khi chồng mất, Sa có ý ghép Nick cho Nhi. Nhi cười:

- Bây giờ đã không sống

được với ông ấy, sao còn muốn ghép cho tao ?

- Thì tao muốn mày có cơ hội định cư ở Úc ấy mà. Mày có biết Thanh nó nhiều lần muốn tao làm mai Nick cho nó, nhưng ổng không chịu. ổng nói bà này không có nữ tính, lại vào loại lảm mồm nên ổng không ưa. Nhưng tao biết ổng thích mày.

Điều này thì Nhi biết, không chỉ qua trực giác bén nhạy của phụ nữ mà còn qua những email tỏ tình của Nick viết bằng tiếng Anh. Nhi nói:

- Nhưng tao không thể vì muốn ở Úc mà lấy một người mình không yêu. Vả lại, tao có cuộc sống khá ổn ở Việt Nam nên cũng không muốn qua đây để phải bắt đầu lại mọi chuyện.

Thật ra trong thâm tâm Sa muốn Nhi lấy Nick để giữ quan hệ với người chồng cũ và Sa sẽ không có gì thay đổi, vì Nhi là bạn thân. Ba người vẫn có thể đi chung với nhau, Sa vẫn có thể nhờ Nick trong những công việc mà đôi tay đàn bà không thể làm được.

Khi dọn đến ngôi nhà mới này sau khi ly hôn, Sa đâu dám ngủ một mình vì sợ ...ma. Những đêm đầu Sa vẫn nhờ Nick đến ngủ ở đây để Sa quen dần, và để thấy được ngôi nhà này không có gì đáng sợ vào

đêm hôm khuya khoắt. Phụ nữ mà, bao giờ họ vẫn có chút mong manh yếu đuối trong tâm hồn, và người đàn ông bao giờ cũng là chỗ dựa vững chắc. Kiểu như họ tin rằng trong nhà có một người đàn ông thì ma cỏ và ăn trộm cũng nể hơn. Sau khi mọi chuyện đã tạm ổn, Sa thấy dễ chịu hơn trong cuộc sống đơn thân. Muốn làm gì thì làm, muốn đi đâu thì đi, muốn tiếp bạn bè cũng thoải mái, đó là những việc mà trước kia Sa không thể làm được khi còn chung sống với người chồng ích kỷ và keo kiệt. Nói chung là Nhi yên tâm và mừng cho Sa.

Cơn mưa đêm đã hết. Nhi đứng dậy, người đàn ông ban nãy cũng đứng dậy. Đến bên ngoài vũ trường anh đứng nhìn Nhi mở cửa chiếc xe du lịch của mình và phóng đi. Nhi nghĩ đến ngôi nhà trống trải của mình, cũng may còn có một bà cô già không chồng sống với Nhi và một chị giúp việc khá trung thành. Bạn bè nói Nhi có cung nô bộc tốt nên nuôi được người giúp việc lâu như vậy. Ngoài ra Nhi còn có hai con chó rất thân thiết với chủ. Khi Nhi ngủ, hai chú chó nằm bên ngoài cửa phòng, ngoan ngoãn như hai vệ sĩ sẵn sàng bảo vệ bà chủ.

Chiếc xe chạy qua những con đường nhộn nhịp của thành phố về đêm. Một vũ trường đang mở cửa, từ bên trong vẳng ra một điệu valse. Lại cũng là điệu valse của ngày cũ: Bản nhạc “Dòng sông xanh” “quyến rũ. Nhi thần thờ cho xe chạy chậm với một chút xao động trong lòng. Điệu valse của đêm giao thừa nào xa xưa cách đây mấy chục năm trời xa lơ xa lắc. Nó như một dòng sông trôi qua ký ức Nhi với bao nhiêu say đắm đầu đời, bao nhiêu ước mơ một thuở. Thôi thì cứ đổ lỗi cho số phận là xong hết. Số phận nào biết phân trần hơn thiệt bao giờ!

VHU (DENVER - COLORADO - USA)

* Dòng sông xanh (The Blue Danube): Bản valse nổi tiếng của Johann Strauss - nhạc sĩ người Áo.

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỀ CẮT
ĐỀ ĐỌC
ĐỀ THẤY
ĐỀ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỂM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

C-130J_135th_AS_
Maryland_ANG_in_flight

C-130J

đệ nhất ngựa thồ

TIỂU LỤC THẦN PHONG
GEORGIA, USA

Trong cuộc triển lãm quốc phòng ngày 19/12/2024. Việt Nam thông báo mua 3 chiếc C-130J của hãng Lockheed Martin. Thật ra thì từ đầu tháng 7/2024 đã có thông tin Việt Nam mua C-130J, điều này được nói bởi ông Hoàng Xuân Chiến.

Việt Nam xưa nay nằm trong quỹ đạo của Tàu, chỉ có mua và nhận viện trợ vũ khí, khí tài từ Tàu và Nga. Trong thâm tâm thì họ cũng thừa biết vũ khí, trang thiết bị quân đội, khí tài quân sự thì chẳng thể nào Nga và Tàu có thể sánh bằng Mỹ, tuy nhiên vì bị ràng buộc trong hệ tư tưởng, vì sự lệ thuộc nặng nề mọi mặt nên không thể nào mua vũ khí

hay khí tài Mỹ. Những năm gần đây thì theo chủ trương ngoại giao cây tre nên dần dần “tự cởi trói” một cách dè dặt để mua sắm trang thiết bị hay vũ khí Mỹ. Một mặt khác thì Vũ khí hay trang thiết bị quân sự của Mỹ không phải muốn mua là mua, có tiền cũng không mua được. Với những món đặc biệt như: Boeing P-8 Poseidon, F-16, F-35... Hay những loại đặc biệt nhạy cảm khác thì có tiền nhiều

bao nhiêu cũng không mua được, những món hàng này phải được quốc hội Mỹ phê duyệt mới được bán.

Năm nay, lần đầu tiên Việt Nam mua được ngựa thồ C-130J là một tín hiệu đáng mừng. Việc này sẽ giúp quốc phòng Việt Nam dễ vận chuyển khí tài, quân trang, quân dụng, binh lính trong việc phòng thủ quốc gia, khi mà mối nguy hiểm từ phương Bắc càng ngày càng nguy hiểm.

C-130J
Bangladesh
Air Force

C-130J có mệnh danh đệ nhất ngựa thồ, nó có thể chuyên chở một khối lượng hàng hóa lên đến 44,000lbs, có thể nói C-130J là máy bay vận tải hạng nặng vào loại đệ nhất của thế giới.

C-130J có phi hành đoàn 3 người gồm 2 phi công và 1 phụ tải không cần kỹ sư bay hay hoa tiêu. Với những loại ngựa thồ biến thể khác như: AC-

130J, EC-130J, MC-130J, HC-130J... thì phi hành đoàn đông đảo hơn, cần có hoa tiêu, kỹ sư bay

C-130J, ngoài phi hành đoàn còn có thể chở 92 hành khách, 64 lính dù, tải trọng 42,000lbs, dài 07ft 9inches (29.79m), cao 38 ft 7 inches (11.84 m), cánh rộng 132 ft 7 inches (40.41 m). Riêng khoang chứa hàng

dài 41ft (12.5m), cao 9ft (2.74m), rộng 10ft (3.05m). Động cơ tua bin cánh quạt Roll - Royce AE 2100 D3. 6 cánh quạt composite Dowty R391, đầu cánh quạt quét 35 độ. Với hệ thống động cơ này C-130J có tầm bay lớn hơn 40%, bay cao hơn 21%, quãng đường chạy cất cánh ngắn hơn 41% so với thế hệ cũ C-130 E/H. C-130J có thể

bay với vận tốc 417mph (670km/h), bay ở độ cao 22,000 ft (6,706m), trần cao tuyệt đối có thể lên đến 40.386ft (12.310m). Những con số của ngựa thồ C-130J quả thật đầy ấn tượng, ta có thể hình dung nó khổng lồ, mạnh mẽ biết bao, chứa được khối lượng khí tài và quân dụng thật lớn.

Hàng hóa được đưa vào từ phía sau của máy

C-130J của Không lực Hoa Kỳ

bay. Trong khoang chứa hàng có hệ thống nâng hạ hàng hóa, hệ thống sàn thiết kế sàn lật để dễ dàng xếp hàng trên kệ (pallet) hoặc là sàn phẳng, điều này tối đa hóa thời gian xếp hoặc dỡ hàng, chính điều này giúp cho C-130J hoàn thành nhiệm vụ nhanh, tiết kiệm thời gian. Hãng Lockheed Martin thiết kế C-130J cho Quân lực Hoa Kỳ, hệ thống này cho phép thực hiện thay đổi vai trò và chức năng một cách nhanh chóng.

Ngược dòng lịch sử của loại máy bay ngựa thồ này, ta thấy chuyến bay đầu tiên được thực hiện vào ngày 5/4/1996. Đến

năm 1999 thì Lockheed Martin giao hàng những chiếc Hercules C4 (C-130J-30), Hercules C5 (C-130J). Máy bay C-130J hay còn gọi là C-130 Hercules được trang bị cho không quân, thủy quân lục chiến, lực lượng phòng không, ngoài ra còn được trang bị đặc biệt để dùng chữa cháy rừng, tiếp dầu trên không. Dân máy bay C-130J của Mỹ và một số đồng minh đã hoàn thành nhiệm vụ một cách xuất sắc trong các chiến dịch lớn như: Iraq, Afghanistan. Libya...

Hiện tại có đến 37 quốc gia sở hữu máy bay C-130J, có thể kể

một vài quốc gia như: Canada, India, Israel, Oman, Indonesia, New Zealand, United Arab Emirates, Na Uy, Thụy Điển ... và hôm nay Việt Nam cũng được vào danh sách những nước có máy bay C-130J. Hiện tại vẫn còn đàm phán nhưng chắc chắn Việt Nam sẽ sớm nhận được hàng vì chính phủ Hoa Kỳ đồng ý bán và tài trợ tiền cũng như chịu cung cấp chi phí bảo hành, dịch vụ bảo hành.

Máy bay C-130J có thể nói là tương đối dễ mua vì không cần sự chuẩn thuận của quốc hội, với những loại máy bay hay

khí tài như Boeing P-8 Poseidon, F-16, F-35... thì có lẽ Việt Nam chưa thể nào mua được trong những năm tháng sắp đến, vì những thương vụ này phải được quốc hội Mỹ thông qua. Dù sao đi nữa cũng mong cho Việt Nam sớm có được những khí tài tân tiến để tự vệ, để quốc phòng vững mạnh. Tuy nhiên với vũ khí và khí tài hiện đại không thôi thì chưa đủ, quan trọng là ở con người và chính sách, chiến lược như thế nào mới giữ vững được sự an toàn và phát triển.

Bài và hình TLTP
ẤT LĂNG THÀNH, 12/24

C-130J Royal Norwegian Air Force

Buổi dạ tiệc

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Câu chuyện xảy ra vào thời gian nước Ấn Độ còn là thuộc địa của Anh Quốc.

Một tùy viên Tòa đại sứ của Vương quốc Anh và vợ mở một buổi dạ tiệc, khách mời là những sĩ quan, những thân hào nhân sĩ trong Bộ ngoại giao đi cùng với vợ và đặc biệt có một nhà sinh vật học người Mỹ.

Trong một ngôi biệt thự nguy nga, đài các như cung điện của vua chúa ở thủ đô New Delhi, Ấn Độ, quan khách được tiếp đãi ngồi cùng một bàn dài trong đại sảnh tráng lệ với những cột đá hoa chạm trổ, sàn lát đá cẩm thạch, trần nhà cao thông thoáng, cửa kính sáng choang mở rộng có thể nhìn bao quát bên ngoài.

Thực khách gặp nhau, vui vẻ nói cười, có mẩu chuyện tranh luận thú vị giữa cô gái nhỏ và một vị Đại tá, ngài nói:

- Đàn ông luôn tự chủ, điềm tĩnh đương đầu với mọi tình huống xảy ra. Còn đàn bà thì thật yếu đuối, nhút nhát, sợ hãi đủ thứ, cứ nhảy nhồm lên la hét hốt hoảng khi thấy bóng dáng một con chuột nhắt tí tẹo tí teo...!

Nhưng cô gái lại cho rằng: “Phụ nữ ngày nay đã khác xưa, cứng rắn và tự tin hơn, không còn những phản ứng quá sợ hãi, la hoảng khi bị khủng hoảng.”

Nhà sinh vật học người Mỹ lặng lẽ ngồi nghe và quan sát, không tham dự vào bất cứ cuộc tranh luận nào. Ngay lúc ấy, ông nhìn thấy bà chủ nhà chợt khựng người giây lát rồi nét mặt tỏ vẻ lo lắng ... Bà vẫy tay ra hiệu gọi cậu bé hầu việc người Ấn rồi nói nhỏ vào tai nó. Thằng bé nghe xong tròn tròn đôi mắt rồi chạy vội ra khỏi phòng.

Ai cũng hoan hỉ, huyền thoại trò chuyện, chỉ có nhà sinh vật học để ý theo dõi thấy cậu bé đặt một tô sữa dưới mái hiên trước cửa nhà. Ông giật mình chợt nghĩ: “Ồ xứ Ấn này, sữa đổ vào tô chỉ làm mồi để bẫy rắn”. Vì vậy, ông nghi ngờ có con rắn hổ mang đang ở trong phòng. Ông đưa mắt nhìn lên trần nhà, các cột đá, các xà ngang và mọi chỗ khác, nơi rắn có thể ẩn náu ... tất cả đều trống trải, 3 góc phòng cũng trống và góc thứ tư có người hầu đang đứng chờ để bưng món ăn kế tiếp; chỉ còn một chỗ không nhìn thấy được là dưới gầm bàn.

Phản xạ tự nhiên là ông sẽ nhảy lùi lại và báo động cho mọi người, nhưng nếu làm như vậy thì sự náo loạn sẽ khiến con rắn hoảng sợ mà tấn công người. Ông vội cất giọng nhanh gọn, rõ ràng và thu hút để mọi người chú ý...

- Tôi muốn thử xem mọi người ở bàn này có khả năng tự chủ, ngồi im giỏi như thế nào nhé. Tôi đếm từ 1 đến 300, chỉ mất khoảng 5 phút thôi. Này! nếu ai nhúc nhích sẽ bị mất 50 rupee đấy! Nào, sẵn sàng 1, 2, 3, ...

20 người ngồi im như tượng đá, khi đếm đến 280, ông liếc mắt thấy con rắn hổ mang từ từ chui ra bò về phía tô sữa đặt dưới hiên nhà... Những tiếng la hoảng hốt sợ hãi cất lên cùng lúc ông nhảy nhanh ra đóng sầm cửa lại.

Ông chủ nhà vội khen:

- Đại tá, ngài nói đúng! Có một người đàn ông đầy bản lĩnh, vừa cho chúng ta thấy tài tự chủ, bình tĩnh, giải quyết vấn đề một cách hoàn hảo nhất.

- Khoan đã, chờ một chút rồi hãy vội khen!

Nhà sinh vật học người Mỹ nói rồi quay qua nhìn bà chủ nhà và hỏi:

- Bà Wynnes, làm sao bà biết được có con rắn hổ mang ở trong phòng vậy?

Nụ cười làm vẻ mặt Bà Wynnes thêm rạng rỡ, bà nhỏ nhẹ nói:

- Vì nó đã bò lướt qua chân của tôi.

GVV

PHÒNG DỊCH TỪ "THE DINNER PARTY" CỦA MONA GARDNER.

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Mẹo chụp ảnh mùa đông

[H1]

Mùa đông là một trong những mùa kỳ diệu nhất đối với nhiếp ảnh. Những ngọn núi phủ đầy tuyết, những hàng cây phủ đầy sương giá, những hồ nước đóng băng và nhiệt độ giá lạnh tạo nên những cơ hội tuyệt vời cho nhiếp ảnh phong cảnh mùa đông. Tuy nhiên, chụp ảnh trong thời tiết lạnh có thể là một thách thức. Chụp ảnh thành công trong những điều kiện này mang lại cảm giác đặc biệt, nhất là khi bạn được đền đáp bằng ánh sáng mùa đông dịu nhẹ hoặc thậm chí là cực quang mê hồn trên phong cảnh tuyết nếu bạn ở vĩ độ cao hơn.

Sau đây là một số mẹo chụp ảnh mùa đông thiết yếu giúp bạn chụp được những bức ảnh tuyệt đẹp và bảo vệ thiết bị của bạn khỏi những yếu tố khắc nghiệt:

1. Giữ ấm trong chuyến đi

Khi nói đến nhiếp ảnh thời tiết lạnh, sự thoải mái và an toàn của bạn là tối quan trọng. Không

gì bức bối hơn việc phải cất ngăn buổi chụp ảnh vì bạn quá lạnh hoặc tệ hơn là có nguy cơ bị tê cóng.

Thông thường, tôi mặc 3 lớp (nếu nhiệt độ bên ngoài chỉ xấp xỉ khoảng 0 độ C). Một lớp lót bằng len, một lớp giữa và lớp

vỏ ngoài. Đối với chân, tôi có một bộ tất mùa đông bằng len và giày đi bộ mùa đông chống thấm nước. Có lần đi chụp ở nơi có nhiệt độ -40°C, tôi đã phải mặc 6 lớp quần áo; dưới chân thì 3 đôi vớ dày; trong khi trên tay thì đeo 3 đôi găng, bên trong là đôi găng len, ở giữa một đôi găng dành riêng cho người chụp hình (có lỗ mở cho hai đầu ngón tay để chỉnh máy), và bên ngoài là một đôi găng hạng nặng chuyên chống cực lạnh. Gần đây, găng tay và vớ sưởi điện đã trở nên thông dụng và thực sự có thể hữu ích trong môi trường rất lạnh. Ngoài ra, tôi

có một bộ đinh tán/giày đinh chống băng cho đôi ủng của mình. Đối với mặt/đầu, tôi có một chiếc mặt nạ trùm đầu và một chiếc mũ len mùa đông.

[H2]

Giữ ấm cho phép bạn tập trung vào việc sáng tác bức ảnh mùa đông hoàn hảo thay vì lo lắng về cái lạnh.

2. Chuẩn bị cho điều kiện mùa đông khắc nghiệt

Chụp ảnh mùa đông thường liên quan đến việc di chuyển trên địa hình băng tuyết, có thể gây ra rủi ro. Việc lập kế hoạch trước rất quan trọng cho sự an toàn và thành công của bạn.

- **Lái xe an toàn trong điều kiện tuyết rơi:** Nếu thuê xe, hãy bảo đảm xe có lốp xe mùa đông hoặc lý tưởng nhất là hệ dẫn động 4x4. Mang theo các dụng cụ dọn tuyết như dụng cụ cào và xẻng trong xe của bạn.

- **Kiểm tra hồ đóng băng trước khi đi trên đó:** Chắc chắn băng đủ dày để chịu được trọng lượng của bạn, vì hồ đóng băng ở các tốc độ khác nhau. Khi đi bộ trong điều kiện tuyết và băng, hãy sử dụng crampon để tăng thêm độ bám.

- **Chuẩn bị đồ dùng khẩn cấp:** Mang theo bộ sơ cứu, quần áo ấm, đồ ăn nhẹ và điện thoại đã sạc đầy hoặc thiết bị GPS để chụp ảnh ở những nơi xa xôi vào mùa đông. [H3]

Thực hiện các biện pháp phòng ngừa sẽ giúp

bạn tận hưởng an toàn những cơ hội độc đáo mà nhiếp ảnh mùa đông mang lại.

3. Thiết bị chụp ảnh mùa đông cần thiết

Thiết bị phù hợp rất quan trọng khi chụp ảnh trong thời tiết cực lạnh. Sau đây là những gì tôi khuyên bạn nên dùng để chụp ảnh mùa đông thành công:

- **Thiết bị máy ảnh để chụp ảnh mùa đông:** Tôi sử dụng máy ảnh Nikon D850 với ống kính 14-24mm để chụp phong

cảnh, cùng với ống kính 24-70mm và 70-200mm để chụp đa năng. Máy ảnh Z9 với ống kính 600mm để chụp động vật hoang dã.

- **Bộ lọc cho những bức ảnh sáng tạo:** Bộ lọc Kaase từ tính, bao gồm bộ lọc mật độ trung tính 10 điểm dừng và 6 điểm dừng, rất phù hợp để phơi sáng lâu.

- **Balo máy ảnh nhẹ:** Tôi sử dụng ba lô Atlas Athlete, được thiết kế cho hệ thống không gương lật và hoàn hảo cho điều kiện tuyết rơi.

- **Thiết bị khác:** Những vật dụng khác mà tôi mang theo trong ba lô bao gồm: đèn pha, đồ ăn nhẹ/thanh protein, khăn sợi nhỏ và vỏ máy ảnh để chụp khi trời mưa. [H4]

Suy nghĩ cuối cùng về nhiếp ảnh mùa đông

Nhiếp ảnh mùa đông là một thử thách thú vị mang đến những cơ hội vô song để chụp những đỉnh núi phủ đầy tuyết, hình ảnh phản chiếu băng giá và ánh sáng ngoạn mục. Các yếu tố không thể đoán trước buộc bạn phải suy nghĩ sáng tạo và tự nhiên. Bằng cách làm theo những mẹo này và dành thời gian để bảo vệ thiết bị và bản thân, bạn sẽ sẵn sàng tạo ra những bức ảnh mùa đông khó quên.

AN

Sò nướng

PHI KHANH

Sò nướng, món ăn của ai?

Câu hỏi này nghe ra có vẻ đầy ngớ ngẩn, vì món ăn thì của ai, cho ai, ai ăn, ai không ăn có ý nghĩa gì chứ? Nhưng câu hỏi này muốn dẫn sang một chuyện khác, chuyện của những người sống bám vào đầm phá, phó thác cuộc đời mình cho đầm phá và việc ăn của họ chỉ có tính tồn tại, chuyện ngon - dở hình như không đáng bàn. Thế rồi tình cờ, tôi gặp cái “không đáng bàn” của họ, lại thấy rằng với

người khác, nó rất đáng bàn, rất đáng nhớ. Món sò nướng của người bám phá Tam Giang.

Mùa này đang mùa mưa bão, nước từ trên núi chảy xuống ngập các con sông, đổ đầy đầm phá, gió từ ngoài khơi vào làm cho mọi thứ trở nên dữ dội, cuộn sóng... Và, thường thì mùa này người bám phá chỉ sống quanh quẩn ở nhà, chờ những ngày gió lặng thì tìm bắt, cào con nghêu, con hến, con sò mà qua ngày. Trong cái lạnh cắt da cắt thịt trên đầm phá, những gia đình

không mảnh đất cắm dùi, quanh năm bám sông, mưa gió thì chui vào những căn chòi tạm bợ để qua mùa, rồi lại lên thuyền, lên ghe mà chu du khắp nẻo đầm, phá... Bởi cuộc đời họ dù muốn hay không cũng gắn với mạn thuyền, may mắn lắm, có người thân thì gửi con cái lên bờ để theo học.

Mùa đông, chẳng biết lúc này cô bé nhỏ tôi tình cờ trò chuyện bên Phá Tam Giang có nhớ món sò nướng, một món ăn thật đáng nói không?!

Đáng nói bởi vị ngon của nó hiếm có món nào thú vị hơn. Bởi người nghèo có cái oách của người nghèo.

Tôi còn nhớ vào một buổi chiều tà, mặt nước gợn sóng như tranh, tôi đã tình cờ gặp một cô bé trạc 11,12 tuổi, đang ngồi nướng sò trên chiếc thuyền nhỏ, đội Ba về.

- Con đang nướng chi đó?

- Dạ, con nướng sò với đậu phụng rang.

- Ô, nhìn ngon quá! Răng con biết làm món nì hay rì? (Sao con biết làm món này hay vậy?)

- Thì con bắt chước đó o ơi, năm ngoái theo Ba con vô bán hàu và sò cho nhà hàng, con thấy họ nướng nên về bắt chước nướng thử, ai ngờ ngon lắm o nà! (cô à!)

- Kiểu này chắc ngày nào hai cha con cũng được thưởng thức tài nướng của con phải không?

- Không phải khi mô cũng được ăn mô o nà! (không phải khi nào cũng được ăn đâu cô à!)

Vài câu hỏi băng quơ, cô bé kể rằng mùa hè thì cùng Ba lên thuyền xuôi phá Tam Giang đánh bắt qua ngày, lúc đậu bến này mai bến khác, khi nào gặp vùng nhiều tôm, cá hay hàu, mới ở lại đôi tuần. Đó là lúc cô có thể xin Ba để lại ít hàu hoặc sò để nướng, cô muốn bồi bổ cho Ba. Cô

bảo phải tiết kiệm mai một mới có tiền nhập học, rồi qua mùa đông lạnh giá, vì cả gia đình phụ thuộc vào chiếc thuyền nhỏ của Ba.

Có lẽ cũng vì vậy mà con sò nướng nào của cô bé nhìn cũng ngon đến ứa nước mắt.

Tôi chỉ nhớ là bữa đó mùa thu nhưng trời se lạnh, bởi tôi không quen với cái gió của đầm phá chằng. Thấy cô bé đang

ngồi ở đầu thuyền hì hà hì hực thổi than trong cái lò nướng làm bằng đất sét. Chỉ có chừng 10 con sò nhưng em làm rất tỉ mẩn, lúc sò bắt đầu nóng lên, em cho thêm một chút hành lá xắt nhỏ, một chút đậu phụng rang giã dập và nướng thêm chừng năm phút cho đến khi mùi thơm của nó bay ra ngào ngạt, thơm đến nao lòng!

Sáng sớm giữa đông,

Sò nướng

mong đâu đó ở bờ Tam Giang, cô bé và gia đình sẽ có những bữa cơm ngon lành với hàu, sò nướng để ấm bụng.

Nói về sò nướng, ở các nhà hàng trên đầm Lập An, thuộc huyện Phú Lộc, phía Nam thành phố Huế, nơi nổi tiếng là có hải sản ngon, sạch và tươi cũng có, nhưng có vẻ như còn lâu lắm mới bì được món sò nướng của cô bé ấy. Có lẽ một phần vì lòng thơm thảo của em, phần khác nó chứa cả sức nặng cần lao và mơ ước, nên nó ngon một cách lạ thường.

Một món ăn được chế biến tại chỗ, sò mới bắt, cho ngâm với nước vo gạo để nó nhả bớt chất sinh, cát, sau đó tách vỏ, rửa sạch các nắp vỏ. Phần còn lại là cho từng miếng sò lên vỏ, cho thêm chút hành lá xắt nhỏ, cho thêm một chút tóp mỡ hoặc một chút phô mai sợi lên trên, sau đó cho một ít đậu phụng rang giã dập lên trên. Việc còn lại là cho lên lò than để nướng, món này vẫn có thể cho lên giấy bạc và đưa vào lò nướng, chừng chưa đầy 10 phút thì sò chín, lấy ra khỏi lò, bắt đầu thưởng thức.

Mọi thứ nghe có vẻ đơn giản. Nhưng độ ngon của món này thì khó mà quên được. Cầu chúc quý vị có một bữa ăn thú vị và ngon miệng!

PK

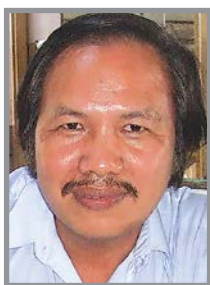

Hầu hết hàng hóa đều đang tăng giá

Hàng hóa

tăng giá dịp Tết

Theo số liệu chưa đầy đủ của Tổng cục Thống kê VN trong năm 2024, doanh thu bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng nước này ước đạt 6,488.6 nghìn tỷ VNĐ. Trong đó, nhóm hàng lương thực, thực phẩm trong năm đã tăng 10.7% so với năm trước. Tương tự, các loại đồ dùng, dụng cụ, trang thiết bị gia đình tăng 8.0%; may mặc tăng 8.7%; vật phẩm văn hóa, giáo dục tăng 6.6%; phương tiện đi lại tăng 7.5%... Đáng chú ý khi Tết Nguyên Đán Ất Tỵ cận kề, tình hình tăng giá hàng hóa cuối năm đang trở thành một áp lực lớn với phần lớn người dân lao động làm công ăn lương.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Sức ép tăng giá với người tiêu dùng

Tại chợ Bà Chiểu (Bình Thạnh), bà Hạnh, chủ một cửa tiệm bán hàng tạp hóa tâm sự: “Chợ búa ngày càng ế ẩm, vắng khách. Hôm nay mặt hàng này vừa tăng giá lại nghe thông báo ngày mai thêm mặt

hàng khác tăng theo càng khiến sức mua eo uột”. Bà dẫn chứng: “Đầu tuần rồi một hãng dầu ăn thông báo tăng giá từ 280,000 VNĐ lên 295,000 VNĐ/loại bình 5 lít. Hôm qua một số hãng mì gói, nước tương, nước mắm cũng thông báo sắp tăng giá. Riêng

mặt hàng đường cát trắng có thương hiệu trước tháng 10/2024 nhập 33,500 VNĐ/kg, bán ra 35,000 VNĐ/kg đến nay tiếp tục thông báo chuẩn bị lên giá!”

Ông Lực, giám đốc kinh doanh một công ty chuyên phân phối hàng tiêu dùng Hàn quốc,

Thái Lan, Malaysia cũng cho biết, vừa qua do giá vàng liên tục tăng rồi tỉ giá USD cũng tăng nên khi nhập hàng về VN buộc giá cả tăng theo. Ví dụ các sản phẩm như mì gói, bún miến, cá hộp, thịt hộp... tăng khoảng 5-6%. Ông nói: “Chúng tôi là công ty chuyên nhập cảng và cung cấp hàng cho các chợ truyền thống, đại lý... nhưng gần đây việc kinh doanh cũng ế, do người ta bán chưa hết hàng tồn phải tạm dừng nhập hàng mới nên công ty cũng bị ảnh hưởng”

Ông Tuấn, người đại diện của Công ty Lương thực thực phẩm mì Colusa Miliket (Thủ Đức) nhận xét: “Nhiều năm qua nội địa vẫn là thị trường chủ lực của công ty chúng tôi. Bình quân hàng tháng công

ty đưa ra thị trường khoảng 2,000 tấn sản phẩm. Song từ đầu năm đến nay giá các nguyên liệu đầu vào tùy loại đều tăng 5%-10%, một số nguyên liệu tăng 20%, kể cả nguyên liệu chính là bột mì!”.

Giá cả tiếp tục nhay nhót?

Tổng cục Thống kê VN cũng có báo cáo khảo sát tình hình đời sống dân cư của năm 2024 cũng cho thấy khoảng 32.4% các gia đình đang phải chịu ảnh hưởng do giá

cả hàng hóa, dịch vụ tăng cao. Với nhiều mặt hàng thiết yếu tăng giá mạnh thời gian gần đây khiến đời sống nhiều người dân gặp không ít khó khăn, do đó buộc họ càng thắt chặt hơn nữa trong việc chi tiêu. Đáng lưu ý trong 11 nhóm hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng chính đã có tới 8 nhóm hàng tăng giá mạnh. Chẳng hạn như giá thịt heo, thịt gà, cá, hải sản, rau quả, sữa, trà, cà phê và nhóm ăn uống ngoài gia đình... Giữa bối cảnh giá cả hàng hóa đang đối mặt nhiều thách thức, kể từ ngày 11/10/2024, theo công bố của Nhà nước VN, giá bán lẻ điện bình

Những tấm bảng ghi “Rẻ hơn”, “Mùa khuyến mãi” nhưng thực chất cao hơn giá cả cùng kỳ năm trước

quân đã tăng 4.8%, với mức giá mới là hơn 2,100 VNĐ/kWh. Điện trước nay vốn cũng được xem là “nhiên liệu đầu vào cho sản xuất” (chưa kể còn phải cộng thêm chi phí vận chuyển) vì thế càng khiến nhiều người lo ngại giá cả hàng hoá tiếp tục bị đẩy lên cao từ nay cho tới suốt năm 2025.

Ông Minh, một chủ trang trại chăn nuôi heo ở Biên Hòa (Đồng Nai) cho biết, gia đình ông từ lâu nay chuyên nuôi heo theo mô hình tự động hoá từ công đoạn phối trộn thức ăn, cho ăn tự động, tắm tự động cho đến điều nhiệt tự động. Do đó tiền điện chi phí hàng tháng khoảng 60-65 triệu VNĐ. Sau khi Nhà nước tăng giá điện,

ông nhẩm tính ra mỗi tháng sẽ phải tốn thêm khoảng 4-5 triệu VNĐ tiền điện!.

Trong khi đó, chúng tôi có cuộc khảo sát trực tiếp tại một số chợ truyền thống ở Sài Gòn nhận thấy rau xanh tăng 10-20% so với đầu năm và gần gấp đôi cùng kỳ năm ngoái. Ví dụ các loại củ quả như khoai tây, cà chua, bí đỏ, hành tỏi... đều đắt thêm từ 30-35%. Giá thịt lợn, gà, cá và hải sản cũng tăng vọt. Hiện tại, thịt heo cả nước ở mức từ 61,000 VNĐ/kg trước tháng 10/2024 nay tăng lên 65,000 VNĐ/kg tùy vùng. Thịt heo bày bán ở các chợ có giá từ 110,000 – 130,000 VNĐ/kg. Giá thịt gà công nghiệp ở mức 75,000-

90,000 VNĐ/kg tùy từng phần thịt; giá gà ta sống 130,000 VNĐ/kg. Cá nước ngọt từ 65,000 – 110,000 VNĐ/kg tùy loại. Cá trắm, cá bớp, cá hú khoảng 100,000-140,000 VNĐ/kg, tôm cỡ lớn từ 270,000 - 350,000 VNĐ/kg ... Như đã nói, hầu hết những mặt hàng tiêu dùng thiết yếu đều đang ở mức cao, gây áp lực lớn cho người tiêu dùng. Chị Minh Trang (công nhân viên, ngụ Tân Bình) than thở: *“Cứ mỗi ngày mỗi thứ đắt thêm một ít, đẩy chi phí bữa ăn hàng ngày của gia đình thêm từ 10% - 15% trong khi đồng lương xí nghiệp vẫn như cũ, không tăng được nhiều như thế!”*.

Từ nay cho tới hết năm 2025 – theo một

số chuyên gia kinh tế - dự báo tình hình thế giới, khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường và việc điều chỉnh chính sách của các nước theo diễn biến tình hình chung chắc chắn có tác động đến biến động giá cả của những mặt hàng chiến lược. Riêng trong nước, áp lực từ việc tiếp tục thực hiện lộ trình giá thị trường với các mặt hàng “Nhà nước quản lý”; biến động giá vàng, tỉ giá giữa VNĐ và USD vẫn ở mức cao làm tăng chi phí nhập cảng nguyên vật liệu; rủi ro thiên tai, bão lũ bất lợi cho sản xuất cũng như nhu cầu tiêu dùng người dân tăng cao dịp cuối năm sẽ khiến giá cả tiếp tục nhảy nhót không dừng lại ...

Bài và hình NS

Giá cả hàng hóa tăng từ siêu thị ra đến các chợ truyền thống

BIỂN CÁT

Thu tím

TRANH ĐÌNH CƯỜNG

Về nghe
Bất chợt mùa thu
Có màu lá đổi
Rực ngang góc trời
Mây trắng
Trong mắt trông vời
Nhớ người áo trắng
Ôi,
Người xa xưa.

Vu vơ
Từng ngọn gió đùa
Vờn trong lặng lẽ
Tóc lùa
Trên vai
Chẳng còn xanh
Sợi vắn
Dài
Thời gian
Như bóng câu
Bay,
Cho dù...

Ừ thì
Vẫn là mùa thu
Sao nghe lạ lẫm

Một mù dấu xưa
Nhớ thương
Nhớ mấy cho vừa
Một màu thạch thảo
Nhẹ đưa
Trong chiều
Tím hoang vắng
Tím cô liêu
Rừng rừng
Từng đoá hoa
Man mác buồn
Lặng cùng
Muôn muôn chiều hôm
Nghe rất khẽ
Thoáng hương thơm
Bên thêm
Vườn hiu hắt
Bóng tối chầm
Có con đom đóm
Lạc loài bay ngang.

Với tay
Khêu ngọn lửa tàn
Sưởi cho ấm
Một chút buồn
Lênh loang

BC - SC

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nếm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

MỖI TUẦN 1 CON SỐ

43%

người Mỹ đã hiến tặng tiền, quà hay làm các công việc thiện nguyện trong tháng cuối cùng năm 2024 vừa qua, theo thăm dò từ Talker Research. Giới trẻ cam kết sẽ tiếp tục đóng góp và tham gia hoạt động thiện nguyện trong năm tới cao nhất, với tỉ lệ khoảng 53%.

65

là độ tuổi có thể bắt đầu có các triệu chứng mất trí nhớ Alzheimer và tỉ lệ người bị chứng này tăng cao theo tuổi tác với khoảng một phần ba người trên 85 tuổi mắc phải. Trong năm qua, cơ quan FDA đã chấp thuận một dược phẩm tiên phong trong việc ngăn chặn và chữa trị chứng bệnh này là thuốc Donanemab.

15

tỉ đô la là số tiền tổ chức từ thiện Undue Medical Debt đã thỏa thuận mua lại các khoản nợ y tế rồi xóa nợ cho khoảng 10 triệu người Mỹ cho đến nay. Undue Medical Debt đã hoạt động được 10 năm, do các nhà từ thiện tài trợ với mục đích giúp xóa các khoản nợ liên quan đến y tế.

18

tháng, chú chó Bo nhóm quân khuyến K-9 của cảnh sát North Carolina đã giành được giải thưởng 2024 Hero Dog Awards vì có thành tích tìm kiếm người mất tích và phát hiện tội phạm nhiều nhất trong năm qua.

51%

là tỉ lệ tử vong ở các trẻ em dưới 5 tuổi đã sụt giảm từ năm 2000 đến nay, mức kỷ lục theo báo cáo từ Liên Hiệp Quốc. Các thuốc chủng ngừa cùng các phòng ngừa và chữa trị y tế hiệu quả hơn tại các quốc gia nghèo đã được cải thiện rất nhiều trong các năm qua.

800

triệu đô la là lô độc đắc Mega Millions với một vé duy nhất tại Texas đã trúng hồi tháng 9 vừa qua và những ngày cuối năm qua đã lại lên đến hơn một tỉ đô la.

300

nhân viên của câu lạc bộ thể thao Jeff Vinik Sports Group đã được chủ nhân đội khúc côn cầu của Tampa Bay thưởng khoảng 20 triệu đô la, với người thấp nhất là 50 ngàn đô la sau khi Jeff Vinik bán câu lạc bộ của mình.

989,878

cư dân, Fort Worth đã qua mặt Austin để trở thành thành phố đông dân hàng thứ tư tại Texas, đưa Austin xuống hàng thứ năm. 3 thành phố lớn khác của Texas theo thứ tự là Houston với 2,318,657 dân, San Antonio 1,496,876 và Dallas 1,308,404 dân.

30

năm kỷ niệm ngày cưới của Alena và Chad Benson vào cuối năm qua. Alena sống tại Phi Luật Tân và Chad sống tại Anh, cả hai đã làm quen và viết thư cho nhau từ năm 1986 và kết hôn vào năm 1994.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Trần Thị Xuân

Sinh năm 1976

Bị bắt: 17-10-2017

Án tù: 9 năm.

Lê Thanh Tùng

Sinh năm 1968

Bị bắt: 15-12-2015

Án tù: 12 năm.

Trần Anh Kim

Sinh năm 1949

Bị bắt: 21-9-2015

Án tù: 13 năm.

Thần tốc

Tại Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024 vào tuần thứ 3 của tháng 12-2024, máy bay TP-150 lần đầu ra mắt với sự giới thiệu "chiếc máy bay đầu tiên được sản xuất tại Việt Nam". Từ việc nảy sinh ý tưởng tới lúc ra mắt chỉ chưa tới 1 năm, chiếc máy bay được sản xuất bởi Công ty Flying Legend Vietnam (thành lập hồi tháng 11-2023) với vốn điều lệ 500 triệu VND, trụ sở chính tại huyện Bình Xuyên, tỉnh Vĩnh Phúc.

Ông Nguyễn Hoài Nam (Giám đốc Kỹ thuật Công ty Flying Legend Việt Nam) cho biết "Sau khi xuất xưởng, TP-150 sẽ trở thành sản phẩm thương mại và được bán ở một số nước như Dominica, các vùng Nam Mỹ cũng như Châu Phi. Sản phẩm sẽ được dùng trong lực lượng không quân của các nước này."

Cũng vào giữa tháng 12-2024, Cục Quản lý An toàn Giao thông Đường bộ Quốc gia Hoa Kỳ triệu hồi 4,888 xe VinFast 8 ở Mỹ (sản phẩm thuộc hãng ô tô điện VinFast của tỷ phú Việt Nam Phạm Nhật Vượng) vì túi khí bị lỗi thiết kế dẫn đến chấn thương tay người lái. Đây là hậu quả của việc lắp ráp phụ tùng, linh kiện ... bậy bạ, rồi tự xưng là chính mình sản xuất.

BÌNH LUẬN BÌNH THANH: Nhớ lại vụ kit test Việt Nam hồi COVID-19 có 20 quốc gia đặt hàng. Chắc bóng hồng nghiên cứu vaccine nghiên cứu ra.

BÌNH LUẬN CHI DUNG NGUYEN: Nhìn kiểu máy bay này chắc tốt hơn F16 của Mỹ nên chưa ra lò mà người ta (Dominica, các vùng Nam Mỹ cũng như Châu Phi) đã tranh nhau mua chứ?

BÌNH LUẬN NGUYỄN LIỆU: Có phải mang theo cánh quạt dự phòng trường hợp thiếu cánh khi bay trên cao bị rớt cánh không?

Một kỹ sư ở Anh bị sa thải vì chê xe VinFast, nhiều khách hàng mua xe của VinFast đã bị kiện vì chê xe này
(ẢNH: FACEBOOK)

Ông Nguyễn Hoài Nam và máy bay TP 150 (ẢNH: VOV.VN)

STT	Tên cổ đông	Chỗ ở hiện tại đối với cá nhân; địa chỉ trụ sở chính đối với tổ chức	Loại cổ phần	Số cổ phần	Giá trị cổ phần (VND; giá trị tương đương bằng tiền nước ngoài, nếu có)	Tỷ lệ (%)	Số hồ chiếu đối với cá nhân; Mã số doanh nghiệp; Số Quyết định thành lập đối với tổ chức	Ghi chú
1	RUMMOLINO FRANCESCO	Khu đô thị Hùng Vương, Phường Tiền Châu, Thành phố Phúc Yên, Tỉnh Vĩnh Phúc, Việt Nam	Cổ phần phổ thông	12.250	122.500.000	24,500	YC0077320	
			Cổ phần ưu đãi biểu quyết	0	0	0,000		
			Cổ phần ưu đãi cổ tức	0	0	0,000		
			Cổ phần ưu đãi hoàn lại	0	0	0,000		
			Các cổ phần ưu đãi khác	0	0	0,000		
			Tổng số	12.250	122.500.000	24,500		
2	BANDIERA GIACOMO	Khu đô thị Hùng Vương, Phường Tiền Châu, Thành phố Phúc Yên, Tỉnh Vĩnh Phúc, Việt Nam	Cổ phần phổ thông	12.250	122.500.000	24,500	YA8189738	
			Cổ phần ưu đãi biểu quyết	0	0	0,000		
			Cổ phần ưu đãi cổ tức	0	0	0,000		
			Cổ phần ưu đãi hoàn lại	0	0	0,000		
			Các cổ phần ưu đãi khác	0	0	0,000		
			Tổng số	12.250	122.500.000	24,500		

Cơ cấu cổ đông Flying Legend Việt Nam tính đến tháng 3-2024. (NGUỒN: CÔNG THÔNG TIN QUỐC GIA VỀ ĐĂNG KÝ DOANH NGHIỆP).

Tôi sẽ không bước vào một chiếc xe của VinFast...không bao giờ và tôi cũng sẽ không để người thân của tôi vào một chiếc xe như vậy:

Kỹ sư cơ khí Hazar Denli

Không quản được thì bỏ tù

Từ 25-12-2024, Nghị định 147/2024/NĐ-CP chính thức có hiệu lực. Nghị định này bắt buộc tất cả danh khoản trên các nền tảng mạng xã hội phải được xác thực bằng số điện thoại di động tại Việt Nam hoặc số định danh cá nhân của giấy tờ tùy thân. Mục đích của nghị định này là để khi danh khoản của một người dùng mạng xã hội đăng nội dung bị cho là "xâm phạm an ninh quốc gia, chống nhà nước CSVN" hoặc khi "có yêu cầu từ Bộ Thông tin và Truyền thông CSVN, Bộ Công an CSVN, cơ quan có thẩm quyền" thì các công ty, tổ chức cung cấp mạng xã hội phải khóa vĩnh viễn danh khoản đó và không cho danh khoản đó tái truy cập tại Việt Nam.

Ông Tô Lâm đã tuyên bố hết sức mạnh mẽ cho rằng "cần từ bỏ tư duy không quản lý được thì cấm". Và ông đã làm ngược lại...

BÌNH LUẬN ĐẶNG TIẾN DŨNG: Một chính quyền mạnh, thực tâm vì dân phục vụ và vì nước bảo vệ

sẽ không dùng những điều luật, nghị định... để bắt giam, ngăn cấm quyền con người và quyền dân!

BÌNH LUẬN NÔNG VĂN DÂN: Nói về dã man, độc đoán thì Thực dân Pháp gọi CSVN bằng cụ tổ.

BÌNH LUẬN THIÊN TRANG: Nghị định 147 có thể được quan chức CSVN lạm dụng có chủ đích: không những bắt bớ vô cớ, mà còn dùng nó để trả thù cá nhân.

(ẢNH: BAOCAMAU.VN)

"Vì sức khỏe của mọi người"

Phòng Cảnh sát kinh tế, Công an tỉnh Đắk Lắk đã khởi tố 4 chủ cơ sở sản xuất giá đậu xanh Lâm Đạo. Trong quá trình sản xuất giá, những cơ sở Lâm Đạo đã ngâm đậu với vôi cục, nước giềng, và "nước kẹo"- hoạt chất 6-Benzylaminopurine (6-BA một chất cấm có thể Gây rối loạn nội tiết, suy giảm chức năng gan, thận, tích tụ chất độc trong cơ thể, có thể dẫn đến ngộ độc mãn tính và có khả năng gây ung thư).

Chỉ tính riêng trong năm 2024, các cơ sở này đã bán ra thị trường ở Đắk Lắk khoảng 2,900 tấn giá đậu xanh. Riêng chuỗi của hàng Bách Hoá Xanh tại tỉnh này đã nhập loại giá trên về bán và ghi nhãn "Vì sức khỏe của mọi người", "không hóa chất", "không chất kích thích", "không chất bảo quản" số lượng 400kg/ngày. Tức là 146 tấn từ đầu năm 2024.

Bách Hoá Xanh thuộc tập đoàn Cổ phần Thế giới Di động (Mã cổ phiếu MWG), do ông Nguyễn Đức Tài làm chủ tịch hội đồng quản trị. Tập đoàn này có hơn 1,700 siêu thị trên khắp các tỉnh thành ở Miền Nam, Miền Đông và Nam Trung Bộ, đã rất nhiều lần bị tố cáo về nguồn gốc, phẩm chất thực phẩm nhưng chưa bao giờ bị xử phạt. Vào thời kỳ dịch COVID-19, Bách Hoá Xanh đã bị đồng loạt tẩy chay vì lợi dụng dịch bệnh bán hàng phẩm

chất kém, tăng giá cao, nhưng sau đó mọi việc đầu vào đấy.

BÌNH LUẬN SƠN DUY: Ăn xong bệnh tật quái thai thì cứ đổ thừa đó chất độc da cam của đế quốc Mỹ là xong. Vừa bán được hàng vừa nuôi dưỡng lòng căm thù đế quốc của quần chúng

BÌNH LUẬN OC NGOC: Cơ quan bảo vệ người tiêu dùng đâu, cục vệ sinh an toàn thực phẩm và còn cả tá cơ quan khác nữa đâu? Ăn thuế dân mà để thế ah?

BÌNH LUẬN NGÔ QUỐC HÙNG: Đây là câu trả lời cho những người làm tử tế thì rất khó sống. Họ phải cạnh tranh với những kẻ coi khách hàng là động vật không phải là con người.

Giá được ngâm rất kỹ trong các thùng hóa chất (ẢNH: NLD.COM.VN)

Cháu "bác Hồ"

Hồ Quốc Thân (1992, Nghệ An) - Chủ tịch Cty Triệu Nụ Cười vừa bị bắt vì tội lừa đảo 400 cá nhân, 100 doanh nghiệp mua đồng tiền điện tử QFS TNCVN, chiếm đoạt hơn 3 chục tỷ VND.

Hồ Quốc Thân đã tạo một trang web giả mạo về đồng điện tử QFS, nói rằng được thừa kế di sản từ... Hồ Chí Minh, nên thay mặt phát hành đồng tiền điện tử này. Thực tế, đây là đồng tiền do Thân tự nghĩ ra và phát hành, không liên quan đến đồng tiền điện tử, nhưng vẫn có nhiều người dân/doanh nghiệp tin là do các hình ảnh Thân đưa lên mạng xã hội. Ngoài treo ảnh Hồ Chí Minh, Võ Nguyên Giáp và Phật ở bàn làm việc, Thân còn thường xuyên đăng ảnh chụp cùng các quan chức cấp cao của chính quyền CSVN.

BÌNH LUẬN NGUYỄN AN PHA: Nhìn 3 ông phật thế kia mà còn dễ bị lừa thì cũng đáng.

BÌNH LUẬN NGUYỄN QUANG HUY: Theo tôi được biết để được chụp hình với mấy tay lãnh đạo CSVN có số má thì cũng tốn bộn bạc. Và để đạt được mục đích thì tốn cỡ nào thì tội lừa đảo nó cũng chi.

BÌNH LUẬN THI NGUYEN: Công ty Triệu Nụ Cười mang Triệu Nụ Cười... trừ đến cho mọi người.

Hồ Quốc Thân hay khoe thân với quan chức CSVN cấp cao trên trang cá nhân (ẢNH: FACEBOOK)

Có kinh nghiệm chạy tội

Xe máy qua đường rất chậm, xe hơi có thể đạp thắng từ xa (HÌNH TỪ CAMERA AN NINH)

Một bé gái 17 tháng tuổi đang chơi cùng mẹ trong nhà thì bị Nguyễn Khương D (cán bộ công an thuộc Đội Cảnh sát điều tra tội phạm về hình sự, kinh tế và ma túy Công an huyện Yên Sơn) lái xe hiệu Vinfast lao vào, khiến cháu qua đời. Lý do vị công an này lao vào nhà dân là do né một chiếc xe máy và thắng không kịp.

Câu chuyện chỉ là một tai nạn thương tâm nếu ban đầu Nguyễn Khương D (báo trong nước không đăng ảnh và tên rõ ràng) không cố tình chạy vào bật xi nhan xe hơi khi biết bản thân gây ra tai nạn chết người, rồi bỏ chạy khỏi hiện trường. Để vợ đứng ra chịu tội thay bản thân. Sau 2 ngày - khi gia đình liên tục đăng bài, video từ camera an ninh kêu cứu trên mạng xã hội, công an mới bắt đúng người, nhưng chưa chắc sẽ xử đúng tội ... Vì đã quá trễ để kiểm tra nồng độ cồn của Nguyễn Khương D.

BÌNH LUẬN DANA VISA: Cán bộ mà đối trá như vậy thì dân chỉ có từ chết đến bị thương thôi!

BÌNH LUẬN MINH NGUYỄN: Vợ nó còn bán hướng chi dân?

BÌNH LUẬN NA TRA: Chắc cho "kiểm điểm rút kinh nghiệm", rồi lên qua nước ngoài sống. Giấu tên hình ảnh vậy mà!

Quy định

Nguyễn Văn Báu, bút danh Nguyễn Ngọc, là một nhà văn, nhà báo, biên tập, dịch giả ... nổi tiếng trong nước, ông sinh năm 1932 (92 tuổi). Cô Hoài Phương sinh 1975, con gái duy nhất của nhà văn Nguyễn Ngọc vừa lìa đời ngày 14-11-2024, do bạo bệnh.

Trước đó, do nghĩ bản thân lớn tuổi, nhà văn Nguyễn Ngọc chuyển phần lớn tiền bạc trong sổ tiết kiệm của mình tại Vietinbank cho con gái duy nhất. Rồi Phương mất. Ông Ngọc cần tiền lo liệu nhưng không thể lấy tiền từ ngân hàng được, vì cô Phương chưa chuyển danh khoản tiết kiệm từ tên con gái sang tên ông.

Người cháu của nhà văn Nguyễn Ngọc đi làm thủ tục sang tên sổ tiết kiệm cho ông tại ngân hàng thì vướng quy định: Phải có giấy chứng nhận cô Phương chưa từng kết hôn thì mới được. Tuy nhiên, phường Hàng Mã ở Hà Nội - nơi cư trú trên giấy tờ của cô Phương không chịu chứng minh cô Phương độc thân trước khi mất, họ nêu lý do: Không ai chứng nhận cho người đã mất!

Cộng đồng mạng đang tích cực đòi công bằng cho ông, song, rất-rất nhiều người ở Việt Nam đã chịu mất tiền vì đòi hoài không được tiền của mình bởi các quy định, quy trình lắt léo như thế!

BÌNH LUẬN HOANG BE: *Hồ hào chính phủ điện tử, hộ khẩu điện tử, giấy tờ gắn chip... nhưng đụng đến cái gì lại quay về tờ giấy có dấu đỏ, không thiếu khâu nào. Vẩn rườm rà, thậm chí có những chuyện mất thời gian hơn.*

BÌNH LUẬN NGUYỄN CẢNH THUY: *Ngân hàng Việt nó không cảnh giác với một Trương Mỹ Lan - Vạn Thịnh Phát, nhưng lại rất cảnh giác với ông già ở cái tuổi gần đất xa trời.*

Nhà văn Nguyễn Ngọc (ẢNH: FACEBOOK)

Lê Thị Thanh Lâm

TƯỚNG NĂNG TIẾN

Trong lúc ông Tô Lâm đang ồn ào “giống trống lệnh” (phòng chống lãng phí) thì nhà báo & nhà văn Lưu Trọng Văn nhỏ nhẹ tâm sự: “Nhà lý luận Nhị Lê nói với gã ... cái mà chúng ta đang lãng phí gây ra tổn thất lớn nhất chính là lãng phí niềm tin.”

Bộ thiệt vậy sao?

Sao các nhà (nhà báo, nhà lý luận, nhà văn...) lại cứ cố

nói vớt vát (và nói lấy được) như vậy cà? Có còn ai tin tưởng tí gì vào cái chế độ hiện hành đâu mà lại đặt vấn đề lãng nhách và lãng xẹt, vậy Trời ?

Quý vị có thể quên, chứ quần chúng thì không! Sự việc vẫn còn sờ sờ ra đó, và đã hết chuyện hồi nào đâu mà sao họ lại nhanh quên đến thế:

Giữa thế kỷ trước, đã có bao nhiêu người dân Việt hốt

hoảng bỏ hết ruộng vườn, làng mạc, mồ mả tổ tiên tất tả đi di cư từ Bắc vào Nam lánh nạn. Đến cuối thế kỷ, có thêm bao nhiêu triệu người khác nữa, hốt ha/hốt hải đâm sầm ra biển để tìm tự do? Bao nhiêu kẻ đã chết đói, chết khát (chết chìm, chết đuối, chết đuối, chết trôi...) thi thể nổi lều bều trên Biển Đông suốt mấy thập niên liền?

Bảy mươi năm sau, nếu tính từ 1954, vào hôm 5 tháng 7 năm 2024, thông tin viên Cao Nguyên (RFA) lại vừa tường thuật:

“Hiện tại có gần 6,000 người Việt đã luôn lách qua những cánh rừng, những hoang mạc đầy bất trắc gần biên giới đường bộ Mexico để leo rào vào Mỹ một cách bất hợp pháp. Họ đánh cược tài sản, tuổi thanh xuân và cả tính mạng của mình với hy vọng mơ hồ rằng sẽ định cư tại xứ cờ hoa”.

"Tôi tự hỏi tại sao nhà nước lại hoành hợ đến tận cùng một bà mẹ đơn thân, có chồng đang tù tội. Họ hăm dọa tôi đi giao nhận hàng coi chừng xui bị xe đụng..." LTTL

Cờ cắm đầy đường trên phố nhưng không mọc trong lòng người, nếu không thay đổi tư duy nhận thức, chỉ có cách cầm bằng bạo lực. Nhà báo Nguyễn Thông

Nói chi đến xứ “cờ hoa”. Biết bao thanh niên thiếu nữ VN đã “đánh cược tài sản lẫn tuổi thanh xuân” trong những chiếc xe tải bít bùng mà chắc chắn là không kẻ nào biết là mình sẽ phiêu lưu đến đâu, nếu còn sống sót. Đâu cũng được miễn là không phải trở lại quê hương đất nước khốn khổ của mình thôi. Liệu có còn chút lòng tin nào nơi mà ngay cả những cái cột đèn cũng sẽ bỏ đi (nếu chúng có chân) mà quý vị lo chuyện “lãng phí”?

Lắm vị thức giả rất hay quên (hay nhất định không chịu nhớ) chỗ đám thường dân thì không. Ngoài việc ghi nhận mọi nỗi cùng cực/đắng cay của những đám nạn nhân tập thể (như vừa kể) chúng tôi cũng không quên vô số những mảnh đời nhỏ nhoi và mọi điều bất hạnh, bất công, bất chính đang xảy ra cho họ.

Nhân vật chính trong câu chuyện hôm nay có

tên là Lê Thị Thanh Lâm (L.T.T.L) phu nhân của nhà hoạt động nhân quyền nổi tiếng Bùi Tuấn Lâm, người đã bị bắt giam vì đã giễu nhại cảnh “ăn bò dạt vàng” của Bộ Trưởng Công An – Tô Lâm.

Ngày 25 tháng 5 năm 2023, ông bị kết án 5 năm 6 tháng tù giam và 4 năm quản chế trong khi vợ con và thân nhân bị hành hung thô bạo, ngay trước cổng tòa án. Cũng hôm đó, L.T.T.L còn bị “bắt cóc” về đồn công an, và nhân viên an ninh thành phố Đà Nẵng chỉ tay vào mặt bà, và nói: “Tao sẽ không để cho mẹ con mày được yên.”

Tất cả các cơ quan “chức năng” đã giữ đúng lời. Họ chưa bao giờ “để mẹ con được yên” từ đó đến nay.

Ngày 13 tháng 10 năm 2023, L.T.T.L cho biết:

Trại Giam Đà Nẵng ngăn cản không cho mẹ con tôi thăm gặp Bùi Tuấn Lâm?

Đã 2 tháng trôi qua, gia đình tôi vẫn chưa được thăm gặp ba của bọn trẻ.

- Trong tháng 9, không có cuộc gặp nào vì họ nói chồng tôi bị kỷ luật.

- Tháng 10, họ đồng ý cho thăm gặp lại nên đã nhận đơn từ ngày 2/10. Nhưng đến nay không giải quyết. Cán bộ trại giam nhận đơn của tôi đến hôm nay đã chặn luôn số điện thoại của tôi. Phó giám thị thì nói không nhận được đơn trình báo. Tất cả các phòng ban và cán bộ đều dùn dẩy qua lại cuộc thăm gặp này...”

Mấy tháng sau, hôm 18 tháng 2 năm 2024, nhà báo Tuấn Khanh còn cho biết thêm:

"Kể từ khi ông Bùi Tuấn Lâm đi tù, quán bún bò Ba Cô Gái nổi tiếng của gia đình cũng bị đóng cửa theo, chấm dứt phương thức sinh sống cuối cùng của gia đình. Bà Lâm chỉ còn cách buôn bán hàng online để

tìm chút tiền lời nuôi con và đi thăm nuôi chồng. Phía công an hiểu rõ khó khăn của gia đình, và dựng một kế hoạch để đánh triệt đường sinh sống của người mẹ có 3 đứa con nhỏ...

Mới đây, vào đầu Tháng Hai, bà Lâm nhận được một đơn mua hàng online của một người nói là sẽ đến tận nhà để nhận chứ không cần phải gửi. Bà đồng ý và đợi người đến lấy hàng, nhưng không hề biết đó là một cái bẫy của công an nhằm để kết tội bà mua bán trái phép.

Đúng hẹn, người gài bẫy của công an đến nhận hàng, thì lập tức cả chục người của chính quyền ập đến kiểm tra, lập biên bản và thu giữ “tang vật vi phạm.” mà tất cả chỉ là những hũ rong biển, mít sấy, vài chai xì dầu và ít lon sữa đặc. Họ bao vây bắt bà Lâm nhận tội bán hàng gian gần 4 tiếng đồng hồ, ép ký vào biên bản.

Kể mua hàng chạy mất, cũng như khoá số điện thoại. Câu chuyện được kể lại, khiến ai cũng hiểu đây là một cái bẫy quạ ấu trĩ.

Câu chuyện kể tiếp thì hoàn toàn không “ấu trĩ” tí nào và nghiêm trọng hơn nhiều, theo lời kể của chính nạn nhân, vào hôm 04 tháng 12 năm 2024:

“Cách đây tầm hơn 2 tháng, an ninh PA88

của thành phố Đà Nẵng đã vào tận trại Xuân Lộc Đồng Nai để gặp chồng tôi. Mặc dù chồng tôi đang thụ án và chẳng có gì cần phải làm việc với an ninh Đà Nẵng nữa. Chồng tôi có thể từ chối cuộc gặp, nhưng anh muốn nghe xem là họ sẽ nói gì với mình.

Cuộc gặp diễn ra giữa 3 bên, 2 an ninh Đà Nẵng, cán bộ trại giam Xuân Lộc và chồng tôi. Tất cả cũng phải trên dưới 10 người, một con số chứng kiến khá đông... hai anh an ninh Đà Nẵng đặc biệt quan tâm tới công việc buôn bán của tôi, thậm chí tôi còn không biết họ ‘quan tâm’ hay đang hăm dọa khi nói rằng tôi đi giao nhận hàng coi chừng xui xui bị xe đụng...”

Khi ông Tô Lâm còn làm bộ trưởng công an thì L.T.T.L bị đe dọa (“không để cho mẹ con mày được yên”) đến khi ông ấy lên ngôi Tổng Bí Thư thì lời đe dọa này có nguy cơ sẽ biến thành hiện thực: “đi giao hàng coi chừng xe đụng”!

Lịch sử cổ kim, có lẽ, chưa bao giờ có một chính thể nào mà hèn hạ, ác độc, ti tiện và ti tiện đến như thế cả. Đó là một chế độ bất nhân và đó cũng chính là điểm nghẽn (của điểm nghẽn) mà cái Nhà nước vô nhân hiện hành vô phương tháo gỡ!

TNT

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).

Mục “Phúc Lợi Xã Hội” do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

TPB ĐOÀN QUANG THI

Sinh năm 1947

Số quân NQ/131.798.

ĐƠN VI: Nghĩa quân Chi khu Triệu Phong, Tiểu khu Quảng Trị. Bị thương cột sống liệt 2 chân tháng 2/1968 (Tết Mậu Thân).

HOÀN CẢNH: Không vợ, không người thân vào Saigon ở nhà trọ bán vé số, hiện sức khỏe kém không còn đi bán kiếm sống được nữa.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông
Đoàn Quang Thi:

ĐỊA CHỈ: Phòng trọ 16/8/A7 Trương
Định, Phường 9, quận 3, Saigon.

ĐIỆN THOẠI: 0908 737 719
084 817 1411

Xin cảm ơn quý ân nhân

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Cầu phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TB: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SD: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SD23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BDQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

động lực

- Hôm qua tao chứng kiến cảnh ông chồng bị sẩy chân rơi xuống sông, cô vợ trẻ liền nhảy xuống theo.
- Can đảm quá. Có cứu được ông không?
- Không. Nhưng cổ lấy lại được cái ví.

LÊ LỰU (Tiệm Fancy- sưu tầm)

BẢO HUÂN

nhìn xa

Đầu năm mới, Nội các chính phủ vội vã họp về việc dân số giảm thê thảm vì tỉ lệ sinh sản quá thấp.

Mọi người đưa ra đủ loại ý kiến, nào là phụ nữ có thể có 3 chồng, thưởng một căn nhà cho ai sinh con, nuôi cả nhà miễn phí trọn đời... Một thành viên đưa tay:

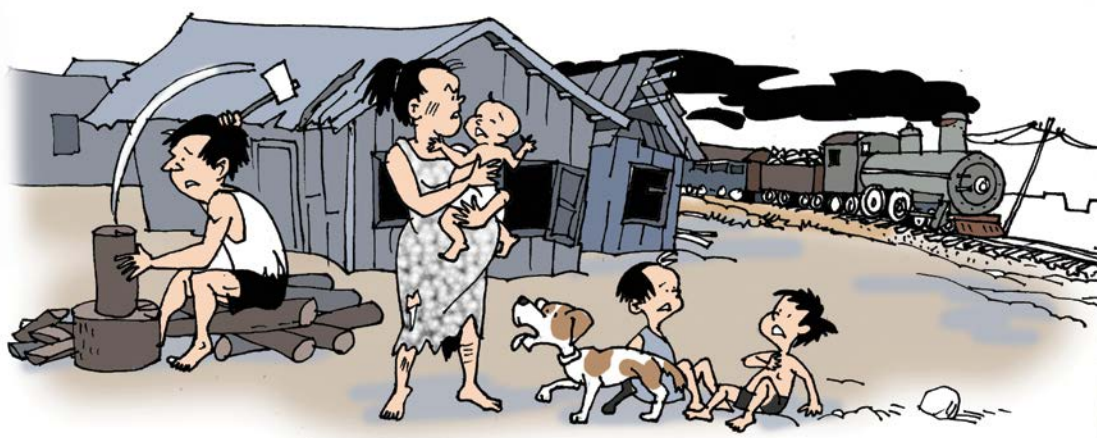
- Tôi đề nghị xây thêm đường xe lửa.
- Anh nên nhớ đây không phải là cuộc họp về giao thông nhé.
- Biết rồi. Nhưng anh nghĩ người ta sẽ làm gì khi cứ vào nửa đêm xe lửa kéo còi inh ỏi và chạy ầm ầm qua nhà mình.

hiệu quả

Bệnh nhân bị mất ngủ, đến gặp bác sĩ. Bác sĩ hỏi:

- Anh có mở cửa sổ để thông thoáng như tôi dặn không?
- Có ạ.
- Thế anh đã hết bị mất ngủ chưa?
- Dạ, mất ngủ thì chưa nhưng mất một cái iPhone và một cái laptop.

HACKY HẢI (Kỹ sư lông bông-sưu tầm)

BẢO HUÂN